

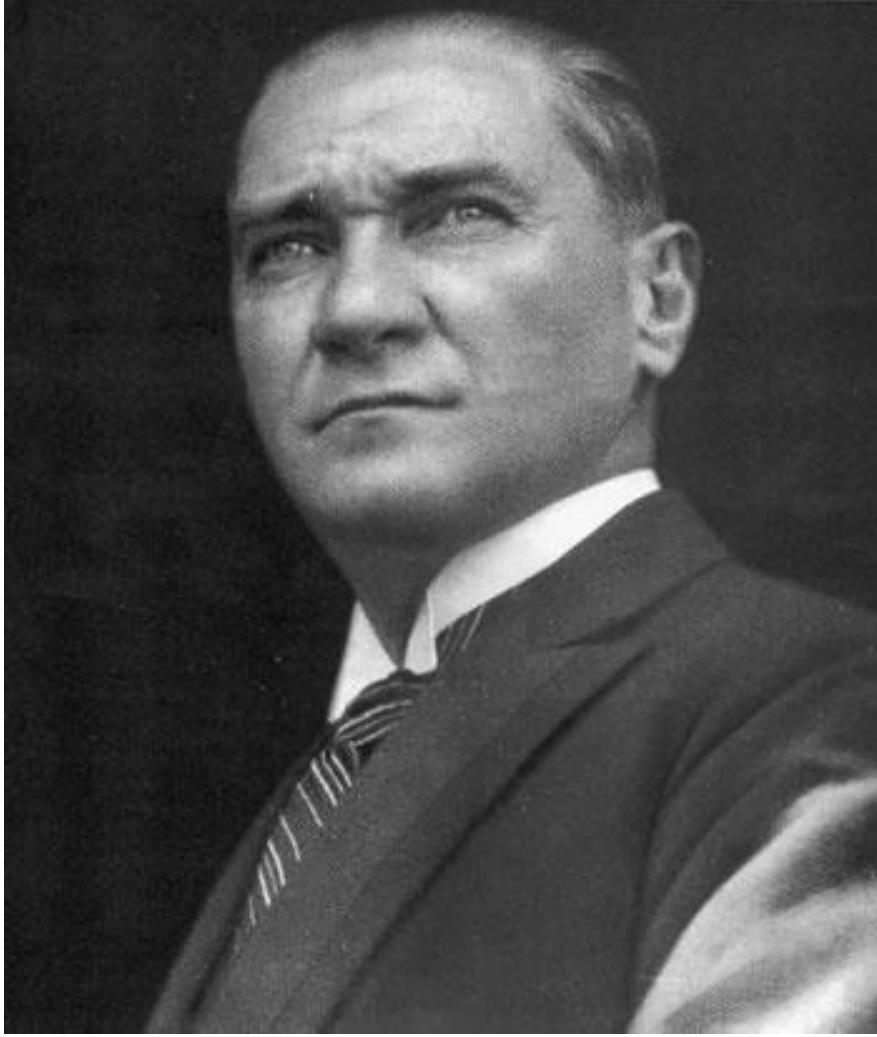
İNEGÖL TİCARET VE SANAYİ ODASI

İNEGÖL EKONOMİ RAPORU

2022

İş Geliştirme Müdürlüğü

Yeni Türkiye'mizi lâayık olduğu yüceliğe ulaştırabilmek için mutlaka iktisadiyatımıza birinci derecede ve en çok ehemmiyet vermek mecburiyetindeyiz. Zamanımız tamamen bir iktisat devrinden başka bir şey değildir.

K. Atatürk

ÖNSÖZ

İnegöl Ticaret ve Sanayi Odası, faaliyette olan dört bini aşkın üyesinden aldığı güçle sürekli büyümekte ve geleceğe doğru emin adımlarla ilerlemektedir.

80’li yıllardan itibaren sanayileşmeye başlayan İnegöl bugün yıllık 1 milyar doların üzerinde dış ticaret hacmine sahip olmuştur. Nüfusu 300 bine yaklaşan İnegöl’ümüzde; gelişim ve değişimin etkilerini hem iş yaşıtımızda, hem de günlük yaşıtımızda görüyoruz.

Rekabet imkânları başta olmak üzere, verimlilik, kurumsallaşma, uluslararasılaşma gibi konularda özel sektöre kılavuzluk etmek, eğitim ve danışmanlık imkânları sağlamak gibi bir misyona sahip olan Odamızın vermiş olduğu hizmetlerin kalitesi, üyelerinin ulusal ve uluslararası arenalardaki gücünü ve konumunu belirlemektedir.

Şu bir gerçek ki; İnegöl Ticaret ve Sanayi Odası sahip olduğu vizyon ve yönetim anlayışı sayesinde bu güne kadar olduğu gibi, bundan sonra da İnegöl’ün değişim ve gelişim sürecinde etkili olmaya devam edecektir.

Ülkemizin dünyanın en büyük on ekonomisi arasına girmesi hedefine, ancak güçlü bir özel sektör ile ulaşabiliriz. Güçlü bir özel sektör için, özel sektörün en üst düzeydeki temsilcisi sağlıklı bir Oda Sisteminin varlığıdır. Bu çerçevede Odamız 2014 yılından bugüne kadar 5 yıldızlı Oda statüsü ile akredite olarak hizmet vermektedir. Akredite Oda olarak sürekli değişen iş dünyasında, vizyonumuz doğrultusunda kendimizi devamlı yenilemeyi ve hizmet kalitemizi geliştirmeyi hedefliyoruz.

*Bu düşüncelerden yola çıkarak; İnegöl’ün ekonomik fotoğrafını çekmeyi temel alan ve şu an elinizde bulunan, **‘2022 Ekonomi Raporunu’** hazırladık. Rapor İnegöl’ün ekonomik yapısını, güçlü yanlarını ve fırsatlarını gözler önüne serecek, zayıf yönlerinin ve gelişimindeki tehditlerin önceden tespit edilerek zamanında alınacak önlemler ile fırsata dönüştürülmesine katkı sağlayacaktır.*

Raporun hazırlanması sırasında katkılarından dolayı; tüm dış paydaşlarımıza, üyelerimize, Meclisimize, Yönetim Kurulumuza, çalışanlarımıza ve emeği geçen herkese teşekkürlerimi sunarım.

*İnegöl Ticaret ve Sanayi Odası olarak; **“İnegöl’ün sürekli gelişmesinde daima öncü olma”** hedefimize ulaşmamızda rehberimiz olması temennisi ile...*

*Saygılarımla,
İnegöl, 2022*

Yavuz UĞURDAĞ
İnegöl Ticaret ve Sanayi Odası
Yönetim Kurulu Başkanı

İÇİNDEKİLER

Sayfa No

ÖNSÖZ.....	II
İÇİNDEKİLER.....	III
TABLolar LİSTESİ.....	V
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	VI
1. GİRİŞ.....	1
2. DURUM ANALİZİ	2
2.1. TARİHSEL GELİŞİM SÜRECİ	2
2.1.1. İnegöl'ün Tarihçesi	2
2.1.2. İnegöl'de Sanayi ve Ticaretin Tarihçesi	2
2.1.3. İnegöl Ticaret ve Sanayi Odası'nın Tarihçesi	4
3. EKONOMİK VE SOSYAL ANALİZ	5
3.1. İKLİM VE COĞRAFİ KONUM.....	5
3.2. ULAŞIM.....	6
3.2.1. Karayolu Araç Geçiş İstatistikleri	7
3.3. TURİZM.....	8
3.3.1. Konaklama	8
3.3.2. Oylat Kaplıcaları	9
3.4. NÜFUS.....	10
3.5. ORGANİZE SANAYİ BÖLGELERİ	16
3.5.1 İnegöl Organize Sanayi Bölgesi.....	16
3.5.2. İnegöl Mobilya Ağaç İşleri İhtisas Organize Sanayi Bölgesi	18
3.5.3. Yenice Organize Sanayi Bölgesi.....	19
3.6. İNEGÖL'DEKİ ESNAF VE SANATKÂR ODALARI.....	19
3.6.1. İnegöl Marangozlar ve Mobilyacılar Odası	19
3.6.2. Diğer Esnaf ve Sanatkâr Odaları.....	21
3.7. SAĞLIK.....	27
3.7.1. İnegöl Devlet Hastanesi	27
3.7.2. İnegöl Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi.....	27
3.7.3. Aile Sağlığı Merkezleri	27
3.7.4. Sağlık Evleri.....	28
3.8. ENERJİ TÜKETİMİ.....	28
3.8.1. Elektrik Enerjisi Tüketimi.....	28
3.8.2. Doğalgaz Tüketimi.....	29
3.9. EĞİTİM	29
3.10. İNEGÖL'ÜN DIŞ TİCARET İSTATİSTİKLERİ VE MOBİLYA SEKTÖRÜ	34
3.10.1. İnegöl'ün Dış Ticaret İstatistikleri	34
3.10.2. İnegöl Gümrük Müdürlüğü	42
3.10.3. Türk Mobilya Sektörü	43
3.10.4. İnegöl Mobilya Sektörü.....	60
3.11. İŞ YERİ İSTATİSTİKLERİ.....	62
3.11.1. İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı	62
3.11.2. Vergi Mükellefiyeti İstatistikleri.....	62
3.12. BİNEK ARAÇ VE TESCİL İSTATİSTİKLERİ.....	63
3.13. TARIM VE HAYVANCILIK	65

3.15. İNEGÖL'ÜN İŞSİZLİK RAKAMLARI.....	71
3.16. İNEGÖL'DE YEREL BASIN.....	75
4. İNEGÖL TİCARET VE SANAYİ ODASI	76
4.1. ÜYE İLİŞKİLERİ.....	76
4.1.1. İnegöl Ticaret ve Sanayi Odası Üye Profili	76
4.2. Firma Açılış ve Kapanışları.....	77
4.3. SWOT (GZFT) Analizi	78
4.4. PEST Analizi	83
SONUÇ	86
KAYNAKÇA	87
PAYDAŞLAR	87

TABLÖLAR LİSTESİ

Sayfa No

Tablo 1. Bursa ve İlçelerinin Birbirlerine Uzaklıkları	7
Tablo 2. 2021 Yılı İnegöl'ün Türkiye İçinden Aldığı Göç	14
Tablo 3. İnegöl Organize Sanayi Bölgesi Tesislerin Sektörel Dağılımı	17
Tablo 4. İNMOB Yıllara Göre Açılan ve Kapanan Firma Sayıları.....	19
Tablo 5. Esnaf ve Sanatkar Odaları 2021 yılı Üye İstatistikleri.....	21
Tablo 6. İnegöl Şoförler ve Otomobilciler Odası Üye İstatistikleri Tablosu	21
Tablo 7. İnegöl Köftecisi-Aşçı-Tatlıcı ve Benzerleri Odası Üye İstatistikleri Tablosu.....	22
Tablo 8. İnegöl Arabacı-Demirci ve Madeni Sanatkarlar Odası Üye İstatistikleri Tablosu	23
Tablo 9. İnegöl Elektrikçiler ve Benzerleri Odası Üye İstatistikleri Tablosu	23
Tablo 10. İnegöl Berberler ve Kuaförler Esnaf ve Sanatkarlar Odası Üye İstatistikleri Tablosu	24
Tablo 11. İnegöl Meyveciler, Sebzeciler ve Pazarcılar Esnaf Odası Üye İstatistikleri Tablosu.....	24
Tablo 12. İnegöl Keresteciler ve Benzerleri Odası Üye İstatistikleri Tablosu.....	25
Tablo 13. İnegöl Terziler ve İşçileri Esnaf ve Sanatkarlar Odası Üye İstatistikleri Tablosu	25
Tablo 14. İnegöl Kahveciler, Büfeciler Esnaf Odası Üye İstatistikleri Tablosu.....	26
Tablo 15. İnegöl Kırtasiyeciler ve Bakkallar Esnaf Odası Üye İstatistikleri Tablosu	26
Tablo 16. 2021 Yılı İhracatın Sektörel Dağılımı.....	34
Tablo 17. 2021 Yılı İthalatın Sektörel Dağılımı	35
Tablo 18. İnegöl'ün Sektörelere Göre İhracatı 2020 - 2021 Karşılaştırmalı	36
Tablo 19. İnegöl'ün Sektörelere Göre İthalatı 2020 – 2021 Karşılaştırmalı.....	36
Tablo 20. 2021 Yılı İllerin Dış Ticaret Sıralaması (Hacme Göre).....	38
Tablo 21. 2021 Yılı İllerin Dış Ticaret Sıralaması (İhracata Göre)	39
Tablo 22. 2021 Yılı İllerin Dış Ticaret Sıralaması (İthalata Göre)	40
Tablo 23. 2021 Yılı İllerin Dış Ticaret Sıralaması (Dış Ticaret Fazlasına Göre)	41
Tablo 24. İhracat Onay Sayısı (Serbest Dolaşım ve Menşei ispat belgeleri)	42
Tablo 25. Gümrük İşlem Hacimleri	42
Tablo 26. Gümrük İşlem Sayıları	43
Tablo 27. Dünya Mobilya İhracatı	46
Tablo 28. Dünya Mobilya İthalatı	48
Tablo 29. Türkiye Mobilya Sektörü Üretim ve Tüketim Projeksiyonu (Milyon TL).....	52
Tablo 30. Türkiye Mobilya Sektörü Dönemsel Kapasite Kullanım Oranları	54
Tablo 31. Mobilya Sektörü Yıllık Sanayi Ürün İstatistikleri	55
Tablo 32. Türkiye'nin Mobilya İhracatı (Bin Dolar)	57
Tablo 33. Türkiye'nin Mobilya İthalatı (Bin Dolar)	59

Tablo 34. İnegöl'ün Sektörlere Göre İhracatı (Milyon \$)	62
Tablo 35 İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı İstatistikleri.....	62
Tablo 36. Vergi Kaydı Açılış ve Terk İstatistikleri.....	63
Tablo 37. İnegöl'de Tescil Edilen Araç Satış Sayıları	64
Tablo 38. Yıllara Göre Tescilli Araç ve Sürücü Belgesi Sayısı.....	64
Tablo 39. Hayvansal ve Bitkisel Üretim Değerleri (TL)	65
Tablo 40. Meyvelerin Üretim Alanları ve Miktarları.....	66
Tablo 41. Sebzelerin Üretim Alanları ve Miktarı.....	67
Tablo 42. Tahıl Üretim Alanları ve Üretim Miktarı.....	68
Tablo 43. Hayvansal Ürünlerin Üretim Miktarı.....	70
Tablo 44. Sosyal Güvenlik Verileri.....	70
Tablo 45. İş-Kur Verileri.....	71
Tablo 46. 2021 Yılı Yerel Basın-Yayın Kuruluşları	75
Tablo 47. 2021 Yılı İnegöl Yerel Basın Çalışanları.....	75
Tablo 48. İnegöl Ticaret ve Sanayi Odası Üye Profili	76
Tablo 49. Meslek Gruplarına Göre Üye Sayısı	76
Tablo 50. PEST Analizi	85

ŞEKİLLER LİSTESİ

Sayfa No

Şekil 1. Karayolu Geçiş İstatistikleri.....	8
Şekil 2. İnegöl'ün Nüfusu Grafiği 2007-2021	11
Şekil 3. İnegöl'ün Cinsiyete Göre Nüfus Artış Oranları Grafiği 2007-2021	11
Şekil 4. İnegöl'ün Yıllara Göre Yaş Grupları Grafiği 2014-2021	12
Şekil 5. Yıllar İtibariyle İnegöl'ün Göç Nüfusu	14
Şekil 6. 2021 - Nüfusun Yaş Gruplarına Göre Dağılımı Grafiği	15
Şekil 7. 2021 - Yaş Gruplarının Toplam Nüfusa Oranı Grafiği.....	15
Şekil 8. İNMOB Yıllara Göre Açılan ve Kapanan Firma Sayıları Grafiği	20
Şekil 9. İnegöl Şoförler ve Otomobilciler Odası Üye İstatistikleri Grafiği	22
Şekil 10. İnegöl Köfteci-Aşçı-Tatlıcı ve Benzerleri Odası Üye İstatistikleri Grafiği	22
Şekil 11. İnegöl Arabacı-Demirci ve Madeni Sanatkârlar Odası Üye İstatistikleri Grafiği	23
Şekil 12. İnegöl Elektrikçiler ve Benzerleri Odası Üye İstatistikleri Grafiği	23
Şekil 13. İnegöl Berberler ve Kuaförler Esnaf ve Sanatkârlar Odası Üye İstatistikleri Grafiği ...	24
Şekil 14. İnegöl Meyveciler, Sebzeciler ve Pazarcılar Esnaf Odası Üye İstatistikleri Grafiği	24
Şekil 15. İnegöl Keresteciler ve Benzerleri Odası Üye İstatistikleri Grafiği	25
Şekil 16. İnegöl Terziler ve İşçileri Esnaf ve Sanatkârlar Odası Üye İstatistikleri Grafiği	25

Şekil 17. İnegöl Kahveciler, Büfeciler Esnaf Odası Üye İstatistikleri Grafiği	26
Şekil 18. İnegöl Kırtasiyeciler ve Bakkallar Esnaf Odası Üye İstatistikleri Grafiği.....	26
Şekil 19. Yıllara ve Kullanıcılarına Göre Elektrik Tüketimi Grafiği.....	29
Şekil 20. İlçe Nüfusunun Eğitim Durumu Grafiği	30
Şekil 21. Eğitim Durumunun Nüfusa Dağılımı.....	30
Şekil 22. Okul Türlerinin Dağılımı	30
Şekil 23. Okul Türlerine Göre Öğrenci Dağılımı.....	31
Şekil 24. Okul Türlerine Göre Derslik Sayısı Dağılımı	31
Şekil 25. Eğitim Kurumlarında Çalışanların Dağılımı	32
Şekil 26. Okul Türleri Bazında Kız-Erkek Öğrenci Dağılımı.....	32
Şekil 27. 2021 Yılı İhracatın Sektörel Dağılımı.....	34
Şekil 28. 2021 Yılı İthalatın Sektörel Dağılımı	35
Şekil 29. İTISO Üyeleri – Üye Olmayanlar İhracat Payları.....	37
Şekil 30. Türkiye’nin Toplam İhracatında İnegöl’ün Payı	37
Şekil 31. İhracat Onay Sayısı (Serbest Dolaşım ve Menşe İspat Belgeleri)	42
Şekil 32. Dünya Mobilya İhracatında Başlıca Ülkeler.....	45
Şekil 33. Dünya Mobilya İhracatının Dağılımı	45
Şekil 34. Türkiye’nin Dünya Mobilya İhracatındaki Payı	46
Şekil 35. Dünya Mobilya İthalatında Başlıca Ülkeler.....	47
Şekil 36. Dünya Mobilya İthalatının Dağılımı.....	47
Şekil 37. Türkiye’nin Dünya Mobilya İthalatındaki Payı	48
Şekil 38. Mobilya Sanayi İstihdam Endeksi (2015=100)	55
Şekil 39. Türkiye Mobilya İhracatı (Milyon \$).....	56
Şekil 40. Türkiye Mobilya İthalatı (Milyon \$).....	58
Şekil 41. Yıllara Göre Tescilli Araç ve Sürücü Belgesi Sayısı Grafiği	63
Şekil 42. Arazi Türlerini Dağılımı	65
Şekil 43. Hayvansal ve Bitkisel Üretim Değerlerinin Dağılımı.....	65
Şekil 44. Meyvelerin Üretim Alanları ve Miktarları.....	66
Şekil 45. Sebzelerin Üretim Alanları ve Miktarı.....	67
Şekil 46. Tahıl Üretim Alanları ve Üretim Miktarı.....	69
Şekil 47. İşsiz Sayısı.....	72
Şekil 48. İşsizlik Maaşı Bağlanan Kişi Sayısı.....	72
Şekil 49. Özel Sektör İşe Yerleştirme Sayıları.....	73
Şekil 50. Düzenlenen Kurs Sayısı	74
Şekil 51. Kurs Eğitimi Alan Kişi Sayısı.....	74

1. GİRİŞ

“Hedefi olmayan gemiye hiçbir rüzgâr yardım edemez.”

Montaigne

İnegöl Ticaret ve Sanayi Odası’nın geleceğini kendi lehine yönlendirmesine olanak tanımak, kurum kültürünün ve kimliğinin oluşumuna, gelişimine, güçlendirilmesine destek olacak, kaynaklarımızın stratejik önceliklere göre dağıtılmasını sağlamak, kaynaklarımızın etkin kullanılıp kullanılmadığını izlememizi sağlamak, belirsizliklerle başa çıkma konusunda bize sistematik bir yaklaşım sunacak ve mali yönetimimize etkinlik kazandıracak İnegöl Ekonomi Raporu yalnızca kurumumuza değil, tüm paydaşlarımıza ve İnegöl’e yarar sağlayacaktır.

2. DURUM ANALİZİ

2.1. TARİHSEL GELİŞİM SÜRECİ

2.1.1. İnegöl'ün Tarihçesi

İnegöl'ün tarihi, 1847 ve 1942 yıllarında yapılan arkeolojik kazılardan elde edilen bulgulara göre M.Ö. 3.000 yıllarına kadar uzanmaktadır. 5.000 yıllık bir geçmişe sahip İnegöl'de sırasıyla Hititler (M.Ö.2.000), Bitinyalılar (M.Ö.7.yy.), Lidyalılar (M.Ö.6.yy.), Persler (M.Ö.5.yy.), Makedonyalılar (M.Ö.5.yy.) hüküm sürmüşlerdir. M.Ö. 2. yüzyılın sonlarında Bergama Krallığı ile beraber Roma İmparatorluğu hâkimiyeti altına giren İnegöl, M.S. 395 yılında Roma İmparatorluğu'nun bölünmesinden sonra, Bizans İmparatorluğu egemenliğine geçmiştir. Uzun süre Bizans İmparatorluğu egemenliğinde kalan İnegöl, 1071 Malazgirt Zaferi'nden sonra kısa bir süre içinde Anadolu'nun Türkler tarafından fethiyle birlikte Selçuklu hâkimiyeti altına girdi (1078). Ancak Haçlıların İznik'i geri almak için yaptıkları Haçlı Seferi sonucunda 1097 yılında tekrar Bizans egemenliğine bırakıldı. Bu tarihten sonra birkaç kez daha Türkler ve Bizans İmparatorluğu arasında el değiştiren İnegöl, Osmanlı Beyliği'nin kuruluşuna kadar Bizans hâkimiyeti altında kalmaya devam etti.

Osmanlı Beyliği'nin kuruluş yıllarına denk gelen dönemde (1299-1300) Osman Bey'in yakın dostu ve komutanlarından biri olan Turgut Alp, İnegöl'ün fethini gerçekleştirdi. (Bugün ilçemizin bir mahallesi ve bir köyüne Turgut Alp'in adı verilmiştir.)

2.1.2. İnegöl'de Sanayi ve Ticaretin Tarihçesi

İnegöl'ün ticaret hayatı 1904'te Hocaköy'de Ömer Bey ve arkadaşlarının kurduğu dokuma fabrikası ile başlar diyebiliriz. Daha sonra ise Cuma Mahallesi'nde Kasapzade Emin, Yenice Mahallesi'nde Ayazzade Efendiye ait tahin imalathanesi yanında Kemalpaşa Mahallesi'nde İsmail Zühtü Efendi'nin sandık imalathanesi ve Orhaniye Mahallesi'nde İlyas Usta'nın araba tekerleği başlığı imalathaneleri ile ticaret ve zanaat faaliyetleri devam eder. 1927 yılında ise üç dokuma fabrikası, iki tahıl fabrikası, bir kereste fabrikası, iki tereyağı, yoğurt ve peynir imalathanesi, Romanya göçmeni Salih Anıl'ın mısır kırma makineleri ve yün tarakları ile bir de çorap ve fanila imalathaneleri kurularak gelişme devam eder. 1927 yılında Ticaret Odası'nda 10 adet birinci sınıf, 15 adet ikinci sınıf, 60 adet üçüncü sınıf ve 285 adet dördüncü sınıf esnaf olmak üzere 370 üye kayıtlıdır. Ayrıca 102 adet de küçük esnaf ve zanaatkâr da tescil edilmiştir.

İnegöl ve yakın çevresi zengin orman varlığına sahip olduğundan, başlangıçtan itibaren ağaç ve kereste işletmeciliği üzerine faaliyet ön planda olmuştur. 1922 yılında İbrahim Bosnalı, Şakir Lakşe ve Zihni Efendi gibi ortaklar tarafından Kemalpaşa Mahallesi'nde kurulan Uludağ ve Karabel Ormanları Kereste İşletmesi adlı şirket uzun yıllar varlığını sürdürmüştür. Yine Hasan Mutlu ve çocuklarının Cerrah'ta, Cafer ve Abdülislam Cumhur kardeşlerin Paşabey Çıkmazı'ndaki fabrikalarında dönemin en sağlam sandalyelerinin üretildiği rivayet edilir. O yıllarda ayrıca makineli tarım öncesinde çiftçinin en önemli araçlarından biri olan döğen imalatı da yapılmaktaydı. İnegöl'de üretilen döğenlerin büyük bir kısmı ülkenin değişik yörelerine gönderilmekteydi. İlyas Usta'nın ürettiği araba başlıkları, Şamlı Hasan Usta ve diğer birçok araba imalatçısının Ankara Caddesi'ndeki imalathanelerinde yaptıkları at arabaları da ülkenin her yerinde beğeni ile alıcı bulmaktaydı.

Hasan Mutlu'nun 1943'ten sonra yaptığı girişimle İnegöl'de artık mobilya imalatına geçilmiş oldu. O yıllara kadar at arabası, tahta kaşık, sandalye ve sandık imal eden İnegöl'deki zanaatkârlar artık mobilya imal etmeye başladılar. 1945 yılında ise Mehmet Güryıldız kendi tasarımı olan ilk mobilyayı üretti. O yıllarda İnegöl'de üretilen ve ilçe dışına satışı yapılan başlıca ürünler tütün, tahıl, kereste, koza, yaş sebze ve kuru meyveden oluşmaktaydı.

İlçemizde fabrika olarak adlandırabileceğimiz ilk tesis 150 girişimcinin bir araya gelerek kurdukları ve 4 Ağustos 1957'de günlük 24 bin kapasiteyle üretime başlayan tuğla fabrikasıdır. O tarihten sonra hızlı bir kalkınma süreci içine giren İnegöl'de irili ufaklı özel sanayi yatırımları yapılmaya başlanmıştır.

1967 yılında İnegöl ve çevresinin tütün üreticisinin elindeki tütünü işlemek amacıyla Gümrük ve Tekel Bakanlığı bünyesinde Tekel Yaprak Tütün ve İşletme atölyesi kurulmuş, Cerrah yolu üzerindeki Tekel'e ait tütün depolarının olduğu yerde 90'lı yılların başında Tekel'e bağlı Kibrit Fabrikası faaliyete geçirilmiştir. Tütün İşletme Atölyesi, Kibrit Fabrikası birlikte faaliyetini sürdürdükten sonra, önce tütün işletme atölyesi ardından da 2001 yılında Kibrit Fabrikası faaliyetine son verilmiştir. Kibrit fabrikasının bulunduğu yerde Uludağ Üniversitesi'ne tahsis edilmiş ve bu bina İnegöl Meslek Yüksek Okulu ve İnegöl İşletme Fakültesi olarak hizmet vermektedir.

Bugün 4000 dönüme yakın kurulu alan üzerinde 3000 civarında iş yerinde üretilen mobilyaların çeşitleri ve modelleri oldukça zengindir. Mobilya sanayisi; her zevk ve bütçeye uygun mobilya imalatı ile ülke ve dünya insanına hizmet vermektedir. Özellikle 2000 yılından sonra mobilyada büyük bir ihracat faaliyeti göze çarpmaktadır. İhracata bağlı olarak üretimde

teknolojide yenilikler, kalitede ve hedeflerde yükseliş, tasarımda ise modüler sistemler kendini hissettirmektedir. Yine 2000’li yıllardan itibaren mobilya sektöründe fabrikalaşma ve markalaşma faaliyetleri hız kazanmıştır.

2.1.3. İnegöl Ticaret ve Sanayi Odası’nın Tarihçesi

Osmanlı salnamelerindeki kayıtlara göre 1890 yılında Başkanlığını Hatip Hoca Mustafa Efendi’nin yaptığı, Dağıstani Hacı Mehmet Efendi, Bosnalı Hacı Yunus Ağa ve Benzarskikors Efendi’nin oluşturduğu 4 kişilik heyet tarafından Ticaret ve Ziraat Odası kurulmuştur. 1890 yılında Amerika’nın Chicago (Şikago) şehrinde yapılacak “Chicago Ticaret ve Endüstri Fuarı” için davetiye gönderilen 15 odadan biri, İnegöl Ticaret ve Sanayi Odası’dır.

1889 yılında İnegöl’de şehir merkezi ve köylerinde ipek kozası işleyen 60 mancınık ve 5 ipek fabrikası olduğu tespit edilmiştir.

XIX. yüzyıl sonunda İnegöl’de 13 han, 89 kahvehane, 574 dükkân, 16 fırın, 15 debbağhane, 16 yağhane, 16 kiremithane, 13 böcekthane, 8 ipek fabrikası, 74 değirmen, 11 mağaza ve bir otel bulunmaktadır. O dönemde İnegöl kasaba merkezi, iki nahiyesi ve 80 köyünde yaşayan nüfus 50.000 dolaylarındadır.

1905 yılında; Ticaret, Zanaat ve Ziraat Odası olarak adı geçen Ticaret ve Sanayi Odası, 1910’lu yıllarda da İnegöl Ticaret ve Sanayi Odası adını almıştır.

İnegöl’ün ekonomik hayatında önemli bir yeri olan İnegöl Ticaret ve Sanayi Odası’nın üye sayısı İnegöl’ün gelişmesine paralel olarak her geçen gün artmaktadır.

3. EKONOMİK VE SOSYAL ANALİZ

3.1. İKLİM VE COĞRAFİ KONUM

İnegöl'ün iklimi Karadeniz ile Akdeniz iklimi arasında geçiş karakteri göstermektedir. Bölgede ılıman Marmara iklimi görülür. Yaz ayları daha çok Akdeniz iklimine benzer. Sıcak ve az yağışlıdır. Kış ayları ise soğuk ve bol yağışlıdır. Kar yağışları normal, don olayları fazladır. Yıllık ortalama sıcaklık 12,4°C'dir. Yaz sıcaklık ortalaması 21,9°C, Kış sıcaklık ortalaması ise 2,3°C'dir. Bu güne kadar ölçülen en yüksek sıcaklık 41,2°C ile Ağustos ayına aittir. En düşük sıcaklık ise -22,7°C olarak ölçülmüştür.

İnegöl, Anadolu Yarımadası'nın kuzeybatısında, Marmara Bölgesi'nin güneydoğusunda yer alır. 40° 09' derece kuzey enlemi 29° 49' doğu boylamı arasındadır.

İnegöl'ün tamamı Marmara Bölgesi sınırları içinde olup konumu itibariyle de Marmara Bölgesi güney sınırlarını belirler. Bursa'nın güneydoğusundaki İnegöl'ün kuzeyinde Yenişehir ilçesi, güneyinde Kütahya ili, güneybatısında Keles ilçesi ve güneydoğusunda Bilecik bulunmaktadır. Bu sınırlar içindeki İnegöl'ün yüzölçümü 1031 km²'dir. İnegöl'ün güneybatısından başlayan dağlar güneydoğusuna, doğudan başlayan dağlar da kuzeybatısına kadar ulaşmaktadır. Çevresindeki dağların belirlediği sınırlar içinde bulunan İnegöl Ovası'nın uzunluğu, Akıncılar Yöresi Kurşunlu Kasabası arasında 24 km'yi bulmaktadır. Batıdaki Yenice Kasabası yakınlarına 3-4 km olan genişliği, Hocaköy yakınlarında 9 km'dir. Doğuya doğru 4 km, Çitli Köyü'nde 2,5 km, Kurşunlu Kasabası çevresinde ise 1 km'ye düşer. Etrafı çevreleyen dağların ortasında, denizden yüksekliği 300-350 metreyi bulan, 142 km'lik bir ova mevcuttur. İnegöl Ovası kuzeyde Küpeli Tepe (558 m.) ve Karadoğu Tepesi (534 m.) ile Yenişehir Ovası'ndan ayrılmaktadır. Doğusunda Ağı Dağı (1030 m.), batısında Uludağ ve güneyinde ise Uludağ uzantısı olan Domaniç Dağı (1794 m.) ile çevrelenmiştir. İnegöl'ü çevreleyen dağ ve platolar içinde en yüksek yer, 2470 m. ile Uludağ üzerinde bulunan Kuzyatağı Tepesi'dir.

İnegöl'ün güneyindeki Uludağ'ın eteklerinden, batıdaki Mezit Köyü'ne kadar çam ormanları ile kaplı birçok yayla bulunmaktadır. Bunlar; Taraklı, Bataklı, Arap Oturağı, Alaçam, Eğreli, Yanaklı, Paşa Çayırı, Boğazova, Çiçek, Ardıçlı, Paşaaalan, Gökgeleş, Sarıçayır ve Arpalık yaylalarıdır. İnegöl toprakları, çevre dağların yüksek kesimlerinde doğan irili ufaklı birçok akarsu ile bölünmektedir. En önemlileri Kocadere, Karadere, Hocaköy Deresi, Bedre Deresi, Akçasu Deresi, Çandır Deresi, Mezit Deresi'dir ve bu dereler çeşitli yerlerde şelaleler oluşturmaktadır. Bu akarsuların önlerine baraj ve göletler yapılarak sulama alanında

yararlanılmaktadır. Bursa Ovası sularını Marmara Denizi'ne gönderirken, İnegöl Ovası'nın suları Karadeniz'e dökülür.

3.2. ULAŞIM

İnegöl'ü çevre il ve ilçelere bağlayan üç farklı düzeyde karayolu ulaşım şebekesi bulunmaktadır.

TCK Devlet Karayolları Ağı: (Toplam 112 km)

1. Bursa-İnegöl-Ankara TCK Devlet Karayolları
2. İnegöl-Yenişehir-İznik TCK Devlet Karayolları
3. İnegöl-Tahtaköprü-Domaniç TCK Devlet Karayolları

İl ve Köy Yolları Ağı: (Toplam 280 km)

1. İnegöl-Hasanpaşa-Kurşunlu-Pazarcık yolları
2. İnegöl-Gündüzlü-Oylat yolları
3. İnegöl-Tekke Köyü-Bilecik yolu

Değişik Özellikli Yollar: (Stabilize 280 km)

Tesviye 69 km ve ham 73 km, köy yollarının toplamı 222 km'dir.

Türkiye'de tarım ve sanayinin birlikte gelişme gösterdiği önemli şehirlerden biri olan Bursa'ya 45 km uzaklıkta bulunan İnegöl ekonomik gelişme bakımından Bursa'ya benzer özellikler göstermektedir. Güney Marmara'dan İç ve Batı Anadolu'ya ulaşım İnegöl üzerinden yapılmaktadır. Bu durum İnegöl'ün gelişmesinde en önemli etkidir. Karayolu ulaşımının yeterli seviyede olması ve son dönemde yapılan yol çalışmalarıyla ulaşımın daha da rahatlamasıyla ekonomik gelişim hızlanacaktır. Özellikle Gemlik ve Mudanya Limanlarına 1-1,5 saatte karayolu ile ulaşmak mümkündür. Yenişehir Uluslararası Havaalanı ise yarım saatlik mesafededir. İnegöl-Yenişehir arasındaki yolun genişletilmesiyle havaalanına ulaşım daha da kolaylaşacaktır. Devlet karayolları ağına dahil yol uzunluğu toplam 112 km'dir. Bu yollardan Yenişehir, Bozüyük ve Domaniç'e ulaşım yapılmaktadır.

Köy yolları ağı ise toplam 280 km'dir. Ara yollarda kalan birkaç köy dışında köy yolları ağının tamamına yakını asfalttır. Bursa-İnegöl-Bozüyük yolu üzerinden İstanbul, Eskişehir ve Ankara'ya ulaşım sağlanırken, İnegöl-Yenişehir yolu üzerinden İznik ve Bilecik'e

gidilebilmektedir. Bu yol aynı zamanda İstanbul'a ulaşım için alternatif bir yol olarak da tercih edilmektedir. İnegöl-Tahtaköprü-Domaniç yolu üzerinden ise Kütahya ve İç Batı Anadolu'ya ulaşım yapılabilir. İnegöl-Kurşunlu-Pazaryeri yolu ise Mezit yolu açılmadan önce Bilecik ve Bozüyük'e ulaşımı sağlamaktayken, dik ve virajlı oluşu nedeniyle artık tercih edilmemektedir.

Bursa										
45	İnegöl									
34	75	Gemlik								
87	49	48	İznik							
65	113	98	175	K.Bey						
67	112	97	146	135	Keles					
30	75	60	109	98	97	Mudanya				
87	131	116	165	18	153	126	M.K.Paşa			
65	105	90	139	128	86	96	146	Orhaneli		
48	90	118	30	116	115	78	134	108	O.Gazi	
55	27	80	30	123	122	85	141	82	60	Y.Şehir

Tablo 1. Bursa ve İlçelerinin Birbirlerine Uzaklıkları

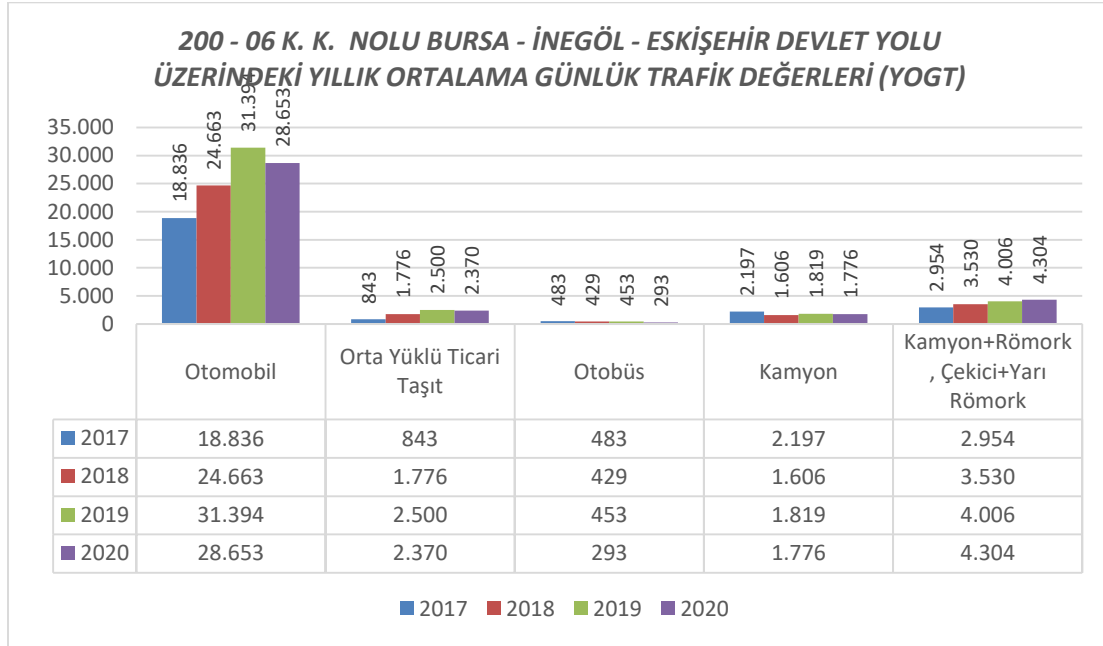
İnegöl'ü Bursa ve Ankara'ya bağlayan devlet karayolu şehrin en önemli ulaşım yoludur. Bu yol İnegöl'e canlılık vermektedir. İnegöl-Yenişehir-İznik üzerinden Yalova yoluna çıkılmaktadır Bu yol da, İstanbul'a gerek deniz, gerekse karayolu ile gitmek isteyenlerin tercih ettiği ve iyi durumda asfaltı olan ikinci önemli devlet karayoludur. İnegöl-Kurşunlu-Pazarcık il karayolu, Mezit Boğazı'ndan İnegöl-Bozüyük yolu açılmadan önce kullanılan önemli bir karayoluydu. Eski tarihlerde İpek Yolu olarak kullanılan İnegöl-Bilecik il yolu, uzun süredir stabilize olarak kullanılmaktaydı. Tamir ve bakımı yapılan yolun önemli bir bölümü asfaltlanarak 1998 yılında hizmete sunulmuştur. Bilecik'e en kısa yoldan İnegöl-Tekke Köyü-Bilecik yolu ile gidilmektedir.

Bir bölümü asfalt olan bu yolun daha da iyileştirilmesi için çalışmalar devam etmektedir. İnegöl-Keles yolu 45 km'dir. İnegöl'ün kuzeybatısındaki İsaören Köyü ve Çayyaka Köyü'nden Boğazova'ya ulaşılır. 20 km'lik bu bölümün yarısı asfaltdır. Diğer bölümler halen stabilize olmasına rağmen çok kısa zamanda asfaltlanacaktır. Bu yol Keles ve Orhaneli'nin İnegöl-Ankara yoluna en kısa çıkış yoludur. Domanıç Dağları'nı aşan ikinci karayoludur.

3.2.1. Karayolu Araç Geçiş İstatistikleri

Karayolları Genel Müdürlüğünden alınan 2017-2018-2019-2020 yılına ait karşılaştırmalı verilere göre 200 - 06 K. K. Nolu Bursa-İnegöl-Eskişehir devlet yolu üzerindeki

yıllık ortalama günlük trafik değerleri (YOGT) araç türlerine göre aşağıda yer almaktadır. 2020 yılında Bursa-İnegöl-Eskişehir devlet karayolundan toplam 37.396 araç geçiş yapmıştır.

Şekil 1. Karayolu Geçiş İstatistikleri

3.3. TURİZM

Bursa'nın 45 km güneydoğusunda yer alan İnegöl'ün antik dönemdeki adı Ankedoma'dır. İlçedeki önemli tarihi eserler Osmanlı döneminden kalmıştır. İnegöl tarihi eserler ve kültürel değerler bakımından zengin bir yer olmasına rağmen, bu güne kadar sadece 1942 yılında İnegöl Höyüğü'nde resmi bir kazı yapılabilmektedir. Bu nedenle toprak altı kültür değerlerinin özellikleri tam olarak bilinmemektedir.

1481'de Sadrazam İshak Paşa tarafından yaptırılan İshak Paşa Camii ve Külliyesi, Hamza Bey Camii, Yıldırım Camii (Cuma Camii), Kurşunlu Camii, Kurşunlu Han ve Ortaköy Kervansarayı İnegöl'deki tarihi eserlerdir. İnegöl'ün 13 km batısında Sultan Köyü'nde XIV. yüzyılda yaşamış Germiyanoglu Geyik Baba ile Balım Sultan adına Orhan Bey tarafından yaptırılmış Geyikli Baba Türbesi önemli bir ziyaret yeridir. Boğazova Yaylası, Arabaoturağı Yaylası, Alaçam Yaylası ve tarihi çınarlar İnegöl'ün tabii güzellikleridir.

3.3.1. Konaklama

Şehir merkezinde 1 tane dört yıldızlı, 1 tane üç yıldızlı, 1 tane iki yıldızlı ve 8 tane butik otel ve pansiyon bulunmaktadır. İnegöl'e 27 km uzaklıktaki termal sıcak su merkezi

Oylat'ta 1 tane üç yıldızlı termal, 4 tane termal otel ve ayrıca İnegöl şehir merkezinin dışında 3 tane de butik otel ve pansiyon bulunmaktadır.

İnegöl'deki tüm otel ve pansiyonların toplam oda sayıları 900, yatak sayıları ise 2.050'dir. Yeni açılacak oteller ile bu sayı 2022 yılında artacaktır.

3.3.2. Oylat Kaplıcaları

Oylat kaplıcası, Hilmiye Köyü hudutları içinde, İnegöl Belediyesi mücavir sahasında İnegöl ilçe merkezine 27 km uzaklıkta, 700 rakımda, orman içinde, eskiden beri şifalı suyu ve doğal güzelliği ile bilinen bir kaplıcadır.

Kaplıcanın suyu 40 °C derece sıcaklığa ve saniyede 50 litre debiye sahiptir. PH değeri ise 7,26'dır. Suyun, 10 bin üzerinde yatak kapasiteli termal tesislerin ihtiyacını karşılayabileceği hesaplanmaktadır.

Kaplıca normalde 927 sayılı kanunun ek 5. maddesi gereği İl Özel İdaresinin tasarrufunda bulunması gerekirken, yine aynı kanunun ek 5. maddesi 2. fıkrası dikkate alınarak kıymetli ve ehemmiyetli görüldüğünden devletçe imtiyaz suretiyle işletilmesi kararlaştırılmış ve 30.3.1945 tarihli Bakanlar Kurulu Kararnamesi ile Ekonomi Bakanlığı Maadin Umum Müdürlüğünce Oylat Kaplıcaları İşletme Limited Ortaklığına 60 yıl süre ile işletilmek üzere imtiyaz tesis edilmiştir. Daha sonra kaplıca tesislerinin üzerinde bulunduğu orman alanı yine 4/2248 sayı ve 25.01.1954 tarihli Bakanlar Kurulu Kararnamesi ile aynı şirkete 60 yıl süreyle irtifak hakkı tesisi suretiyle tahsis edilmiştir.

Kaplıca suyunun tahsis süresi 30.03.2005 tarihinde dolmuş, ormanın tahsisi ise 25.02.2014 tarihinde dolacaktır. Sıcak suyun yeniden tahsis edilebilmesi için 26.05.2004 gün ve 5177 sayılı kanuna eklenen ek geçici 5. madde ile ilgili kanun gereğince ılıca ve kaplıcalara daha önce verilen işletme imtiyazı sürelerinin imtiyaz sahiplerine müracaatları halinde Maden İşleri Genel Müdürlüğünce 20 yıla kadar uzatılma imkânı getirilmiştir.

Hâlihazırda, Oylat Kaplıcası, Oylat A.Ş. diye bilinen çok ortaklı, İnegöl Belediyesi'nin de % 18,36 oranında ortaklığının bulunduğu, yönetim kurulu başkanlığını İnegöl Belediye Başkanı'nın yaptığı şirket tarafından işletilmektedir. Oylat İnegöl Belediyesi'nin mücavir alanı içerisine alınmıştır. Tamamına yakını Orman arazisi üzerine kurulmuştur. Toplam yatak kapasitesi 2019 Aralık ayı itibari ile 900 civarındadır.

3.4. NÜFUS

İnegöl ilçesi ile ilgili ilk nüfus bilgileri, ciddi anlamda, 1893 yılı itibariyle başlamaktadır. XVI. yüzyıla ait “Hüdavendigâr Livası Tahrir Defterleri”ndeki 1521 ve 1573 yıllarına ve İnegöl kazasına ait tahrirler, İnegöl şehrinin şehirleşme süreçleri açısından da büyük önem taşımaktadır. Söz konusu bilgiler ışığında, 1521 ve 1573 yıllarına ait yazılmış hane sayılarına bakarak İnegöl kazasındaki şehrsel ve kırsal yerleşmelerin nüfus miktarları ve nüfus artış hızı tahminleri yapılabilmektedir. 1521 ve 1573 yılı tahrirleri incelendiğinde, İnegöl ilçesinde kırsal ve şehrsel nüfus oranlarının özellikle günümüze göre ilginç sonuçlar ortaya koyduğu anlaşılmaktadır. Osmanlı İmparatorluğu’nda nüfusun yaklaşık %90’ının köylülerden ve göçerlerden oluştuğu görülmektedir.

İnegöl ilçesi XIX. yüzyılın ikinci yarısından itibaren Kırım, Kafkasya ve Balkanlar’dan ülkemize yönelen göçlerden önemli paylar elde etmiştir. İnegöl’e doğru yaşanan göç olayları, kırsal kesimde yeni yerleşmelerin ortaya çıkışını, İnegöl’ün de küçük bir kasaba olma niteliğinden kurtularak büyük bir kasaba olma sürecine girmesini sağlamıştır. Nitekim 1893 yılı itibariyle şehirli nüfus oranı, 1573 yılına oranla iki kat artarak %18.68’e çıkmıştır.

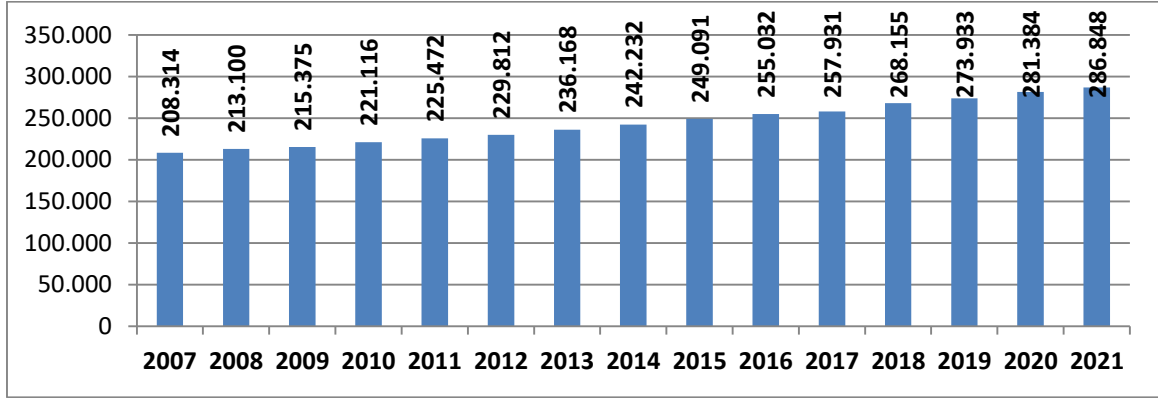
İnegöl’ün nüfusu, 1893-1940 yılları arasında ancak 1,6 kat artış göstermiştir. Şehirleşmenin bu devrede oldukça yavaş geliştiği, buna karşın kırsal nüfus oranının %74-81 arasında cereyan ettiği görülmektedir.

1960 yılından itibaren nüfusu 25 binlere ulaşan İnegöl, şehir kategorisine geçiş yapmıştır. 1960’tan beri düzenli ve yoğun nüfus artış hızı ve büyüme temposu gösteren İnegöl şehri, eskiden beri uzmanlaştığı mobilya endüstrisine katılan karma endüstri (Organize Sanayi Bölgesi) sayesinde, ciddi bir şekilde göç almış ve nüfus artış hızı 5 yılda (1985-1990) 1,5 kat artan bir seyir izlemiştir.

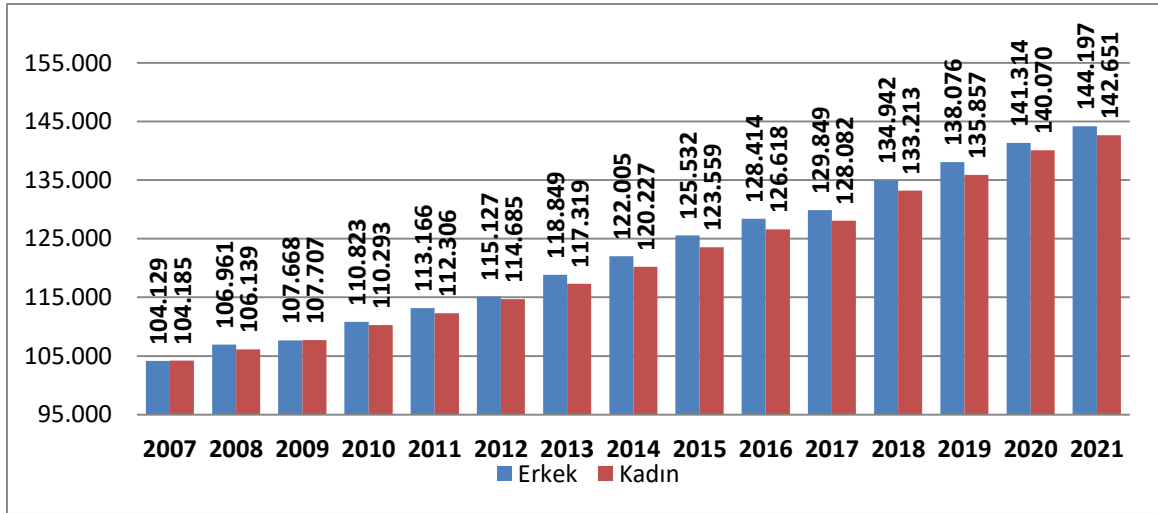
Hem nüfus bakımından büyüyen, hem de alansal genişlik kazanan İnegöl’ün, endüstrileşmenin getirdiği ivme ile 1985-1990 döneminde yıllık ortalama nüfus artış hızı bir önceki beş yıla göre epeyce artmıştır. Aynı dönemde, nüfusunun büyüme oranı 1980-1985 dönemine göre 1,5 kat artmış ve %30’a ulaşmıştır. Bundan da önemlisi, 1960-1980 yılları arasında ülkemizdeki 25.000-50.000 nüfuslu şehirler grubuna dahil olan İnegöl, 1985-1997 döneminde 50.000 ile 100.000 nüfuslu şehirler grubuna çıkmıştır. 1990 yılında 50.000 ile 100.000 nüfuslu şehirler grubunda 18. sırada bulunan İnegöl, 1997 yılında 6. sıraya yükselmiştir.

2000 yılı itibari ile İnegöl, bir üst basamağa geçerek, nüfusu 100.000 ile 500.000 arasında olan şehirler, arasında yerini almıştır. 2000 yılında yapılan genel nüfus sayımı sonuçlarına göre ilçenin 186.558 nüfusu olup, bu nüfusun 105.959'u ilçe merkezinde, 47.821'i köylerde, 32.778'i ise beldelerde ikamet etmektedir.

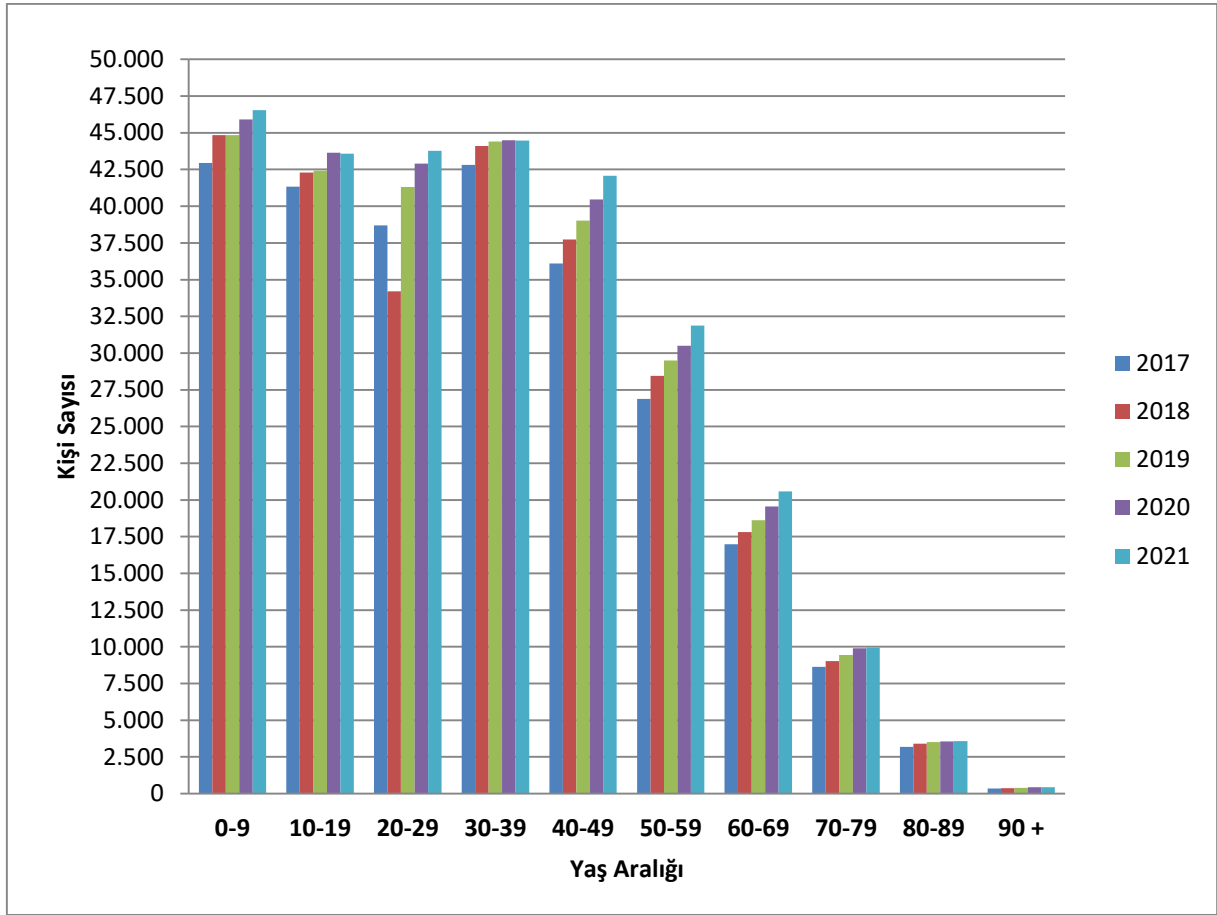
Adrese dayalı nüfus sayımı sonuçlarına göre İnegöl'ün nüfusu 2011 yılında 225.472, 2012 yılında 229.812, 2013 yılında 236.168, 2014 yılında 242.232, 2015 yılında 249.091, 2016 yılında 255.032, 2017 yılında 257.931, 2018 yılında 268.155, 2019 yılında 273.933, 2020 yılında 281.384, 2021 yılında ise 286.848 olarak belirlenmiştir.

Şekil 2. İnegöl'ün Nüfusu Grafiği 2007-2021

Şekil 3. İnegöl'ün Cinsiyete Göre Nüfus Artış Oranları Grafiği 2007-2021

Şekil 4. İnegöl'ün Yıllara Göre Yaş Grupları Grafiği 2014-2021

Gelişen ve sürekli büyüyen ekonomisi ile göç alma potansiyeli bir hayli fazla olan İnegöl'de, Türkiye'nin yedi ayrı bölgesinden gelen vatandaşlarımız yaşamaktadır. 2021 yılı adrese dayalı nüfus kayıt sistemi verilerine göre; Doğu Anadolu Bölgesi'nden 56.412, Karadeniz Bölgesi'nden 30.250, İç Anadolu'dan 14.265, Ege'den 11.821, Marmara'dan 6.455, Güneydoğu'dan 5209 ve Akdeniz'den 4.970 kişi İnegöl'de yaşamaktadır.

İnegöl'e en çok göç veren Doğu Anadolu Bölgesi'nden Muş 12.522 kişiyle ilk sırada bulunmaktadır. Ardından sırasıyla Ardahan 12.203, Erzurum 11.725, Bitlis 7.925, Ağrı 3.501, Van 3.367, Kars 2.687, Malatya 679, Erzincan 590, Elazığ 562, Iğdır 262, Bingöl 227, Hakkâri 95, Tunceli 67 kişi ile yer almaktadır.

İnegöl'e göç veren ikinci büyük bölge konumundaki Karadeniz Bölgesi'nden Artvin 7.070 kişi ile ilk sırada yer almaktadır. Ardından Çorum 6.168, Trabzon 5.780, Bayburt 2.865 Samsun 1.926, Zonguldak 1.062, Gümüşhane 964, Ordu 711, Giresun 683, Tokat 618, Amasya 477, Rize 450, Kastamonu 440, Düzce 257, Karabük 250, Sinop 226, Bolu 170, Bartın 133 kişi ile yer almaktadır.

İnegöl'e göç veren üçüncü büyük bölge konumundaki İç Anadolu Bölgesi'nden Yozgat 5.592 kişi ile ilk sırada yer almaktadır. Ardından Ankara 1.440, Kırşehir 1.253, Konya 1.249, Eskişehir 1.157, Sivas 1028, Niğde 667, Kayseri 610, Aksaray 391, Kırıkkale 295, Çankırı 259, Nevşehir 238, Karaman 86 kişi ile yer almaktadır.

İnegöl'e göç veren dördüncü büyük bölge konumundaki Ege Bölgesi'nden Kütahya 8.797 kişi ile ilk sırada yer almaktadır. Ardından Afyonkarahisar 814, Manisa 727, İzmir 599, Aydın 340, Denizli 215, Uşak 190, Muğla 139 kişi ile yer almaktadır.

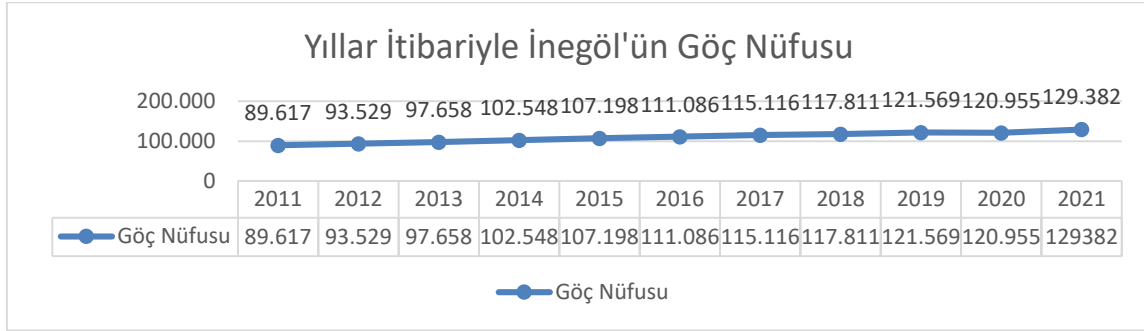
İnegöl'e göç veren beşinci büyük bölge konumundaki Marmara Bölgesi'nden Bilecik 1.916 kişi ile ilk sırada yer almaktadır. Ardından İstanbul 1.623, Balıkesir 994, Sakarya 536, Kocaeli 425, Çanakkale 359, Edirne 172, Yalova 153, Kırklareli 152, Tekirdağ 125 kişi ile yer almaktadır.

İnegöl'e göç veren altıncı büyük bölge konumundaki Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nden Mardin 1064 kişi ile ilk sırada yer almaktadır. Ardından Şanlıurfa 1.001, Diyarbakır 918, Siirt 660, Gaziantep 647, Şırnak 379, Batman 315, Adıyaman 215 kişi ile yer almaktadır.

İnegöl'e göç veren yedinci ve son büyük bölge konumundaki Akdeniz Bölgesi'nden Kahramanmaraş 1.569 kişi ile ilk sırada yer almaktadır. Ardından Hatay 980, Adana 764, Mersin 489, Antalya 408, Osmaniye 263, Isparta 244, Kilis 191, Burdur 62 kişi ile yer almaktadır.

İnegöl'e göç veren şehirleri büyükten küçüğe doğru sıralarsak birinci sırada Muş olmak üzere, Ardahan, Erzurum, Kütahya, Bitlis, Artvin, Çorum, Trabzon, Yozgat, Ağrı, Van, Bayburt, Kars, Samsun, Bilecik, İstanbul, Kahramanmaraş, Ankara, Kırşehir, Konya, Eskişehir, Mardin, Zonguldak, Sivas, Şanlıurfa, Balıkesir, Hatay Gümüşhane, Diyarbakır, Afyonkarahisar, Adana, Manisa, Ordu, Malatya, Niğde, Siirt, Gaziantep, Tokat, Kayseri, İzmir, Erzincan, Elazığ, Sakarya, Mersin, Amasya, Rize, Kastamonu, Kocaeli, Antalya, Aksaray, Şırnak, Çanakkale, Aydın, Batman, Antalya, Kırıkkale, Osmaniye, Iğdır, Çankırı, Düzce, Karabük, Isparta, Nevşehir, Bingöl, Sinop, Denizli, Adıyaman, Kilis, Uşak, Edirne, Bolu, Yalova, Kırklareli, Muğla, Bartın, Tekirdağ, Hakkâri, Karaman, Tunceli, Burdur şehirleri yer almaktadır. 2011 yılında İnegöl'de diğer illerden göç ederek yaşayan toplam 89.617, 2012 yılında 93.529, 2013 yılında 97.658, 2014 yılında 102.548, 2015 yılında 107.198, 2016 yılında 111.086, 2017 yılında 115.116, 2018 yılında 117.811, 2019 yılında 121.569 vatandaşımız

varken 2020 yılında bu sayı 120.955'e düşmüştür. 2021 yılında ise artarak 129.382 kişi olmuştur.

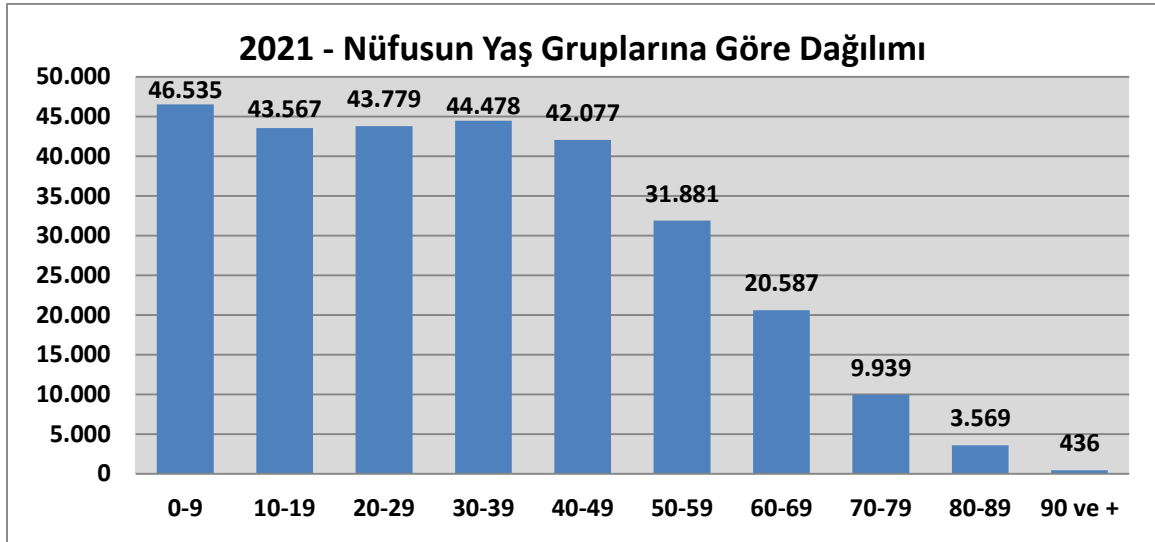

Şekil 5. Yıllar İtibariyle İnegöl'ün Göç Nüfusu

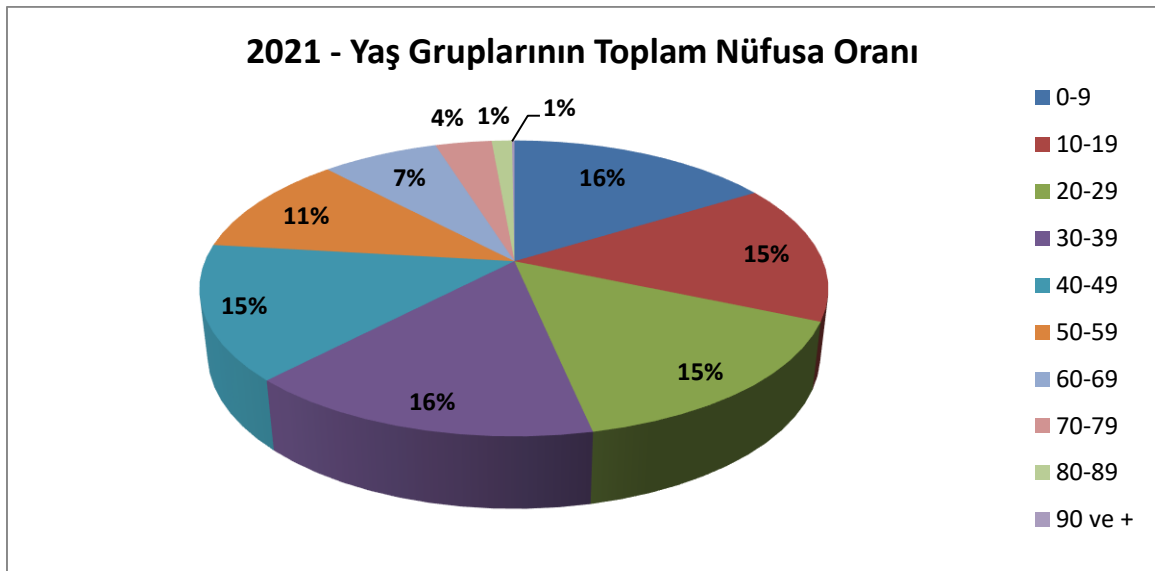
Doğu Anadolu Bölgesi		Karadeniz Bölgesi		İç Anadolu Bölgesi		Ege Bölgesi	
İl	İnegöl'e Verilen Göç	İl	İnegöl'e Verilen Göç	İl	İnegöl'e Verilen Göç	İl	İnegöl'e Verilen Göç
Muş	12.522	Artvin	7.070	Yozgat	5.592	Kütahya	8.797
Ardahan	12.203	Çorum	6.168	Ankara	1.440	Afyonkarahisar	814
Erzurum	11.725	Trabzon	5.780	Kırşehir	1.253	Manisa	727
Bitlis	7.925	Bayburt	2.865	Konya	1.249	İzmir	599
Ağrı	3.501	Samsun	1.926	Eskişehir	1.157	Aydın	340
Van	3.367	Zonguldak	1.062	Sivas	1.028	Denizli	215
Kars	2.687	Gümüşhane	964	Niğde	667	Uşak	190
Malatya	679	Ordu	711	Kayseri	610	Muğla	139
Erzincan	590	Giresun	683	Aksaray	391	TOPLAM	11.821
Elazığ	562	Tokat	618	Kırıkkale	295		
Iğdır	262	Amasya	477	Çankırı	259		
Bingöl	227	Rize	450	Nevşehir	238		
Hakkâri	95	Kastamonu	440	Karaman	86		
Tunceli	67	Düzce	257	TOPLAM	14.265		
TOPLAM	56.412	Karabük	250				
		Sinop	226				
		Bolu	170				
		Bartın	133				
		TOPLAM	30.250				

Marmara Bölgesi		Güneydoğu Anadolu Bölgesi		Akdeniz Bölgesi	
İl	İnegöl'e Verilen Göç	İl	İnegöl'e Verilen Göç	İl	İnegöl'e Verilen Göç
Bilecik	1.916	Mardin	1064	Kahramanmaraş	1.569
İstanbul	1.623	Şanlıurfa	1001	Hatay	980
Balıkesir	994	Diyarbakır	928	Adana	764
Sakarya	536	Siirt	660	Mersin	489
Kocaeli	425	Gaziantep	647	Antalya	408
Çanakkale	359	Şırnak	379	Osmaniye	263
Edirne	172	Batman	315	Isparta	244
Yalova	153	Adıyaman	215	Kilis	191
Kırklareli	152	TOPLAM	5209	Burdur	62
Tekirdağ	125			TOPLAM	4.970
TOPLAM	6.455				

Tablo 2. 2021 Yılı İnegöl'ün Türkiye İçinden Aldığı Göç

Şekil 6. 2021 - Nüfusun Yaş Gruplarına Göre Dağılımı Grafiği

Şekil 7. 2021 - Yaş Gruplarının Toplam Nüfusa Oranı Grafiği

İlçede 0-9 yaş arası nüfus toplam nüfusun % 16'sını, 10-19 yaş grubu toplam nüfusun % 15'ini, 20-29 yaş grubu toplam nüfusun % 15'ini, 30-39 yaş grubu toplam nüfusun % 16'sını, 40-49 yaş grubu toplam nüfusun % 15'ini, 50-59 yaş grubu toplam nüfusun % 11'ini, 60-69 yaş grubu toplam nüfusun % 7'sini, 70-79 yaş grubu toplam nüfusun % 4'ünü, 80-89 yaş grubu toplam nüfusun % 1'ni, 90 ve üzeri yaş grubu ise toplam nüfusun % 0,1'ini oluşturmaktadır.

3.5. ORGANİZE SANAYİ BÖLGELERİ

3.5.1 İnegöl Organize Sanayi Bölgesi

İnegöl Organize sanayi Bölgesi, Bursa-Eskişehir Karayolunun 43. km'si üzerinde kurulmuş olup, Ülkemizin üç büyük şehrine ulaşımı kolaylıkla sağlanabilmektedir. Bölge Mudanya Limanına 76 km, Gemlik Limanına da 75 km. mesafede olduğundan deniz ulaşımı yapılabildiği gibi, Bölgeye 22 km mesafede olan Yenişehir Hava Limanı ile hava ulaşımı da yapılabilmektedir.

İnegöl Organize Sanayi Bölgesini kurma çalışmaları 1970'li yıllara dayanmaktadır. Dönemin Ticaret Bakanı Ahmet TÜRKEK'in destekleriyle İnegöl Belediyesi'nin ve İnegöl Ticaret ve Sanayi Odası'nın girişimleriyle o dönemin Bakanlar Kurulu'nun 24.12.1973 tarihli kararı ile kurulmuştur. İlk Müteşebbis Heyet 1977 yılında oluşmuştur. Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nın kredi desteği ve kontrolü ile alt yapısı kısa zamanda tamamlanan İOSB aynı zamanda Türkiye'nin ilk İlçe Organize Sanayi Bölgesi unvanını da elinde taşımaktadır. Bilim Sanayi ve Ticaret Bakanlığının Sicil Defterinde 187 Sicil numarasıyla kayıtlı İnegöl Organize Sanayi Bölgesi, 4562 Sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanunu Hükümlerine göre kurulmuş, bir özel hukuk tüzel kişiliğidir. Organize Sanayi Bölgesi, 3.000.000 m²'lik bir alan üzerinde her türlü altyapı çalışmaları (Yol, Su, Elektrik, Kanalizasyon, Doğalgaz, İçme ve Kullanma Suyu Tesisleri, PTT, Sosyal Tesisler, Atıksu Arıtma, Atık Çamur Kurutma Tesisleri ve Camii) tamamlanmış olup, sanayicilerin tüm ihtiyaçlarına cevap verilmektedir.

İnegöl Organize Sanayi Bölgesinin kuruluşu yaklaşık 40 yıl olduğu için, İdare tarafından tahsis yapılabilecek herhangi bir sanayi parseli bulunmamaktadır. Tapu devirlerinin tamamı yapıldığı için değişen ekonomik şartlar gereği bazı parseller 2. veya 3. kez el değiştirmiştir.

2005 yılında yapılan Genel Kurul sonucunda Müteşebbis Heyet görevini tamamlayarak, Sanayicimizin kendi içerisinde seçmiş olduğu Yönetim Kurulu'na bütün yetkilerini devretmiştir. 2007 yılının Aralık ayından itibaren de Yapı Ruhsatı ve Yapı Kullanma İzin Belgeleri, Bölge Müdürlüğü bünyesinde oluşturulan birim tarafından verilmeye başlanmıştır.

Organize Sanayi Bölgesinde 2021 yılı itibarıyla 108 parselde 70 kuruluş faaliyet göstermekte olup, toplam çalışan sayısı da 15.250'dir.

	2019			2020			2021		
SANAYİ GRUPLARI	Firma Sayısı	Firma Sayısı	OSB'de Çalışan Sayısı	Firma Sayısı	Firma Sayısı	OSB'de Çalışan Sayısı	Firma Sayısı	Parsel Sayısı	OSB'de Çalışan Sayısı
Tekstil Ürünlerinin İmalatı	28	51	8.143	28	51	9052	27	51	9441
Ağaç, Ağaç Ürünleri ve Mantar Ürünleri İmalatı	11	14	1.389	12	15	1458	12	15	1488
Mobilya İmalatı	14	17	895	14	18	934	14	17	875
Gıda Ürünleri İmalatı	4	5	979	4	5	1016	3	5	1003
Kauçuk ve Plastik Ürünlerin İmalatı	3	4	331	3	4	351	1	1	58
Kimyasalların ve Kimyasal Ürünlerin İmalatı	2	4	199	2	4	214	2	4	220
Diğer Metalik Olmayan Mineral Ürünlerin İmalatı (Cam Sanayi)	2	3	448	3	4	472	3	4	489
Ana Metal Sanayii	1	2	273	1	2	217	1	2	200
Kağıt ve Kağıt Ürünlerinin İmalatı	3	3	206	2	2	169	2	2	170
Diğer İmalatlar	4	5	668	3	4	894	5	7	1306
TOPLAM	72	108	13.531	72	109	14.777	70	108	15.250

Tablo 3. İnegöl Organize Sanayi Bölgesi Tesislerin Sektörel Dağılımı

Elektrik

Organize Sanayi Bölgesinin Elektrik Dağıtım hattı tamamen yer altı kablosuna dönüştürüldüğünden sanayi kuruluşları kaliteli enerji temin etmekte, Elektrik enerjisi TEİAŞ'a ait Ana Trafo Merkezinden direkt alındığı içinde ucuz enerji kullanılmaktadır.

Doğalgaz

İnegöl Organize Sanayi Bölge Müdürlüğü 1995 yılında Doğalgaz dağıtım hattı projesi çalışmalarına başlamış; 1996 ikinci yarısında tamamlayarak, Alt yapı işine başlanmıştır.

A Tipi İstasyon çalışmaları tamamlandıktan sonra, Haziran 1997 yılından itibaren Bölgemizde üretim ve ısıtma amaçlı olmak üzere doğalgaz kullanımına geçilmiştir.

Atıksu Arıtma Tesis

Organize Sanayi Bölgesi ve İnegöl Belediyesi ortak Evsel ve Endüstriyel Atıksu Arıtma Tesislerinin 55.000 m³/gün kapasiteli olarak 1998 yılı Ağustos ayında temelleri atılmış, 2000 yılı Kasım ayından itibaren işletmeye alınmıştır.

Türkiye’de Endüstriyel ve Evsel nitelikli Atıksuların birlikte arıtıldığı ilk uygulama olan tesisin kapasitesi artırılarak; 130.000 m3/gün atıksu arıtabilecek duruma getirilmiştir.

160.000 m2 lik bir alan üzerine kurulmuş olan Arıtma Tesisi; Biyolojik arıtma, Difüzör ve Aeratör havalandırmalıdır. Ayrıca tesisten çıkan atık çamurun azaltılması teknolojisi olan Cannibal sistemi Amerika’dan satın alınarak ülkemizde ilk defa Organize Sanayi Bölgemiz de uygulanmaktadır. Yaklaşık \$ 35.000.000’a mal olan Atıksu Arıtma Tesisi Organize Sanayi Bölgesinde bulunan sanayicilere ön arıtmasız deşarj imkânı sağlamaktadır. Ayrıca kurulan Çamur Kurutma Tesisleri sayesinde çıkan atık çamurları susuzlaştırılarak geri dönüşümlü olarak kullanılabilir hale getirilmektedir. Bu hali ile Türkiye de bir ilk olma özelliğini taşıyan Atıksu Arıtma Tesisleri, Gaz Motorları sayesinde kendi enerjisini üreterek egzost gazlarından faydalanarak ta çamur kurutma işlemi yapılmaktadır.

Şu anda tesisten deşarj edilen atık su sulama suyu kriterlerine uygun olarak deşarj edilmektedir. Tesiste hedeflenen, Avrupa Birliği Standartlarına uygun deşarj kriterlerine ulaşmaktır. Bunun için de Uludağ Üniversitesi Çevre Bölümü Başkanlığı ile bir protokol yapılmış, bu protokol çerçevesinde renk giderimi için de çalışmalar devam etmektedir. Arıtma maliyeti olarak ta benzer tesislere göre çok daha ucuz işletme yapılabilmektedir.

Tesisin TSE Belgesi bulunan laboratuvarında günlük atıksu analizleri yapılabilmekte ve çevre kuruluşlara da hizmet verebilecek kapasitededir.

Organize Sanayi Bölgesi Yönetim Kurulu, Sanayici ve İnegöl Belediyesinin el ele vererek tamamı öz kaynak ile bitirilmiş olan tesisler işletme masraflarını da bu kuruluşların özverileri ve çabaları ile kendi kaynaklarından karşılanmaktadır.

3.5.2. İnegöl Mobilya Ağaç İşleri İhtisas Organize Sanayi Bölgesi

İnegöl Mobilya Ağaç İşleri İhtisas Organize Sanayi Bölgesi 4562 Sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanunu hükümleri çerçevesinde, Sanayi ve Ticaret Bakanlığının 11.05.2006 tarih ve 4660 sayılı yazısına istinaden ‘245’ sicil numarasına istinaden imzalanan kuruluş protokolü ile faaliyetlerini yürütmektedir.

İnegöl Mobilya Ağaç İşleri İhtisas Organize Sanayi Bölgesi olarak 2019 yılı itibari ile bölgemize 2 adet itfaiye aracı alımı yapılmış olup, Jandarma Karakol binası ile İtfaiye binası yapım işleri devam etmektedir. İnegöl-Yenişehir Devlet Karayolu İle OSB’miz Arasındaki

bağlantı sağlayan OSB Bağlantı yolun daha iyi hizmet vermek adına iyileştirme projeleri tamamlamış olup 2022 sonu itibari ile yapımına başlanacaktır.

İnegöl Mobilya Ağaç İşleri İhtisas Organize Sanayi Bölgesi 2021 yılı sonu itibari ile 88 firma üretimine devam etmektedir. Faaliyet gösteren 88 firmada 5500 kişi istihdam edilmektedir.

3.5.3. Yenice Organize Sanayi Bölgesi

Yenice Organize Sanayi Bölgesi'ne ait kuruluş protokolü Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nca 21.04.2015 tarihinde onaylanarak sicil kayıt defterine 306 sicil numarası ile işlenmiştir. 08 Ağustos 2017 tarihinde bölgemizin ıslah şartlarını yerine getirdiği Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca onaylanmış ve OSB unvanındaki "Islah" ibaresinin kaldırılarak Yenice Organize Sanayi Bölgesi olması uygun görülmüştür.

Yenice Organize Sanayi Bölgesi'nde 2019 yılı içerisinde Maliye Hazinesi'ne ait 9.740,44 m² Yenice OSB adına tescil edilmiştir. Bölgede; 10.000 m² parke taş ile yüzey kaplama çalışmaları yapılmıştır.

Yenice Organize Sanayi Bölgesi içerisinde bulunan tüm parsaller 4562 sayılı OSB Kanunu öncesinde tahsislidir. Bölgede 2021 yılı itibari ile 44 aktif firma mevcuttur ve bu firmalardaki toplam istihdam sayısı 3000'dür.

3.6. İNEGÖL'DEKİ ESNAF VE SANATKÂR ODALARI

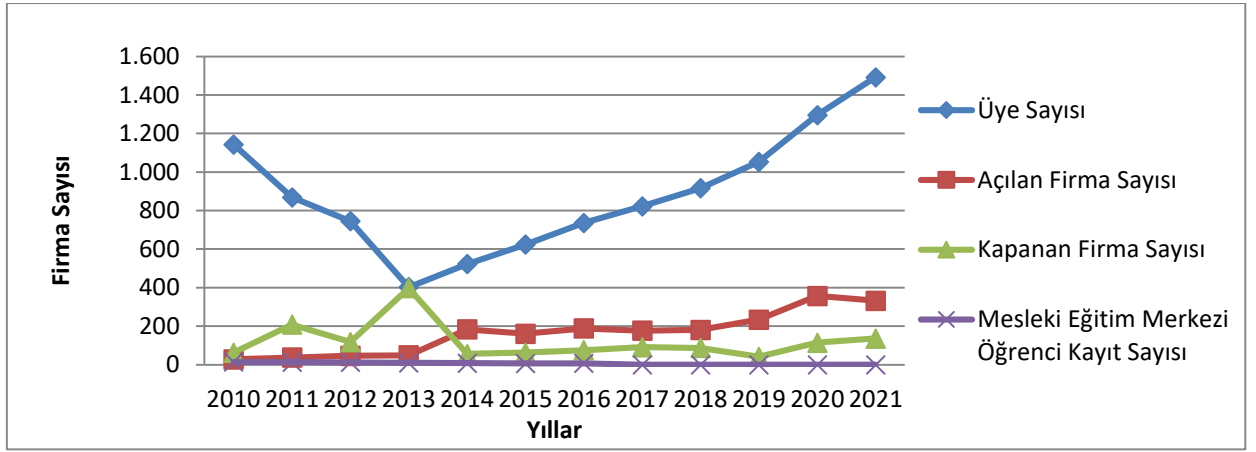
3.6.1. İnegöl Marangozlar ve Mobilyacılar Odası

İnegöl Marangozlar ve Mobilyacılar Odası'nda alınan verilere göre İNMOB' un üye sayısı 2008'den başlayarak 2013'e kadar her yıl azalış göstermiş, 2014 yılından itibaren ise artmıştır.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Üye Sayısı	745	403	522	624	736	822	916	1053	1296	1492
Açılan Firma Sayısı	46	49	183	161	188	177	181	234	357	332
Kapanan Firma Sayısı	118	398	56	63	75	91	87	41	114	136
Mesleki Eğit. Mer. Öğrenci Kayıt Sayısı	12	10	8	6	7	0	0	0	0	0

Tablo 4. İNMOB Yıllara Göre Açılan ve Kapanan Firma Sayıları

Açılan firma sayılarına bakıldığında, 2009'dan 2012'ye dalgalı bir trend seyrettiği görülmektedir. Açılan firma sayısı 2009'dan 2010'a kadar açılan firma sayısı yaklaşık %32 artarak 28'e ulaşmış, 2011 yılında yine yaklaşık %32 artarak 37'e ulaşmış, 2012 yılında yaklaşık %26 artarak 46'ya ulaşmış, 2013 yılında yaklaşık %6 artarak 49'a ulaşmış, 2014 yılında %273 artarak 183'e ve 2015 yılında %12'lik bir azalışla açılan firma sayısı 161'e düşmüş, 2016 yılında ise %17 artarak 188'e ulaşmış, 2017 yılında %5'lik oranda 177'ye düşmüş, 2018 yılında ise %2 artarak 181'e ulaşmış, 2019 yılında ise %29 artışla bu sayı 234'e yükselmiştir. 2018 yılından itibaren dalgalı seyir eden açılan firma sayıları sabit yükseliş trendine başlamıştır. Bu noktada üye sayısı 2020 yılında % 23.07 artış göstermiştir. 2021 yılında ise %15.01 artarak 1492'ye yükselmiştir.

Şekil 8. İNMOB Yıllara Göre Açılan ve Kapanan Firma Sayıları Grafiği

Kapanan firma sayıları da 2008'den 2014'e dalgalı bir trend seyretmiştir. 2008'de 230 olan kapanan firma sayısı 2009'da %38 azalarak 142'ye düşmüştür. 2010'da yaklaşık %56'lık bir azalışla 63, 2011 yılında da yaklaşık %230 artarak 208, 2012 yılında %43'lük düşüşle 118, 2013 yılında %237 oranında artışla 398, 2014 yılında yaklaşık %86'lık bir azalışla 56, 2015 yılında %11 oranında artışla 63, 2016 yılında %19 oranında artışla 75, 2017 yılında ise %21'lik artışla 91, 2018 yılında %2 düşüşle 87, 2019 yılında ise %52 azalış ile 41 olarak belirlenmiştir. 2020 yılında firma kapanma sayısında bir hızlanma gözükmemektedir. Bu kapanmaların en büyük etkeni olarak Covid-19 ve pandemi sürecinin getirdiği ekonomik darlıktır. Kapanma oranında dönem içerisinde %64,03 artış bulunmaktadır. 2021 yılında ise firma kapanma sayısındaki artış devam etmiş ve kapanan firma sayısı %19 artarak 136'ya çıkmıştır.

Mesleki Eğitim Merkezi'ne kayıt olan öğrenci sayısı 2008'de 28 iken, 2009 yılında yaklaşık %60 azalarak 11 olmuştur. 2010'da yaklaşık %27 oranında artış göstererek 14 olan kayıt olan öğrenci sayısı, 2011 yılında sadece bir kişi farkla 13 kişi, 2012 yılında yine bir kişi

farkla 12 kişi, 2013 yılında 10 kişi, 2014 yılında 8 kişi ve 2015 yılında 6 kişi, 2016 yılında 7 kişi olarak belirlenmiş olup, 2017 yılından sonra Mesleki Eğitim Merkezi'ne kayıt gerçekleşmemiştir.

3.6.2. Diğer Esnaf ve Sanatkâr Odaları

İnegöl'de bulunan diğer esnaf odalarının mevcut üye sayıları ile 2021 yılında gerçekleşen üye kaydı ve kayıt silme işlemleri ve ait bilgiler aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Esnaf Odası	Mevcut Üye	Üye Kaydı	Silinen Üye
İnegöl Şoförler ve Otomobilciler Odası	1152	142	172
İnegöl Köfteci-Aşçı-Tatlıcı ve Benzerleri Odası	718	111	113
İnegöl Arabacı-Demirci ve Madeni Sanatkârlar Odası	788	85	50
İnegöl Elektrikçiler ve Benzerleri Odası	332	59	29
İnegöl Berberler ve Kuaförler Esnaf ve Sanatkârlar Odası	436	59	20
İnegöl Meyveciler, Sebzeciler ve Pazarcılar Esnaf Odası	387	78	53
İnegöl Keresteciler ve Benzerleri Odası	120	20	19
İnegöl Terziler ve İşçileri Esnaf ve Sanatkârlar Odası	470	63	20
İnegöl Kahveciler, Büfeciler Esnaf Odası	547	44	56
İnegöl Kırtasiyeciler, Züccaciyeciler, Hırdavatçılar ve Bakkallar Esnaf Odası	1204	160	67

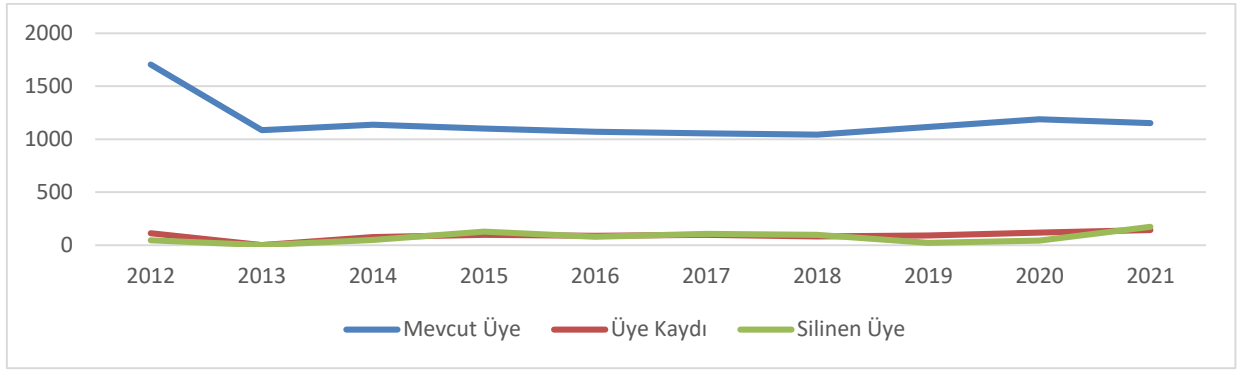
Tablo 5. Esnaf ve Sanatkâr Odaları 2021 yılı Üye İstatistikleri

İnegöl Şoförler ve Otomobilciler Odası

İnegöl Şoförler ve Otomobilciler Odası'nın mevcut üye sayısına bakıldığında, 2013 yılında bir önceki yıla kıyasla üye sayısının %36 oranında düştüğü ve 2013 – 2020 yılları arasında aynı düzeyde seyrettiği görülmektedir. 2013-2020 yılı itibarıyla Odaya yeni kayıt olan üye sayısı ile kaydı silinen üye sayılarının birbirini dengelemektedir. 2021 yılında ise odadan kaydını sildiren kişi sayısı 172'ye çıkarak yeni kayıt olan üye sayısını geçmiştir.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Mevcut Üye	1704	1087	1137	1100	1070	1055	1044	1115	1189	1152
Üye Kaydı	113	-	75	98	87	98	83	92	117	142
Silinen üye	47	-	48	126	78	106	96	20	43	172

Tablo 6. İnegöl Şoförler ve Otomobilciler Odası Üye İstatistikleri Tablosu

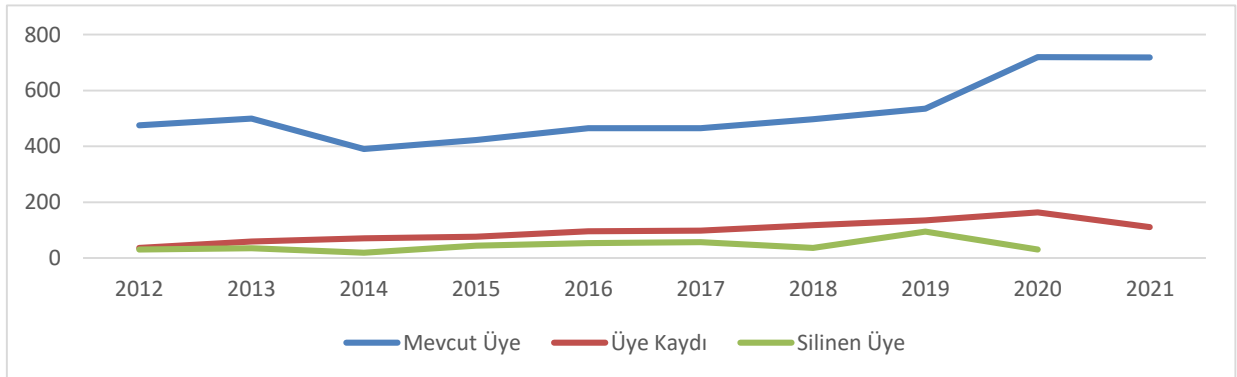
Şekil 9. İnegöl Şoförler ve Otomobilciler Odası Üye İstatistikleri Grafiği

İnegöl Köfteci-Aşçı-Tatlıcı ve Benzerleri Odası

İnegöl Köfteci-Aşçı-Tatlıcı ve Benzerleri Odası'nın mevcut üye sayısına bakıldığında, 2014 yılında bir önceki yıla kıyasla üye sayısının %22 oranında düştüğü ve 2014-2020 yılları arasında üye sayısının tekrar düzenli olarak arttığı görülmektedir. 2021 yılında ise odadan kaydını sildiren kişi sayısı 113'e çıkarak yeni kayıt olan üye sayısını geçmiştir.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Mevcut Üye	476	500	391	423	465	465	497	535	720	718
Üye Kaydı	37	60	71	77	96	99	118	135	164	111
Silinen üye	31	36	20	45	54	57	37	95	31	113

Tablo 7. İnegöl Köfteci-Aşçı-Tatlıcı ve Benzerleri Odası Üye İstatistikleri Tablosu

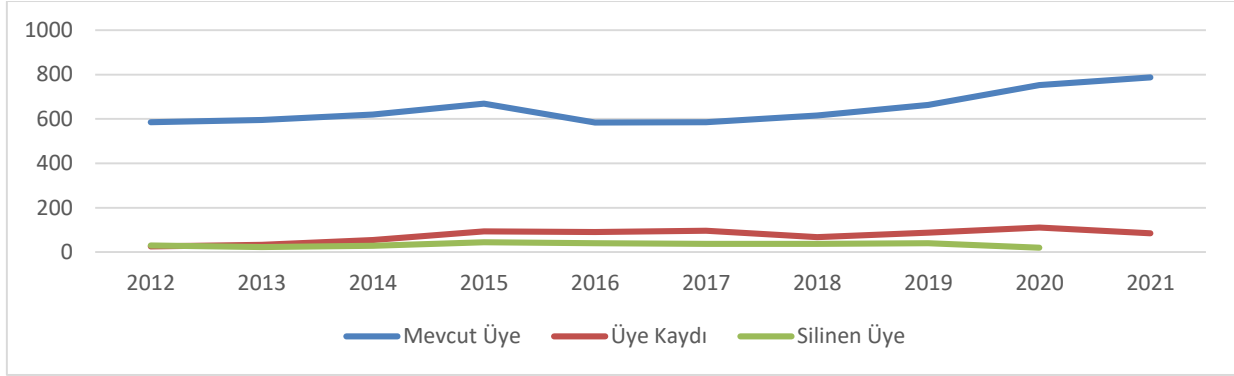
Şekil 10. İnegöl Köfteci-Aşçı-Tatlıcı ve Benzerleri Odası Üye İstatistikleri Grafiği

İnegöl Arabacı-Demirci ve Madeni Sanatkârlar Odası

İnegöl Arabacı-Demirci ve Madeni Sanatkârlar Odası'nın mevcut üye sayısına bakıldığında, 2012 - 2015 yılları arasında üye sayısının düzenli olarak artmış, 2016 yılında bir önceki yıla kıyasla üye sayısının %12 oranında düştüğü ve 2016-2020 yılları arasında üye sayısının tekrar düzenli olarak arttığı görülmektedir. 2021 yılında ise diğer yıllara kıyasla düşüş yaşandığı ve yeni üye kayıt sayısı 85 kişi olduğu görülmektedir.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Mevcut Üye	585	595	620	670	584	586	616	663	753	788
Üye Kaydı	25	33	54	94	91	96	67	87	110	85
Silinen üye	30	23	29	44	40	37	37	40	20	50

Tablo 8. İnegöl Arabacı-Demirci ve Madeni Sanatkarlar Odası Üye İstatistikleri Tablosu

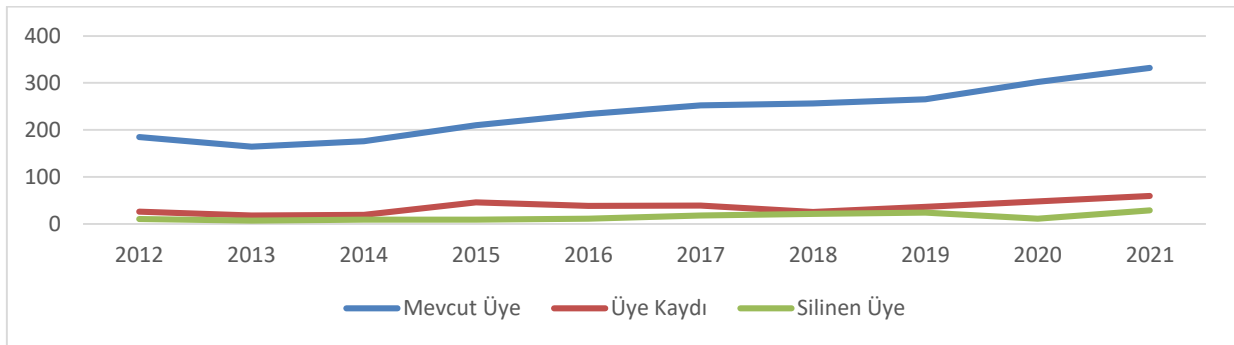
Şekil 11. İnegöl Arabacı-Demirci ve Madeni Sanatkarlar Odası Üye İstatistikleri Grafiği

İnegöl Elektrikçiler ve Benzerleri Odası

İnegöl Elektrikçiler ve Benzerleri Odası'nın mevcut üye sayısına bakıldığında, 2012 - 2021 yılları arasında üye sayısının sürekli olarak arttığı görülmektedir.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Mevcut Üye	185	164	176	210	234	252	256	265	302	332
Üye Kaydı	26	18	19	46	38	39	25	36	48	59
Silinen üye	10	7	9	9	11	18	21	24	11	29

Tablo 9. İnegöl Elektrikçiler ve Benzerleri Odası Üye İstatistikleri Tablosu

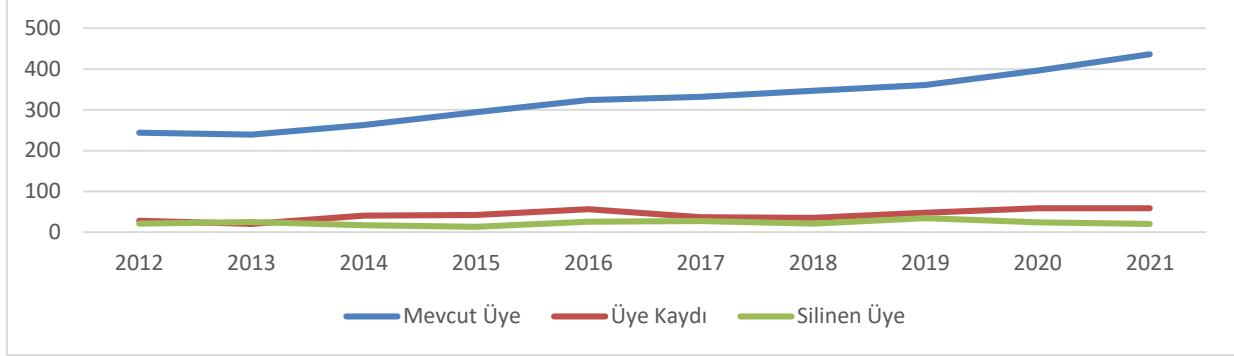
Şekil 12. İnegöl Elektrikçiler ve Benzerleri Odası Üye İstatistikleri Grafiği

İnegöl Berberler ve Kuaförler Esnaf ve Sanatkarlar Odası

İnegöl Berberler ve Kuaförler Esnaf ve Sanatkarlar Odası'nın mevcut üye sayısına bakıldığında, 2012 - 2021 yılları arasında üye sayısının düzenli olarak arttığı görülmektedir.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Mevcut Üye	244	239	263	294	324	332	347	361	396	436
Üye Kaydı	28	20	41	42	56	37	35	48	59	59
Silinen üye	21	25	17	13	26	27	21	34	24	20

Tablo 10. İnegöl Berberler ve Kuaförler Esnaf ve Sanatkârlar Odası Üye İstatistikleri Tablosu

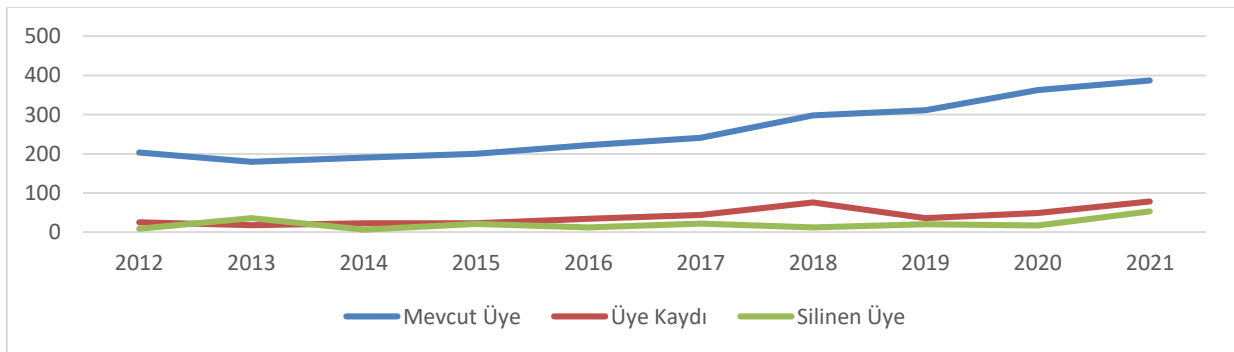
Şekil 13. İnegöl Berberler ve Kuaförler Esnaf ve Sanatkârlar Odası Üye İstatistikleri Grafiği

İnegöl Meyveciler, Sebzeçiler ve Pazarcılar Esnaf Odası

İnegöl Meyveciler, Sebzeçiler ve Pazarcılar Esnaf Odası'nın mevcut üye sayısına bakıldığında, 2013 yılında bir önceki yıla kıyasla üye sayısının %11 oranında düştüğü ve 2013 yılından sonra üye sayısının tekrar düzenli olarak arttığı görülmektedir.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Mevcut Üye	203	180	190	200	222	241	298	311	363	387
Üye Kaydı	25	18	23	23	34	44	76	36	49	78
Silinen üye	9	36	6	21	12	22	12	20	17	53

Tablo 11. İnegöl Meyveciler, Sebzeçiler ve Pazarcılar Esnaf Odası Üye İstatistikleri Tablosu

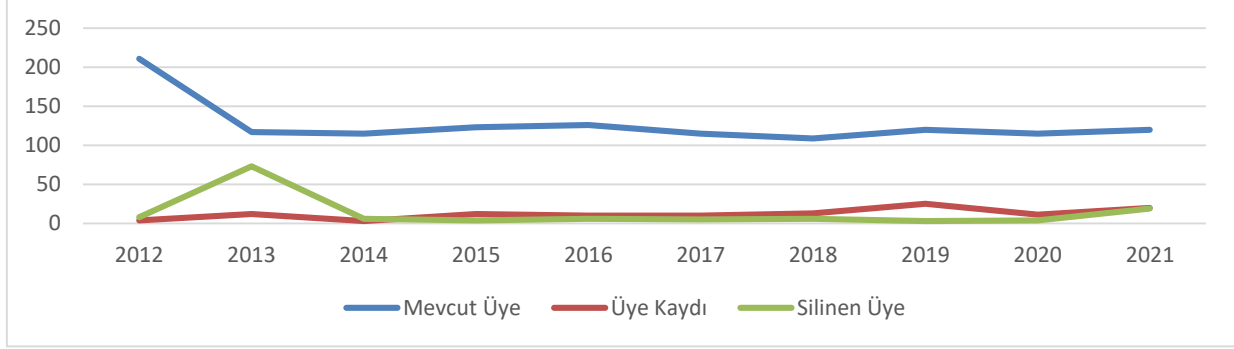
Şekil 14. İnegöl Meyveciler, Sebzeçiler ve Pazarcılar Esnaf Odası Üye İstatistikleri Grafiği

İnegöl Keresteciler ve Benzerleri Odası

İnegöl Keresteciler ve Benzerleri Odası'nın mevcut üye sayısına bakıldığında, 2013 yılında bir önceki yıla kıyasla üye sayısının %44 oranında düşüş yaşadığı ve 2013-2016 yılları arası tekrar artış göstermiştir. 2016 yılından sonra üye sayısının tekrar düştüğü görülmektedir.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Mevcut Üye	211	117	115	123	126	115	109	120	115	120
Üye Kaydı	4	12	3	12	10	10	13	25	11	20
Silinen üye	8	73	6	4	6	5	6	3	4	19

Tablo 12. İnegöl Keresteciler ve Benzerleri Odası Üye İstatistikleri Tablosu

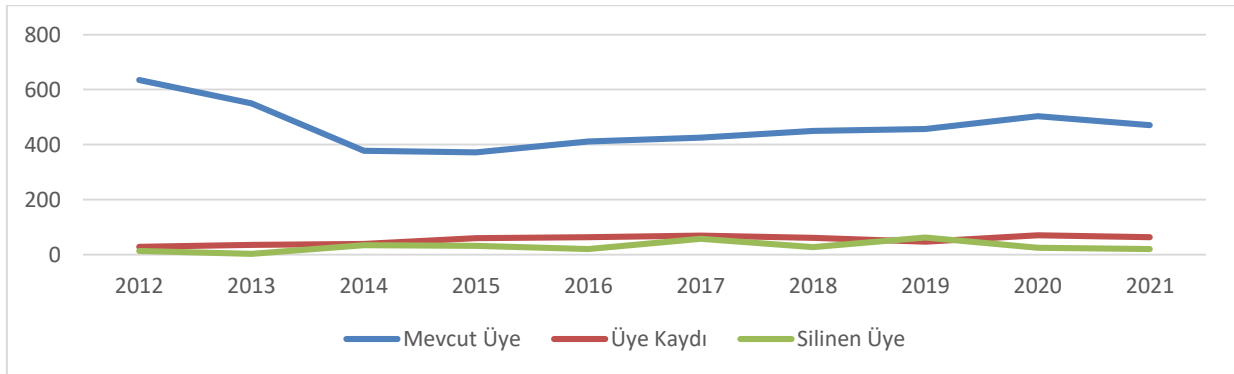
Şekil 15. İnegöl Keresteciler ve Benzerleri Odası Üye İstatistikleri Grafiği

İnegöl Terziler ve İşçileri Esnaf ve Sanatkarlar Odası

İnegöl Terziler ve İşçileri Esnaf ve Sanatkarlar Odası'nın mevcut üye sayısına bakıldığında, 2014 yılında 2012 yılına kıyasla üye sayısının %40 oranında düştüğü ve 2014-2020 yılları arasında üye sayısının tekrar düzenli olarak arttığı görülmektedir. 2021 yılında ise üye sayısında %6 oranında düşüş yaşandığı görülmektedir.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Mevcut Üye	635	550	377	372	411	425	450	457	503	470
Üye Kaydı	28	35	39	59	63	69	61	47	70	63
Silinen üye	13	2	34	31	20	57	27	62	24	20

Tablo 13. İnegöl Terziler ve İşçileri Esnaf ve Sanatkarlar Odası Üye İstatistikleri Tablosu

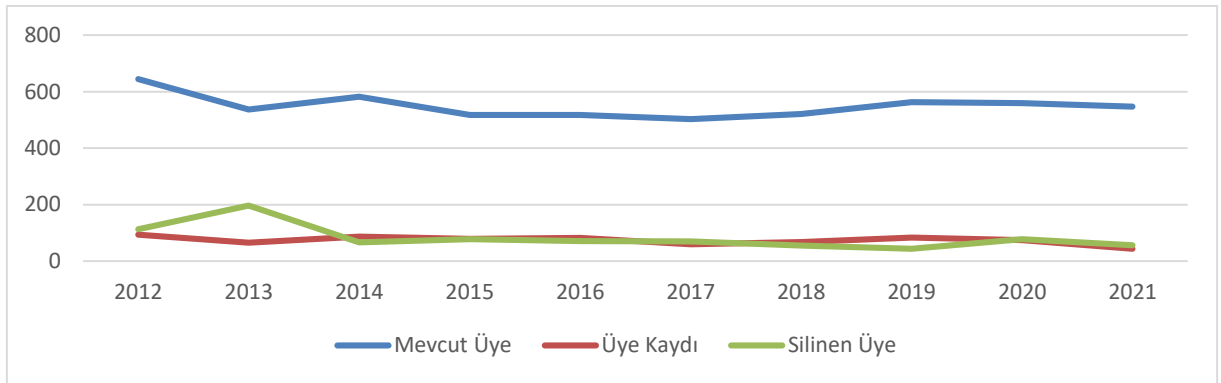
Şekil 16. İnegöl Terziler ve İşçileri Esnaf ve Sanatkarlar Odası Üye İstatistikleri Grafiği

İnegöl Kahveciler, Büfeciler Esnaf Odası

İnegöl Kahveciler, Büfeciler Esnaf Odası'nın mevcut üye sayısına bakıldığında, 2012 yılından 2017 yılına kadar düzenli olarak düştüğü ve 2017 yılından sonra üye sayısının tekrar arttığı görülmektedir. 2019 yılından itibaren ise belirgin olmayan bir düşüş gözlenmektedir.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Mevcut Üye	644	537	582	517	518	503	521	563	560	547
Üye Kaydı	94	65	87	79	82	59	67	83	74	44
Silinen üye	113	197	66	78	71	70	55	44	78	56

Tablo 14. İnegöl Kahveciler, Büfeciler Esnaf Odası Üye İstatistikleri Tablosu

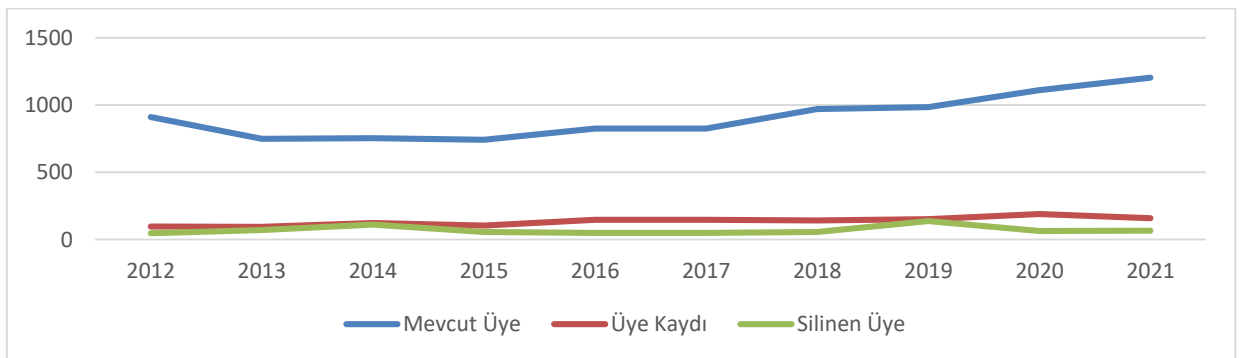
Şekil 17. İnegöl Kahveciler, Büfeciler Esnaf Odası Üye İstatistikleri Grafiği

İnegöl Kırtasiyeciler, Züccaciyeciler, Hırdavatçılar ve Bakkallar Esnaf Odası

İnegöl Kırtasiyeciler, Züccaciyeciler, Hırdavatçılar ve Bakkallar Esnaf Odası'nın mevcut üye sayısına bakıldığında, 2012 yılından 2015 yılına kadar düştüğü ve 2015 yılında sonra üye sayısının tekrar düzenli olarak arttığı görülmektedir.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Mevcut Üye	910	750	753	742	825	825	970	985	1111	1204
Üye Kaydı	97	96	123	104	147	147	143	152	190	160
Silinen üye	48	72	111	56	51	51	57	137	64	67

Tablo 15. İnegöl Kırtasiyeciler ve Bakkallar Esnaf Odası Üye İstatistikleri Tablosu

Şekil 18. İnegöl Kırtasiyeciler ve Bakkallar Esnaf Odası Üye İstatistikleri Grafiği

3.7. SAĞLIK

İnegöl’de, 1 devlet hastanesi (355 yatak kapasiteli), 1 dış hastanesi, 2 özel hastane, 1 tıp merkezi mevcuttur. 01.10.2009 tarihi itibarıyla Aile Hekimliği Uygulamasına geçilmiş olup, Sağlık Grup Başkanlığı Toplum Sağlığı Merkezi oluşturulmuş ve Sağlık Ocakları Aile Sağlığı Merkezine dönüştürülmüştür. Böylelikle, 23 adet olan Toplum Sağlığı Merkezi’nin 21 tanesi aktif olarak çalışmaktadır.

3.7.1. İnegöl Devlet Hastanesi

İnegöl ilçesinde Nisan 2005’e kadar Devlet Hastanesi ve SSK Hastanesi adıyla iki hastane mevcutken, bu tarihten sonra sağlık hizmetlerinin birleştirilmesiyle SSK Hastanesi Devlet Hastanesi bünyesine katılmıştır. Bu birleşmeden sonra oluşan 355 yataklı İnegöl Devlet Hastanesi’nde dâhiliye hizmetleri eski SSK Hastanesi binasında, cerrahi hizmetleri de devlet hastanesi binasında verilmeye başlanmıştır.

2015 yılında İnegöl Devlet Hastanesi şehir merkezindeki tam donanımlı yeni binasına taşınarak ilçe halkına hizmet vermeye başlamıştır. İnegöl Devlet Hastanesi’nde 2021 yılı itibarı ile toplam 656 personel görev yapmaktadır.

3.7.2. İnegöl Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi

Alanyurt Mahallesi’nde 4.686 m²’lik arsa üzerinde yapımı tamamlanan 40 ünitlik Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi 27.06.2016 tarihinden itibaren hizmet vermeye başlamıştır. Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi’nde 2021 yılından itibaren 34 hekim, 27 sağlık personeli ve 45 işçi görev yapmaktadır. Ayrıca 51 tedavi ünitesi yer almaktadır.

3.7.3. Aile Sağlığı Merkezleri

İnegöl Toplum Sağlığı Merkezi’ne bağlı olmak üzere toplam 23 adet aile sağlığı merkezi mevcuttur. Ayrıca bina işlemleri sonrası faaliyete geçecek olan ve Bakanlık onayı alınmış, planlaması yapılmış 2 adet aile sağlığı merkezi bulunmaktadır.

İnegöl Toplum Sağlığı Merkezi Hazineye ait binada, İnegöl merkezde bulunan 1 No’lu Turgutalp Aile Sağlığı Merkezi, ve 7 No’lu Alanyurt Aile Sağlığı Merkezi mülkiyeti Sağlık Bakanlığı’na ait olup, 2 No’lu Orhaniye Aile Sağlığı Merkezi, 3 No’lu Hamidiye Aile Sağlığı Merkezi, 4 No’lu Hanife Selçuk Teşik Aile Sağlığı Merkezi, 5 No’lu Şükrü Özdilek Aile Sağlığı Merkezi, 8 No’lu Akhisar Aile Sağlığı Merkezi, 9 No’lu Huzur Aile Sağlığı

Merkezi ve 14 No'lu Mesudiye Aile Sağlığı Merkezi'nin mülkiyeti ise İnegöl Belediyesi'ne aittir. Merkezde bulunan 6 No'lu Cuma Aile Sağlığı Merkezi Hazine'ye ait olup, 13 No'lu 6 Eylül Aile Sağlığı Merkezi, 16 No'lu Kemalpaşa Mahallesi Aile Sağlığı Merkezi, 18 No'lu Süleymaniye Aile Sağlığı Merkezi, 19 Nolu Mahmudiye Aile Sağlığı Merkezi, 21 No'lu Doğanalp aile Sağlığı Merkezi 22 No'lu Ertuğrulgazi Aile Sağlığı Merkezi, 23 No'lu Osmaniye Aile Sağlığı Merkezi 'nin mülkiyeti şahsa ait olup özel mülkiyettir.

Yenice Beldemizde faaliyetini sürdüren 10 No'lu Yenice Aile Sağlığı Merkezi'nin mülkiyeti Belediyeye; Cerrah Beldemizde faaliyetini sürdüren 12 No'lu Cerrah Aile Sağlığı Merkezi, Kurşunlu Beldemizde faaliyetini sürdüren Kurşunlu 11 No'lu Aile Sağlığı Merkezi ve Akhisar Mahallemizde Faaliyetini sürdüren 15 No'lu Baykoca TOKİ Aile Sağlığı Merkezi mülkiyeti ise Sağlık Bakanlığı'na aittir. İnegöl Toplum Sağlık Merkezi ile bağlı kurumlara hizmet veren resmi araç sayısı 4 şirket aracı mevcuttur.

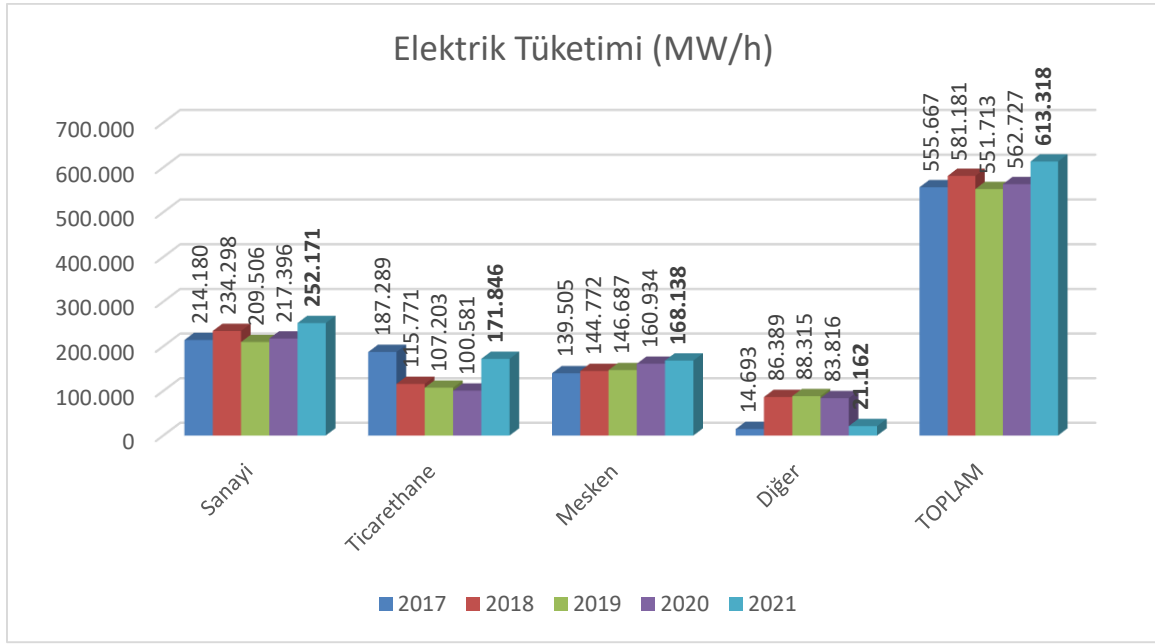
3.7.4. Sağlık Evleri

İnegöl Merkez ve Beldelerdeki Aile Sağlığı Merkezlerine bağlı Şehitler, Çavuş köy, Sungur paşa, Hamza Bey, Kulaca, Şipali, Tekke, Küçükyenice, Mezit, Tahta Köprü, Gündüzlü, Maden, Hayriye, Hamamlı olmak üzere toplam 14 sağlık evleri mevcut olup, bunlardan yalnızca 5 personel olarak ebe görev yapmaktadır.

3.8. ENERJİ TÜKETİMİ

3.8.1. Elektrik Enerjisi Tüketimi

UEDAŞ İnegöl İşletme Müdürlüğü'nden alınan bilgiye göre, 2021 yılında abone grubuna göre elektrik tüketimi; meskende 168.137,775 MW/h, sanayi sektöründe 252.171,289 MW/h, ticarethane sektöründe 171.846,851 MW/h, diğer grubunda ise 21.162,206 MW/h.

Şekil 19. Yıllara ve Kullanıcılarına Göre Elektrik Tüketimi Grafiği

Ticarethane elektrik tüketiminin 2012 yılından başlayarak 2016 yılına kadar artış gösterdiği sonrasında ise düşüşe geçtiği görülmektedir. Mesken elektrik tüketimi 2012'den 2021'e her yıl ufak artışlarla devam etmiştir- Toplam elektrik tüketimi verilerini incelediğimizde ise 2021 yılında artış görülmektedir.

3.8.2. Doğalgaz Tüketimi

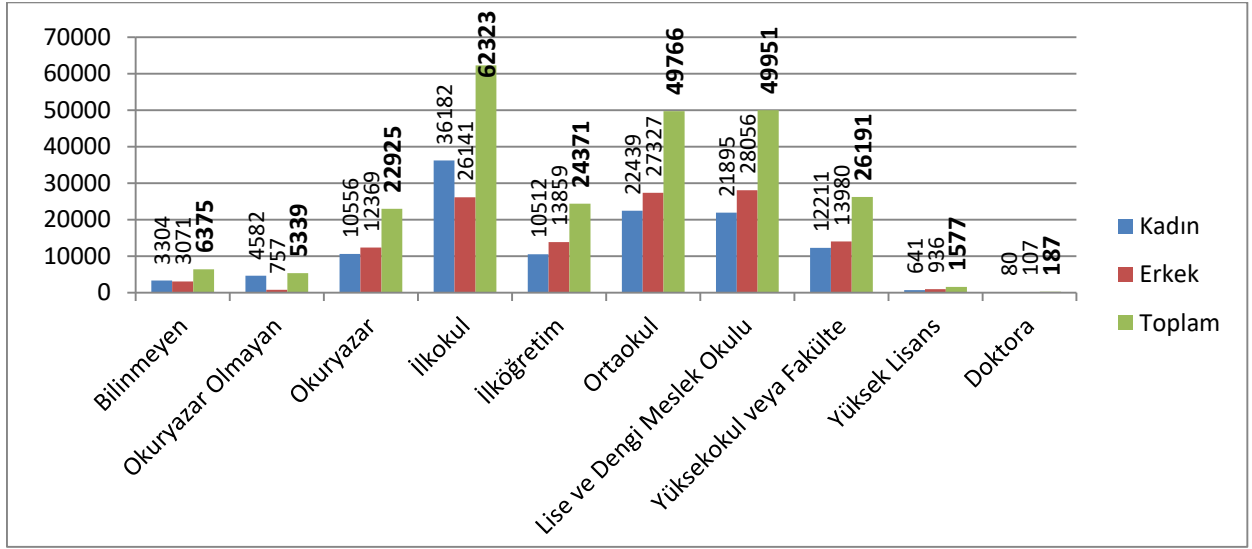
İnegöl Organize Sanayi Bölgesi'nde 1995 yılında başlanan doğalgaz dağıtım hattı projesi 1996 yılında tamamlanarak, Haziran 1997'den itibaren fabrikalarda kullanılmaya başlanmıştır. Ayrıca, iki sanayi kuruluşu da doğalgazdan elektrik enerjisi elde etmek amacıyla doğalgaz dönüşüm santrali kurmuştur.

İnegöl'de iki adet doğalgaz şehir giriş istasyonu ve on adet bölge regülatörü mevcuttur. 2020 yılı itibariyle, 4.513,61 metre çelik hat 52.371,41 metre polietilen hat imalatı tamamlanmıştır. 2021 yılı içerisinde ilçenin şehir içi doğalgaz kullanımı 87.034.958,92 Sm³, Organize Sanayi Bölgesi kullanımı ise 68.933.359 Sm³'tür.

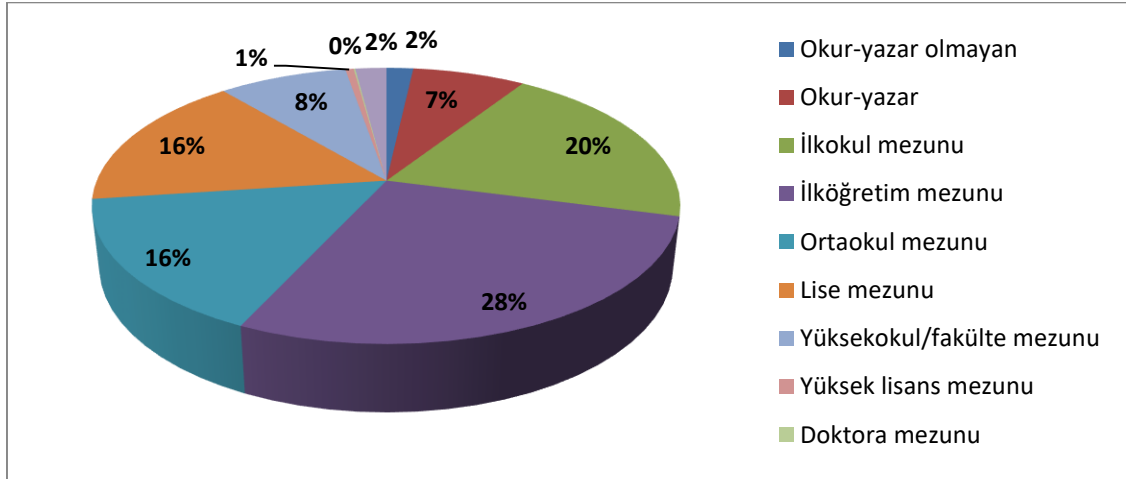
3.9. EĞİTİM

Ulusal Eğitim İstatistiklerine göre İnegöl'de yaşayan vatandaşların okuma yazma durumu ve eğitim düzeylerine ilişkin veriler aşağıdaki grafiklerde verilmektedir. İlçe

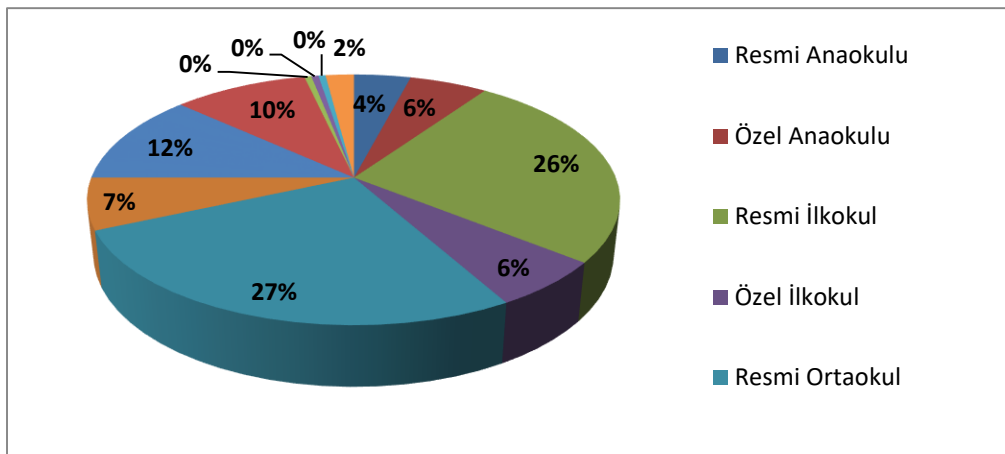
merkezinde yaşayan 6 yaş üzeri nüfus dikkate alınarak derlenmiştir. İlçenin 2020 yılında 6 yaş üzeri nüfusu 249.005’dir.

Şekil 20. İlçe Nüfusunun Eğitim Durumu Grafiği

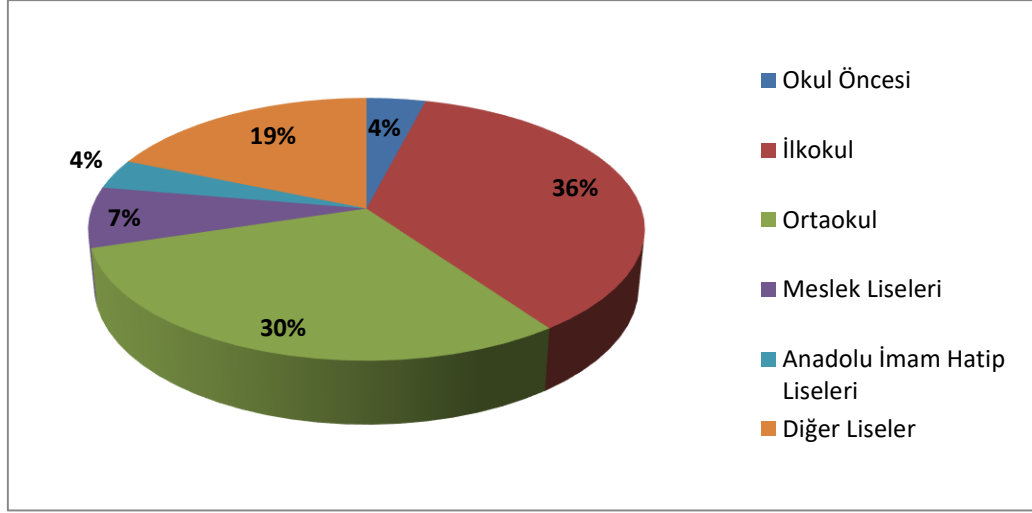
Şekil 21. Eğitim Durumunun Nüfusa Dağılımı

Şekil 22. Okul Türlerinin Dağılımı

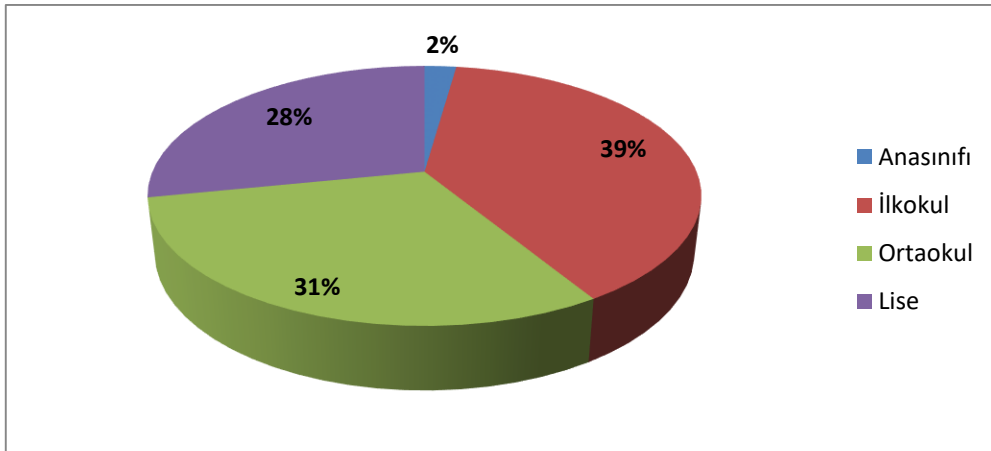
2021 yılı itibariyle İnegöl’de özel okullar da dâhil 19 anaokulu, 63 ilkokul, 65 ortaokul, 42 lise, 1 rehberlik araştırma merkezi, 1 halk eğitim merkezi, 9 mesleki eğitim merkezi, 4 özel eğitim okulu olmak üzere toplam 203 tane okul bulunmaktadır.

Ayrıca ilçede, 8 özel eğitim ve rehabilitasyon merkezi, 8 özel yurt, ve 13 sürücü kursu bulunmaktadır.

Şekil 23. Okul Türlerine Göre Öğrenci Dağılımı

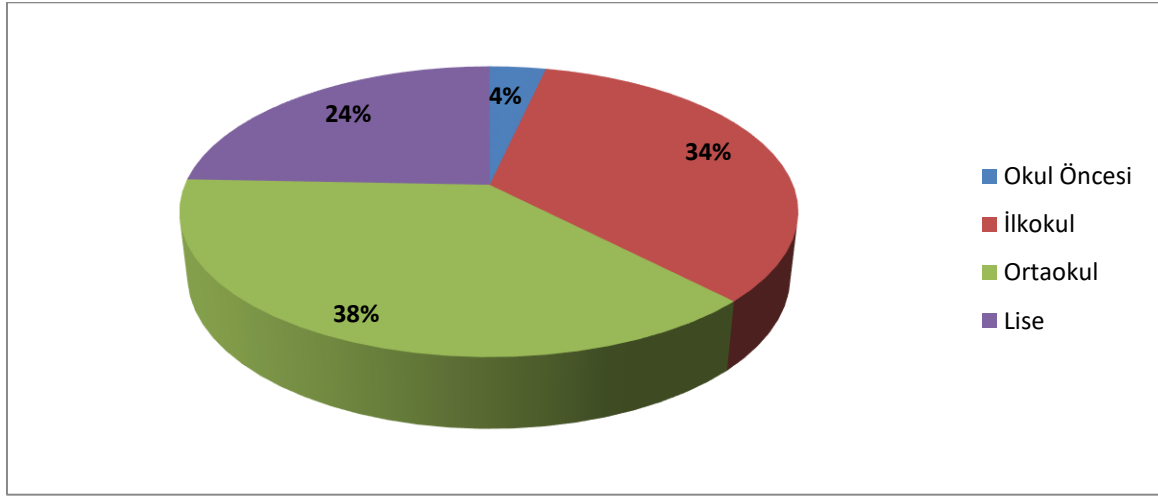
Okul türlerine göre öğrenci dağılımına baktığımızda toplam öğrenci sayısı olan 68.687’nin %24’ünü ortaokulu öğrencileri oluşturmaktadır. İlkokulda öğrenim gören toplam öğrenci sayısı 22.651’dir. Diğer okul türlerinde ise; 18.838 öğrenci ortaokulda, 13.963 öğrenci liselerde, 2.505 öğrenci okul öncesi okullarda, 4.673 öğrenci Meslek Lisesinde, 2.311 öğrenci Anadolu İmam Hatip Lisesinde eğitim-öğretim görmektedir.

Şekil 24. Okul Türlerine Göre Derslik Sayısı Dağılımı

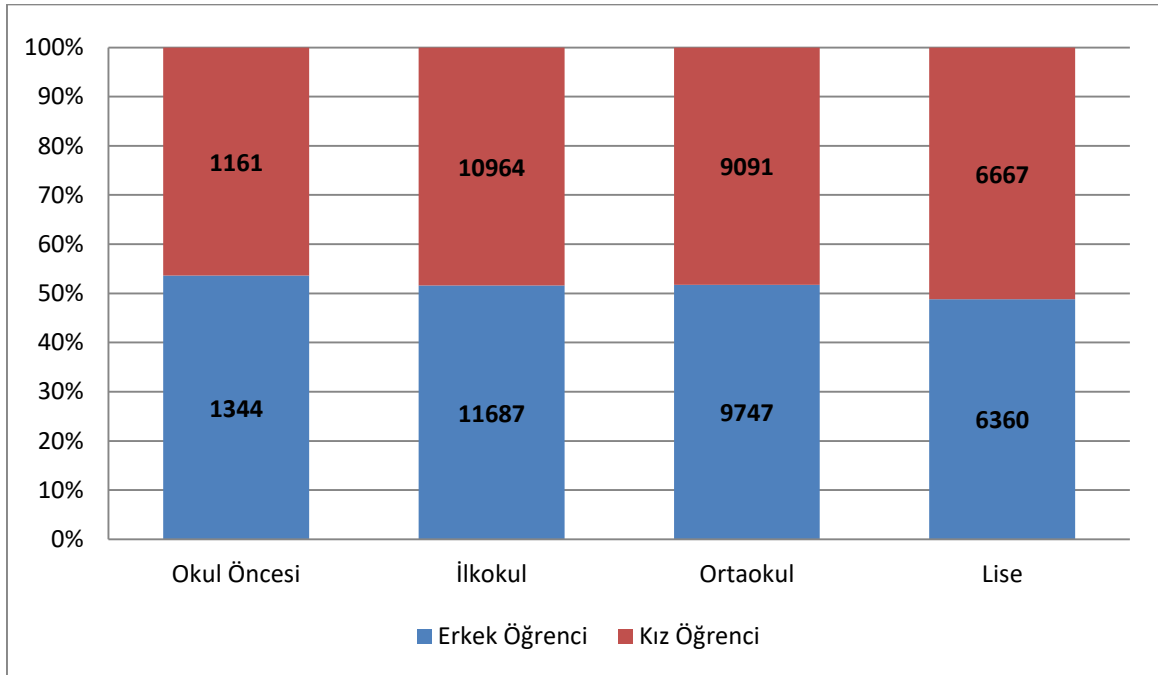
İnegöl’de bulunan okullardaki toplam derslik sayısı 2.050 olup, bunların %35’ini oluşturan 722 derslik ilkokullarda bulunmaktadır. Toplam derslik sayısının %27’sini oluşturan

566 derslik ortaokullarda, %25'ini oluşturan 521 derslik liselerde ve %2'sini oluşturan 44 derslik ise anasınıflarında mevcuttur.

Şekil 25. Eğitim Kurumlarında Çalışanların Dağılımı

Milli Eğitim'e bağlı eğitim kurumlarında toplam 4.121 kişi görev yapmaktadır.

Şekil 26. Okul Türleri Bazında Kız-Erkek Öğrenci Dağılımı

Okullardaki kız ve erkek öğrencilerin dağılımına bakıldığında, okul türlerinin yanında bu dağılımın dengeli olduğu görülmektedir. Okul öncesindeki 2.505 öğrencinin 1.344'ü erkek 1161'i kız, ilkokuldaki 22.651 öğrencinin 11.687'si erkek 10.964'i kız, ortaokuldaki 18.838 öğrencinin 9747'si erkek 9091'i kız ve lisedeki 13.027 öğrencinin 6.360'ı erkek 6667'si kız olarak belirlenmiştir.

Ayrıca ilçede, Uludağ Üniversitesi'ne bağlı İnegöl ve İşletme Fakültesi ve İnegöl Meslek Yüksek Okulu bulunmaktadır.

İnegöl İşletme Fakültesi'nde İşletme, Uluslararası İşletmecilik ve Ticaret ile Yönetim Bilişim Sistemleri olmak üzere 3 bölümde lisans eğitimi verilmektedir. Bu bölümler 12 öğretim üyesi ve 6 araştırma görevlisi ile faaliyet göstermektedir. İşletme Bölümü'nde 5 öğretim üyesi ve 1 araştırma görevlisi, Uluslararası İşletmecilik ve Ticaret Bölümü'nde 4 öğretim üyesi ve 2 araştırma görevlisi ve Yönetim Bilişim Sistemleri Bölümünde ise 3 öğretim üyesi ve 3 araştırma görevlisi bulunmaktadır

İnegöl İşletme Fakültesi'nin 2020-2021 Eğitim-Öğretim dönemi itibariyle lisans düzeyinde öğrenci sayısı 945'dir.

İnegöl Meslek Yüksek Okulu; Mobilya ve Dekorasyon, Muhasebe ve Vergi Uygulamaları, İnşaat Teknolojisi, İşletme Yönetimi, Pazarlama, Çocuk Gelişimi, Elektrik, Dış Ticaret, Makine ve Metal, Tıbbi Hizmetler ve Teknikler, Tasarım ve Tekstil Teknolojileri olmak üzere 11 bölümü ile 35 akademik personel, 32 idari personeli ile hizmet vermektedir. İnegöl Meslek Yüksek Okulunda 998'i kız ve 1.319'u erkek olmak üzere 2.317 öğrenci ön lisans eğitimi görmektedir.

3.10. İNEGÖL'ÜN DIŞ TİCARET İSTATİSTİKLERİ VE MOBİLYA SEKTÖRÜ

3.10.1. İnegöl'ün Dış Ticaret İstatistikleri

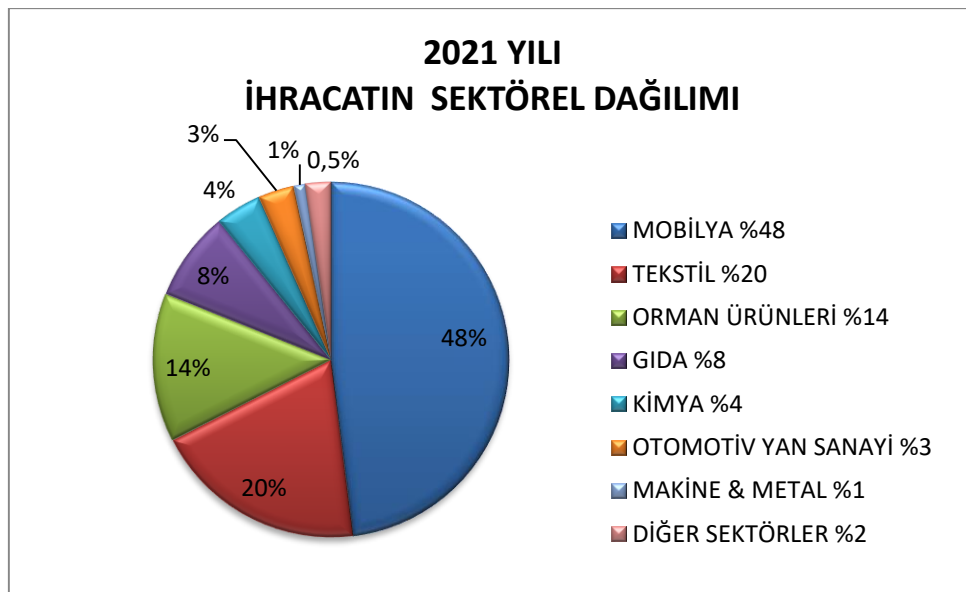
İnegöl 2021 yılında 1231 firma ile **1.392.515.970,08** dolar ihracat, 48 firma ile de **386.629.066,42** dolar ithalat gerçekleştirerek toplam dış ticaret hacmini **1.779.145.036,50** dolara çıkartmıştır.

2021 yılında İnegöl **1.005.886.903,66** dolar dış ticaret fazlası vererek ülkemiz için model ekonomi şehri olma geleneğini sürdürmüştür.

Sektörel olarak incelediğimizde 2021 yılında bir önceki yılda olduğu gibi en fazla ihracatın mobilya sektöründe yapıldığını görüyoruz.

SEKTÖR	TUTAR USD
MOBİLYA	668.409.918,09
TEKSTİL	271.608.362,17
ORMAN ÜRÜNLERİ	188.463.139,65
GIDA	113.642.657,41
KİMYA	58.389.365,93
OTOMOTİV YAN SANAYİ	45.308.873,93
MAKİNE & METAL	14.956.531,76
DİĞER SEKTÖRLER	31.737.121,14
GENEL TOPLAM	1.392.515.970,08

Tablo 16. 2021 Yılı İhracatın Sektörel Dağılımı

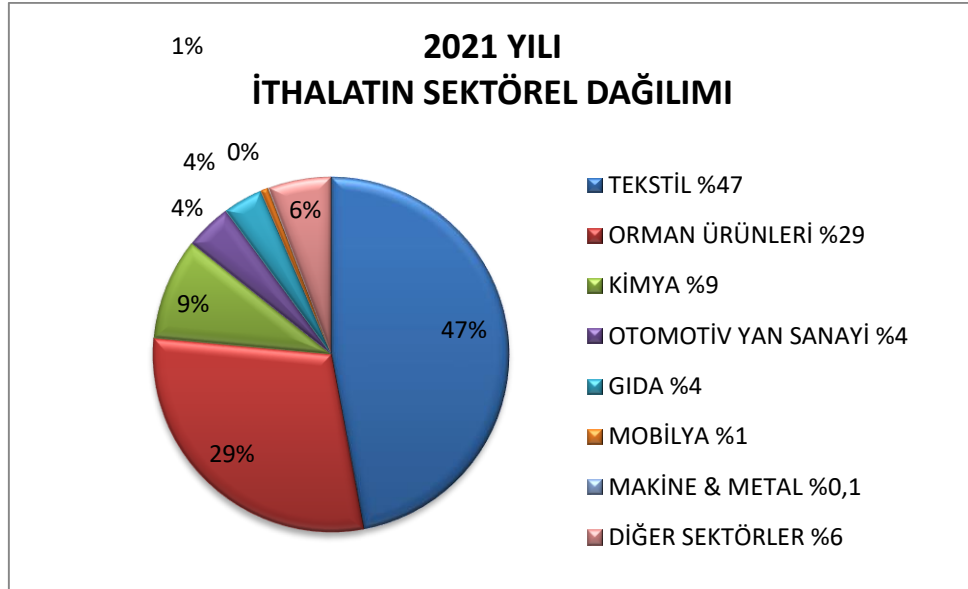

Şekil 27. 2021 Yılı İhracatın Sektörel Dağılımı

İnegöl 2021 yılında 1231 firma ile **1.392.515.970,08** dolar ihracat gerçekleştirmiştir. İhracat rakamları içerisinde en yüksek orana mobilya sektörü sahiptir. **1095** firma ile toplam ihracatın %48'i bu sektör tarafından gerçekleştirilirken; Tekstil, Orman Ürünleri, Gıda, Kimya, Otomotiv Yan Sanayi, Diğer Sektörler ve Makine-Metal sektörleri ihracat rakamları ile Mobilya Sektörünün ardından gelmektedir.

SEKTÖR	TUTAR USD
TEKSTİL	183.374.395,39
ORMAN ÜRÜNLERİ	112.205.168,10
KİMYA	36.453.245,17
OTOMOTİV YAN SANAYİ	16.120.251,02
GIDA	13.758.599,25
MOBİLYA	2.638.510,07
MAKİNE & METAL	340.804,87
DİĞER SEKTÖRLER	21.738.092,55
GENEL TOPLAM	386.629.066,42

Tablo 17. 2021 Yılı İthalatın Sektörel Dağılımı

Şekil 28. 2021 Yılı İthalatın Sektörel Dağılımı

İnegöl 2021 yılında 48 firma ile **386.629.066,42** dolar ithalat gerçekleştirmiştir. İthalat rakamları içerisinde en yüksek ithalat oranına tekstil sektörü sahiptir. Toplam ithalatın yaklaşık olarak %47'si bu sektör tarafından gerçekleştirilirken; Orman Ürünleri, Kimya, Diğer Sektörler, Otomotiv Yan Sanayi, Gıda, Mobilya ve Makine & Metal sektörü ithalat rakamları ile Tekstil Sektörünün ardından gelmektedir.

İNEGÖL'ÜN Sektörlere Göre İhracatı

2020 - 2021 Karşılaştırmalı

İHRACAT Sektör	Firma Sayısı	2020 Yılı Toplamı	İnegöl İhracatındaki Payı	Firma Sayısı	2021 Yılı Toplamı	İnegöl İhracatındaki Payı	2020/2021 Değişim Oranı
	2020	\$1.133.201.617,48		2021	\$1.392.515.970,08		22,88%
Mobilya	877	\$533.337.967,84	47,06%	1095	\$668.409.918,09	48,00%	25,33%
Tekstil	21	\$237.224.790,08	20,93%	15	\$271.608.362,17	19,50%	14,49%
Orman Ürünleri	19	\$94.882.205,99	8,37%	23	\$188.463.139,65	13,53%	98,63%
Gıda	11	\$99.947.536,06	8,82%	11	\$113.642.657,41	8,16%	13,70%
Kimya	5	\$56.006.076,33	4,94%	5	\$58.389.365,93	4,19%	4,26%
Otomotiv Yan Sanayi	7	\$65.879.239,62	5,81%	4	\$45.308.873,93	3,25%	-31,22%
Makine & Metal	29	\$14.471.499,89	1,28%	26	\$14.956.531,76	1,07%	3,35%
Diğer Sektörler	65	\$31.452.301,68	2,78%	52	\$31.737.121,14	2,28%	0,91%
Toplam Firma	1034			1231		İhracatçı Firma Değişimi:	19,05%

Tablo 18. İnegöl'ün Sektörelere Göre İhracatı 2020 - 2021 Karşılaştırmalı

İNEGÖL'ÜN Sektörlere Göre İthalatı

2020 - 2021 Karşılaştırmalı

İTHALAT Sektör	Firma Sayısı	2020 Yılı Toplamı	İnegöl İthalatındaki Payı	Firma Sayısı	2021 Yılı Toplamı	İnegöl İthalatındaki Payı	2020/2021 Değişim Oranı
	2020	\$437.089.988,62		2021	\$386.629.066,42		-11,54%
Tekstil	7	\$245.875.465,54	56,25%	8	\$183.374.395,39	47,43%	-25,42%
Orman Ürünleri	7	\$48.668.908,84	11,13%	5	\$112.205.168,10	29,02%	130,55%
Kimya	5	\$46.022.074,55	10,53%	4	\$36.453.245,17	9,43%	-20,79%
Otomotiv Yan Sanayi	3	\$26.481.671,42	6,06%	2	\$16.120.251,02	4,17%	-39,13%
Gıda	4	\$5.759.953,83	1,32%	4	\$13.758.599,25	3,56%	138,87%
Mobilya	15	\$3.128.833,60	0,72%	17	\$2.638.510,07	0,68%	-15,67%
Makine & Metal	6	\$607.683,01	0,14%	5	\$340.804,87	0,09%	-43,92%
Diğer Sektörler	6	\$60.545.397,84	13,85%	3	\$21.738.092,55	5,62%	-64,10%
Toplam Firma	53			46		İthalatçı Firma Değişimi:	-9,43%

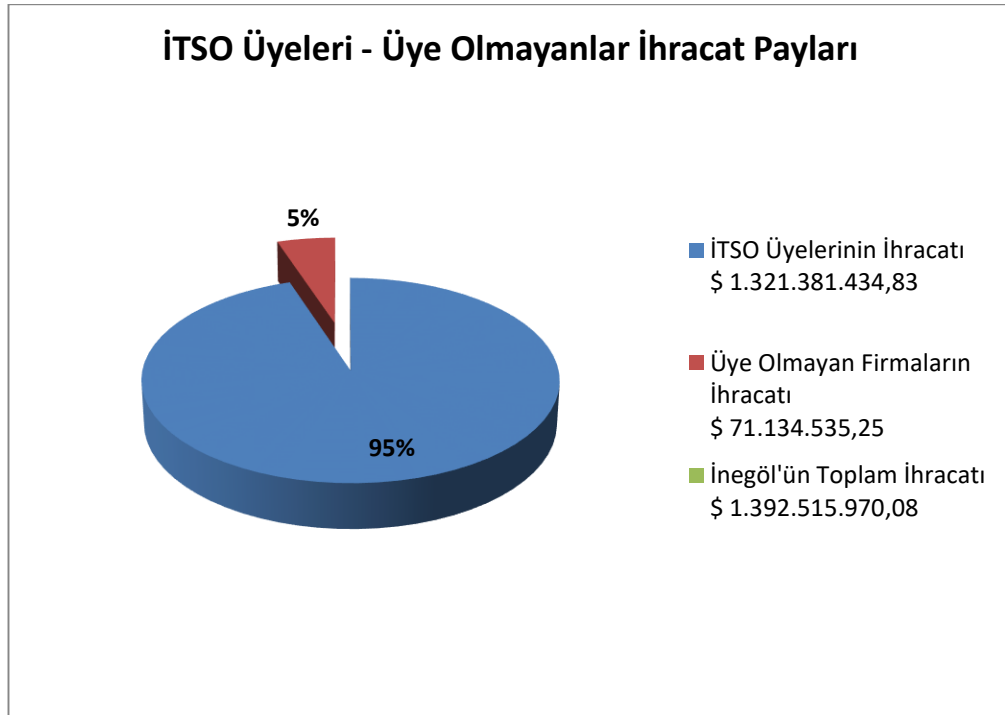
Tablo 19. İnegöl'ün Sektörelere Göre İthalatı 2020 – 2021 Karşılaştırmalı

Tekstil sektörü 2014 yılına kadar en fazla ihracat yapan sektör konumundayken, 2015 yılından sonra en fazla ihracatı mobilya sektörü gerçekleştirmiş ve 2021 yılında da toplam ihracatın %48'ini gerçekleştirerek en fazla ihracat yapan sektör olmaya devam etmiştir.

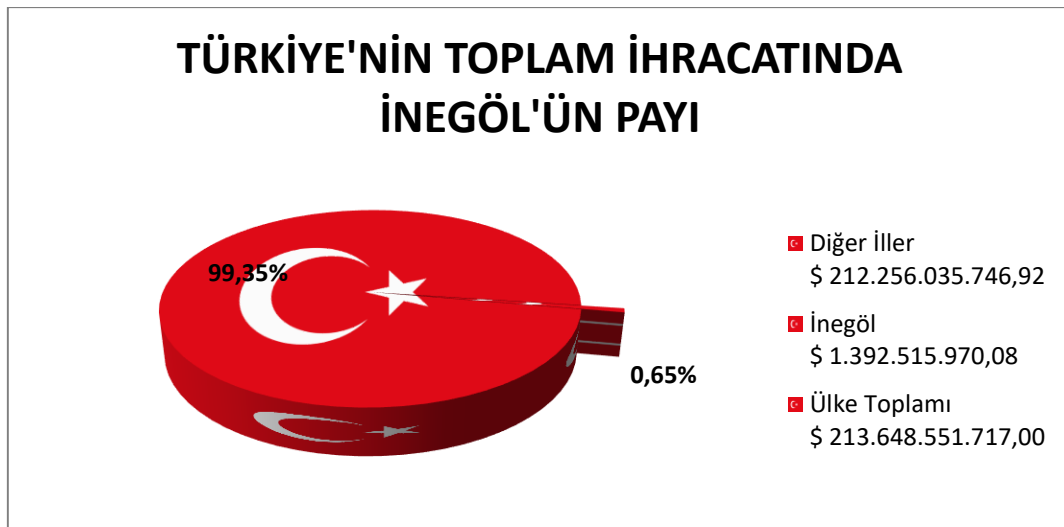
Mobilya sektörünün son 10 yıldır yakalamış olduğu yükselme trendi 2021 yılında %24'lük bir artışla devam ettirmiştir.

Tekstil sektörünün ihracatı 2021 yılında artış göstermiştir. Sektör 2020 yılında toplam ihracatın %21'ini gerçekleştirirken bu oran 2021 yılında %20'ye gerilemiştir.

Orman Ürünleri sektörünün ihracat içerisindeki payı artış gösterirken, Otomotiv Yan Sanayi, Kimya, Makine & Metal ve Diğer sektörlerinin ihracattan aldıkları pay azalmıştır.

Şekil 29. İTİSO Üyeleri – Üye Olmayanlar İhracat Payları

Şekil 30. Türkiye'nin Toplam İhracatında İnegöl'ün Payı

2021 YILI İLLERİN DIŞ TİCARET SIRALAMASI

(Hacme Göre – İlk 30)

	İL	İHRACAT	İTHALAT	DIŞ TİCARET HACMİ
1	İstanbul	105.017.250.852	131.153.036.459	236.170.287.311
2	Kocaeli	11.975.620.838	14.771.644.393	26.747.265.231
3	Ankara	9.213.640.345	14.969.340.083	24.182.980.428
4	İzmir	12.678.615.643	9.506.816.428	22.185.432.071
5	Bursa	11.132.800.593	8.214.243.096	19.347.043.689
6	Gaziantep	9.848.980.403	7.357.579.664	17.206.560.067
7	Hatay	4.048.365.064	6.325.319.965	10.373.685.029
8	Sakarya	5.206.151.502	3.153.410.993	8.359.562.495
9	Denizli	4.296.500.905	2.710.274.049	7.006.774.954
10	Manisa	2.830.016.014	3.364.051.271	6.194.067.285
11	Adana	2.490.760.534	3.647.901.876	6.138.662.410
12	Kayseri	3.221.325.380	1.800.853.543	5.022.178.923
13	Konya	2.997.266.100	1.245.940.774	4.243.206.874
14	Mersin	2.509.370.417	1.577.834.110	4.087.204.527
15	Tekirdağ	1.788.604.426	1.739.766.501	3.528.370.927
16	Çorum	2.638.873.907	846.890.094	3.485.764.001
17	Antalya	1.973.988.020	1.341.842.145	3.315.830.165
18	Zonguldak	839.685.611	1.868.228.394	2.707.914.005
19	Kahramanmaraş	1.336.560.082	1.361.620.027	2.698.180.109
20	Samsun	1.288.611.587	1.063.616.333	2.352.227.920
21	Eskişehir	1.183.586.327	1.026.178.398	2.209.764.725
22	Yalova	930.630.310	1.108.215.658	2.038.845.968
23	Karabük	744.710.817	1.198.399.830	1.943.110.647
24	İnegöl	1.392.515.970	386.629.066	1.779.145.036
25	Mardin	956.010.846	652.371.400	1.608.382.246
26	Osmaniye	418.233.797	956.247.271	1.374.481.068
27	Aydın	1.026.254.853	333.252.780	1.359.507.633
28	Balıkesir	774.933.347	573.878.839	1.348.812.186
29	Trabzon	1.175.401.222	123.443.687	1.298.844.909
30	Muğla	795.959.408	297.990.647	1.093.950.055

Tablo 20. 2021 Yılı İllerin Dış Ticaret Sıralaması (Hacme Göre)

2021 YILI İLLERİN DIŞ TİCARET SIRALAMASI

(İhracata Göre – İlk 30)

	İL	İHRACAT	İTHALAT	DIŞ TİCARET HACMİ
1	İstanbul	105.017.250.852	131.153.036.459	236.170.287.311
2	İzmir	12.678.615.643	9.506.816.428	22.185.432.071
3	Kocaeli	11.975.620.838	14.771.644.393	26.747.265.231
4	Bursa	11.132.800.593	8.214.243.096	19.347.043.689
5	Gaziantep	9.848.980.403	7.357.579.664	17.206.560.067
6	Ankara	9.213.640.345	14.969.340.083	24.182.980.428
7	Sakarya	5.206.151.502	3.153.410.993	8.359.562.495
8	Denizli	4.296.500.905	2.710.274.049	7.006.774.954
9	Hatay	4.048.365.064	6.325.319.965	10.373.685.029
10	Kayseri	3.221.325.380	1.800.853.543	5.022.178.923
11	Konya	2.997.266.100	1.245.940.774	4.243.206.874
12	Manisa	2.830.016.014	3.364.051.271	6.194.067.285
13	Çorum	2.638.873.907	846.890.094	3.485.764.001
14	Mersin	2.509.370.417	1.577.834.110	4.087.204.527
15	Adana	2.490.760.534	3.647.901.876	6.138.662.410
16	Antalya	1.973.988.020	1.341.842.145	3.315.830.165
17	Tekirdağ	1.788.604.426	1.739.766.501	3.528.370.927
18	İnegöl	1.392.515.970	386.629.066	1.779.145.036
19	Kahramanmaraş	1.336.560.082	1.361.620.027	2.698.180.109
20	Samsun	1.288.611.587	1.063.616.333	2.352.227.920
21	Eskişehir	1.183.586.327	1.026.178.398	2.209.764.725
22	Trabzon	1.175.401.222	123.443.687	1.298.844.909
23	Aydın	1.026.254.853	333.252.780	1.359.507.633
24	Mardin	956.010.846	652.371.400	1.608.382.246
25	Yalova	930.630.310	1.108.215.658	2.038.845.968
26	Zonguldak	839.685.611	1.868.228.394	2.707.914.005
27	Muğla	795.959.408	297.990.647	1.093.950.055
28	Balıkesir	774.933.347	573.878.839	1.348.812.186
29	Şırnak	751.278.418	13.475.367	764.753.785
30	Karabük	744.710.817	1.198.399.830	1.943.110.647

Tablo 21. 2021 Yılı İllerin Dış Ticaret Sıralaması (İhracata Göre)

2021 YILI İLLERİN DIŞ TİCARET SIRALAMASI

(İthalata Göre – İlk 30)

	İL	İHRACAT	İTHALAT	DIŞ TİCARET HACMİ
1	İstanbul	105.017.250.852	131.153.036.459	236.170.287.311
2	Ankara	9.213.640.345	14.969.340.083	24.182.980.428
3	Kocaeli	11.975.620.838	14.771.644.393	26.747.265.231
4	İzmir	12.678.615.643	9.506.816.428	22.185.432.071
5	Bursa	11.132.800.593	8.214.243.096	19.347.043.689
6	Gaziantep	9.848.980.403	7.357.579.664	17.206.560.067
7	Hatay	4.048.365.064	6.325.319.965	10.373.685.029
8	Adana	2.490.760.534	3.647.901.876	6.138.662.410
9	Manisa	2.830.016.014	3.364.051.271	6.194.067.285
10	Sakarya	5.206.151.502	3.153.410.993	8.359.562.495
11	Denizli	4.296.500.905	2.710.274.049	7.006.774.954
12	Zonguldak	839.685.611	1.868.228.394	2.707.914.005
13	Kayseri	3.221.325.380	1.800.853.543	5.022.178.923
14	Tekirdağ	1.788.604.426	1.739.766.501	3.528.370.927
15	Mersin	2.509.370.417	1.577.834.110	4.087.204.527
16	Kahramanmaraş	1.336.560.082	1.361.620.027	2.698.180.109
17	Antalya	1.973.988.020	1.341.842.145	3.315.830.165
18	Konya	2.997.266.100	1.245.940.774	4.243.206.874
19	Karabük	744.710.817	1.198.399.830	1.943.110.647
20	Yalova	930.630.310	1.108.215.658	2.038.845.968
21	Samsun	1.288.611.587	1.063.616.333	2.352.227.920
22	Eskişehir	1.183.586.327	1.026.178.398	2.209.764.725
23	Osmaniye	418.233.797	956.247.271	1.374.481.068
24	Çorum	2.638.873.907	846.890.094	3.485.764.001
25	Mardin	956.010.846	652.371.400	1.608.382.246
26	Balıkesir	774.933.347	573.878.839	1.348.812.186
27	İnegöl	1.392.515.970	386.629.066	1.779.145.036
28	Kırşehir	311.447.635	370.006.036	681.453.671
29	Şanlıurfa	208.368.705	361.563.197	569.931.902
30	Aydın	1.026.254.853	333.252.780	1.359.507.633

Tablo 22. 2021 Yılı İllerin Dış Ticaret Sıralaması (İthalata Göre)

2021 YILI İLLERİN DIŞ TİCARET SIRALAMASI

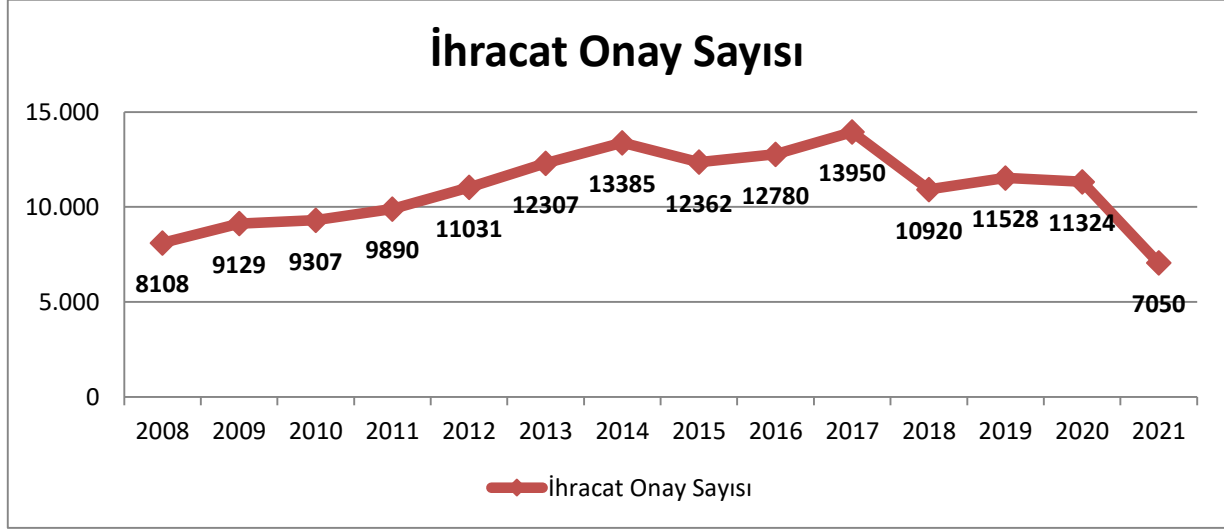
(Dış Ticaret Fazlasına Göre – İlk 30)

	İL	İHRACAT	İTHALAT	DIŞ TİCARET FAZLASI
1	İzmir	12.678.615.643	9.506.816.428	3.171.799.215
2	Bursa	11.132.800.593	8.214.243.096	2.918.557.497
3	Gaziantep	9.848.980.403	7.357.579.664	2.491.400.739
4	Sakarya	5.206.151.502	3.153.410.993	2.052.740.509
5	Çorum	2.638.873.907	846.890.094	1.791.983.813
6	Konya	2.997.266.100	1.245.940.774	1.751.325.326
7	Denizli	4.296.500.905	2.710.274.049	1.586.226.856
8	Kayseri	3.221.325.380	1.800.853.543	1.420.471.837
9	Trabzon	1.175.401.222	123.443.687	1.051.957.535
10	İnegöl	1.392.515.970	386.629.066	1.005.886.903
11	Mersin	2.509.370.417	1.577.834.110	931.536.307
12	Şırnak	751.278.418	13.475.367	737.803.051
13	Aydın	1.026.254.853	333.252.780	693.002.073
14	Antalya	1.973.988.020	1.341.842.145	632.145.875
15	Muğla	795.959.408	297.990.647	497.968.761
16	Giresun	353.883.397	20.043.411	333.839.986
17	Malatya	413.729.545	107.201.486	306.528.059
18	Mardin	956.010.846	652.371.400	303.639.446
19	Afyonkarahisar	365.501.470	81.626.666	283.874.804
20	Elazığ	304.884.895	24.046.723	280.838.172
21	Diyarbakır	393.444.160	133.249.726	260.194.434
22	Burdur	294.794.824	43.148.209	251.646.615
23	Ordu	290.777.606	42.302.328	248.475.278
24	Isparta	289.744.077	59.326.232	230.417.845
25	Samsun	1.288.611.587	1.063.616.333	224.995.254
26	Kastamonu	378.255.111	169.953.334	208.301.777
27	Balıkesir	774.933.347	573.878.839	201.054.508
28	Karaman	282.334.222	96.779.216	185.555.006
29	Eskişehir	1.183.586.327	1.026.178.398	157.407.929
30	Uşak	373.540.735	219.851.782	153.688.953

Tablo 23. 2021 Yılı İllerin Dış Ticaret Sıralaması (Dış Ticaret Fazlasına Göre)

Yıllar	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Onay Sayısı	8.108	9.129	9.307	9.890	11.031	12.307	13.385	12.362	12.780	13.950	10.920	11.528	11.324	7.050

Tablo 24. İhracat Onay Sayısı (Serbest Dolaşım ve Menşe ispat belgeleri)
(Yıllar İtibariyle, Adet)

Şekil 31. İhracat Onay Sayısı (Serbest Dolaşım ve Menşe İspat Belgeleri)

3.10.2. İnegöl Gümrük Müdürlüğü

İnegöl Gümrük Müdürlüğü 11.02.2012 tarihi itibariyle açılmış olup ilçemizde etkin bir şekilde hizmet vermektedir.

	2017	2018	2019	2020	2021
İhracat	\$143.134.258	\$202.777.448,09	\$225.563.964,57	\$211.888.230	\$284.586.409,00
İthalat	\$63.874.012	\$63.346.038,59	\$61.584.077,16	\$58.305.663	\$86.095.258,00
Dış Ticaret Hacmi	\$207.008.271	\$266.123.486,68	\$287.148.041,73	\$270.193.893	\$370.681.667

Tablo 25. Gümrük İşlem Hacimleri

İnegöl Gümrük Müdürlüğü 2021 yılında 284 milyon dolar ihracat, 86 milyon dolar ithalat işlemi onayı yapmış olup, 2021 yılında toplam 270 milyon dolar tutarında dış ticaret beyanname onayı gerçekleştirilmiştir. Yıllara göre değerlendirildiğinde Müdürlüğün hizmete girdiği tarihten itibaren yapılan işlem hacminde sürekli artış gözlenirken, 2020 yılında ihracatta ve ithalatta düşüş yaşanmıştır. 2021 yılında ise tekrar artışa geçmiştir.

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
İHRACAT BEYANNAME SAYISI	6511	8314	7093	7241	8114	10762	13018	14268	19459
İTHALAT BEYANNAME SAYISI	1438	1677	3292	1704	1677	1529	1341	1562	1625

Tablo 26. Gümrük İşlem Sayıları

2012 yılından itibaren İnegöl Gümrük Müdürlüğü'ne gelen ve çıkan tır sayıları ile Müdürlük tarafından onaylanan ihracat ve ithalat beyanname sayılarında sürekli bir artış görülmektedir. 2014 yılında Mobilya İhtisas Gümrük Uygulamasına geçilmesiyle İnegöl Gümrük Müdürlüğünde antrepo beyannameleri de işlem görmüştür.

3.10.3. Türk Mobilya Sektörü

Sektörün Dünya Ekonomisindeki Durumu

Mobilya, dünyada belli başlı ekonomik sektörlerden biridir ve sektör hem ana unsurları hem de yardımcı ve yan unsurları ile birlikte yıllık ortalama 437 milyar dolarlık bir değer üretmektedir.

Dünya mobilya üretimi son on yılda değerini iki katına çıkartmış, 2004 yılında yaklaşık 220 milyar ABD doları değerinde iken 2013 yılında 437 milyar dolara kadar ulaşmıştır. Dünya mobilya üretiminin 150 milyar dolarlık bölümü üretici ülkelerde tüketiciye sunulurken, 70 milyar doları aşan bölümü uluslararası ticarete konu olmuştur. 2050 yılında mobilya pazarının 1 trilyon ABD dolarını geçeceği tahmin edilmektedir.

Dünya genelinde daha önce dünya mobilya üretiminde Avrupa üretimin merkezi iken, son 18-20 yılda mobilya üretim ağırlığının Çin merkezli olmak üzere doğuya kaydığı görülmektedir. Ancak, Almanya, İtalya ve Polonya gibi ülkeler mobilya sektörü açısından hala önemini devam ettiren ülkelerdir. Mobilya üretiminde Çin açık ara önde olup, ABD, İtalya, Almanya dünya mobilya üretiminin yarısından fazlasını gerçekleştirmektedir. Diğer üreticiler olarak Japonya, Fransa, Kanada, İspanya ve Polonya'nın dünya mobilya üretiminde önemli rol oynadığı dikkat çekmektedir.

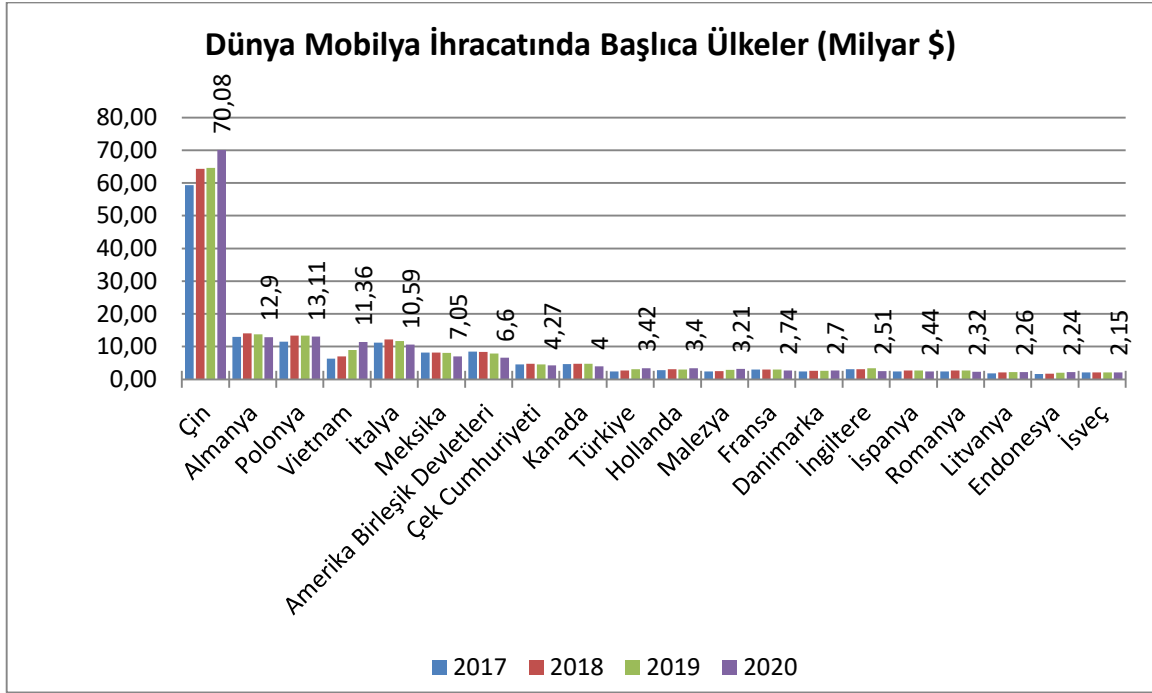
Dünya mobilya sektörünün %35'i ev içi mobilya ve döşeme, ofis ve dış mekânlar için mobilya üreten üretici firmalardan oluşmaktadır. Bu alanda etkinlik gösteren dernek ve birlikler, fuarlar, ofisler ve sergiler %30'luk bir dilimi meydana getirmektedir. Aydınlatma ve aydınlatma malzemesi üreticileri ile birlikte ev eşyası üreticileri sektörde %27 oranında yer alırken; yardımcı malzeme, yarı mamul ve aksesuar üreticileri sektörde %6 oranında temsil edilmektedir.

2014 yılında dünya mobilya tüketimi %3,3 oranında artış göstermiştir. Batı Avrupa ülkelerinde ise tüketimde sadece %0,5 oranında sınırlı bir büyüme görülmüştür. Mobilya tüketimindeki büyümenin daha fazla olması beklenmektedir. Batı Avrupa’da %2,4, Rusya Federasyonu’nda %2,4, Güney Amerika’da %2,75 oranlarında büyüme tahmin edilmektedir. En büyük büyüme oranları ile Orta Doğu ve Afrika ülkelerinde %3,9 oranında ve Asya-Pasifik bölgesinde %5,2 oranında olacağı tahmin edilmektedir. 2014 yılında, kişi başına milli gelir oranı yüksek olan ülkelerdeki tüketicilerin orta ve düşük milli gelir oranına sahip ülkelere göre ortalama 5 kat fazla mobilya harcaması yaptığı görülmüştür.

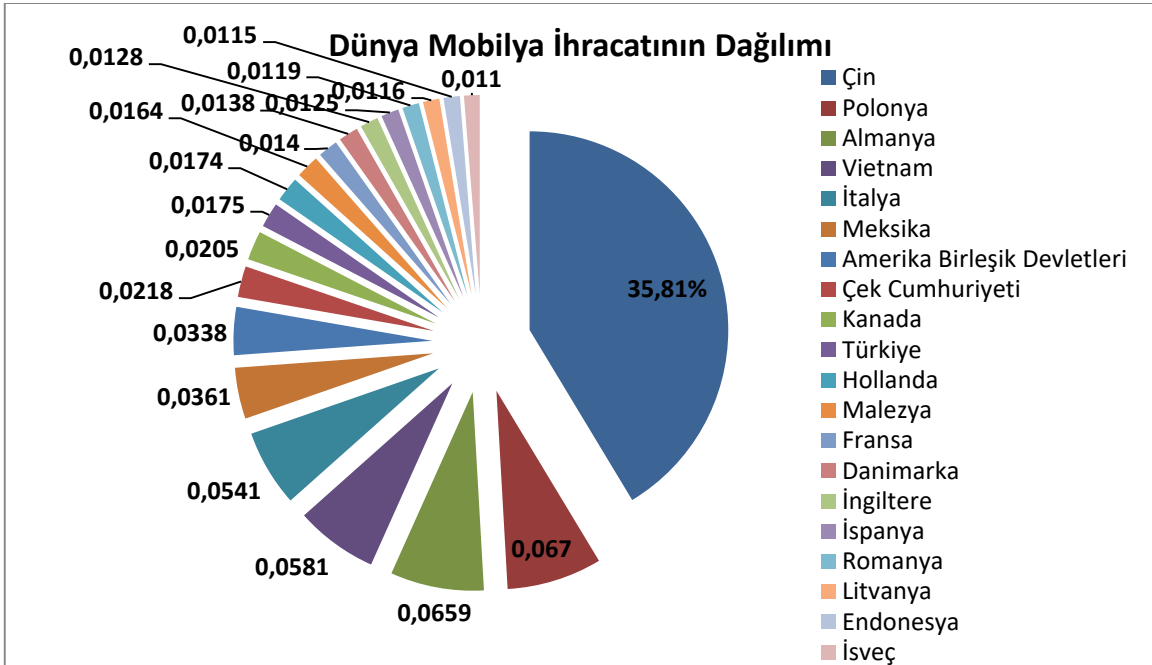
Son 10 yıl içerisinde, mobilya ticareti sürekli olarak imal edilen ürünlerin toplam ticaretinin %1’i oranında artış göstermiştir. Finansal krizler, son yıllarda küresel mobilya ithalatındaki düşüşün yol açtığı Çin’in iç pazarındaki mobilya tüketim ve ithalatının artışıyla birleşmiş, bu durum 2003 - 2007 yılları arasında %27,8 olan mobilya ithalatı artış oranını bir anda %30,6’ya yükseltmiştir. Ancak daha sonra 2007 - 2009 yılları arasında etkisi düşmüş ve bundan sonra bu maksimum düzeyin altında kalmıştır.

Dünyada en fazla mobilya ithal eden ülkeler, finansal krizler esnasında mobilya ithalatını azaltmıştır. 2013 yılına gelindiğinde, Avrupa’da yavaş bir gelişme olurken, ABD ve Kanada ekonomik kriz öncesindeki düzeyine ulaşmış hatta aşmıştır. Dünya mobilya sektörü istihdam anlamında da dikkate değer bir sayıya sahiptir. Bütün dünyada üretilen mobilya ile birlikte 260.000 kişilik istihdamla sektör her geçen gün alanını genişletmektedir. Mobilya sektörünü daha gelişkin hale getirmek açısından çeşitli ülkelerde çok sayıda fuarlar düzenlenmektedir. Yapılan bu fuarlarla birlikte hem üretilen mobilyalar tasarım, çeşitlilik vs. bağlamında değerlendirilmekte hem de sektörün durumuna ilişkin birinci elden, üreticilerden doğrudan haberdar olunmaktadır. Her yıl dünya genelinde düzenlenen ortalama 60 uluslararası fuarın başını her yıl 10 fuarla İtalya çekmektedir. İtalya’nın ardından her yıl 9 fuar düzenleyen Çin Halk Cumhuriyeti ve 6 fuar düzenleyen Almanya gelmektedir. Ayrıca Türkiye’de her yıl düzenlediği 2 fuarla bu sektördeki faaliyetlerini etkinleştirmeye çalışmaktadır. AB ülkeleri bağlamında mobilya üretimi ve ticareti konusu dünyanın pek çok bölgesine kıyasla son derece gelişmiş bir husustur. AB’nin bu sektördeki uzmanlığı dünyanın diğer ülkelerinden çok daha fazla olmakla birlikte özellikle mutfak mobilyaları ve döşenmiş mobilya konusunda liderliği ellerinde bulundurmaktadırlar. Bilhassa Almanya ve İtalya, hem üretim hem ithalat ve hem de tüketim konusunda diğer Avrupa ülkelerine kıyasla daha ön planda bulunmaktadır.

Dünya Mobilya İhracatı: Dünya mobilya ihracatı 2011 yılında 149 milyar \$ düzeyinde iken, 2018 yılında 192 milyar \$'a yükselmiştir 2020 yılında ise 195 milyar \$'a yükselmiştir. Dünyanın en büyük mobilya ihracatçıları Çin, Almanya, Polonya, Vietnam ve İtalya'dır.

Şekil 32. Dünya Mobilya İhracatında Başlıca Ülkeler

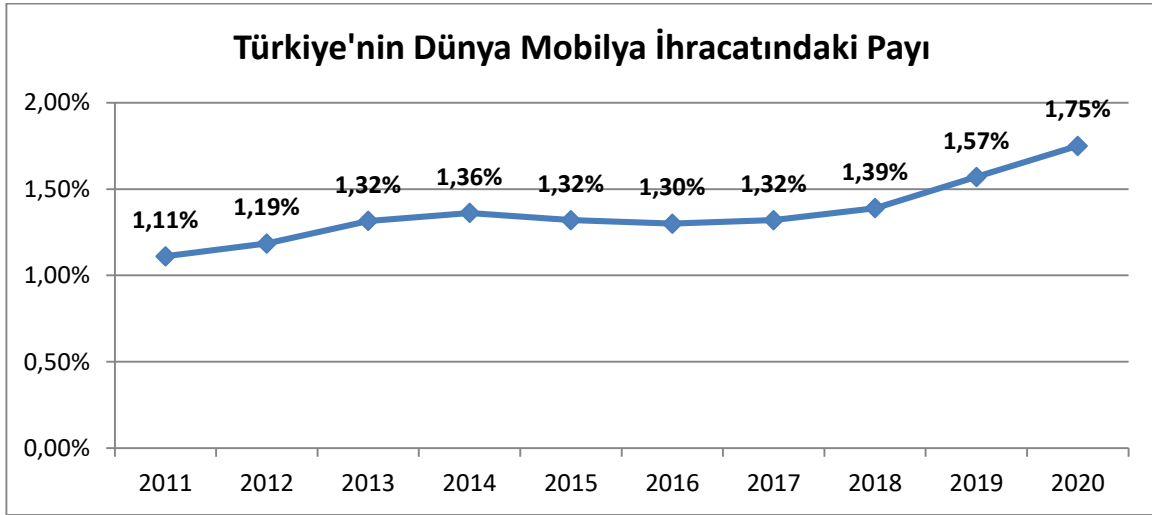

Şekil 33. Dünya Mobilya İhracatının Dağılımı

DÜNYA MOBİLYA İHRACATI (MİLYON \$)					
ÜLKE	2016	2017	2018	2019	2020
Dünya	170.313	179.320	193.348	195.071	195.720
Çin	56.931	59.296	64.287	64.629	70.086
Polonya	10.646	11.553	13.387	13.400	13.113
Almanya	12.530	12.987	14.080	13.770	12.905
Vietnam	5.572	6.318	6.998	8.985	11.364
İtalya	10.684	11.244	12.203	11.681	10.596
Meksika	8.022	8.215	8.193	8.111	7.058
Amerika Birleşik Devletleri	8.509	8.456	8.352	7.886	6.609
Çek Cumhuriyeti	4.124	4.548	4.792	4.517	4.275
Kanada	4.679	4.661	4.714	4.760	4.007
Türkiye	2.234	2.360	2.687	3.416	3.427
Hollanda	2.434	2.754	3.083	3.022	3.406
Malezya	2.383	2.447	2.536	2.902	3.219
Fransa	2.863	2.948	3.029	2.946	2.749
Danimarka	2.270	2.420	2.573	2.623	2.707
İngiltere	2.760	3.143	3.127	3.392	2.511
İspanya	2.349	2.454	2.680	2.656	2.447
Romanya	2.358	2.421	2.750	2.714	2.326
Litvanya	1.628	1.848	2.115	2.203	2.268
Endonesya	1.652	1.674	1.745	2.000	2.246
İsveç	1.992	2.089	2.143	2.164	2.152

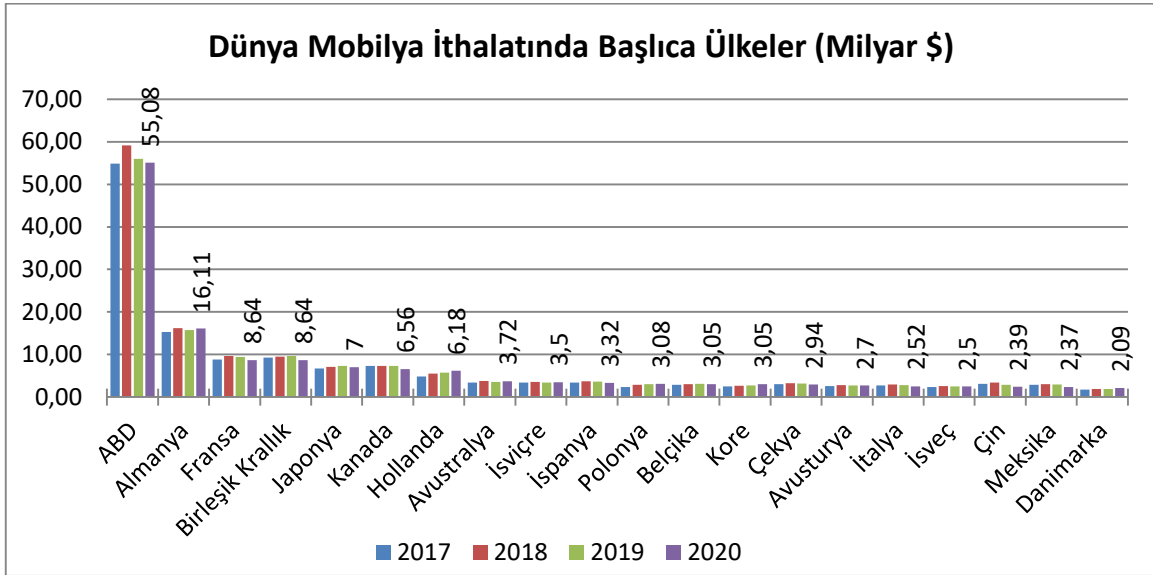
Kaynak: Trademap.org (GTİP: 9401, 9402, 9403, 9404)

Tablo 27. Dünya Mobilya İhracatı

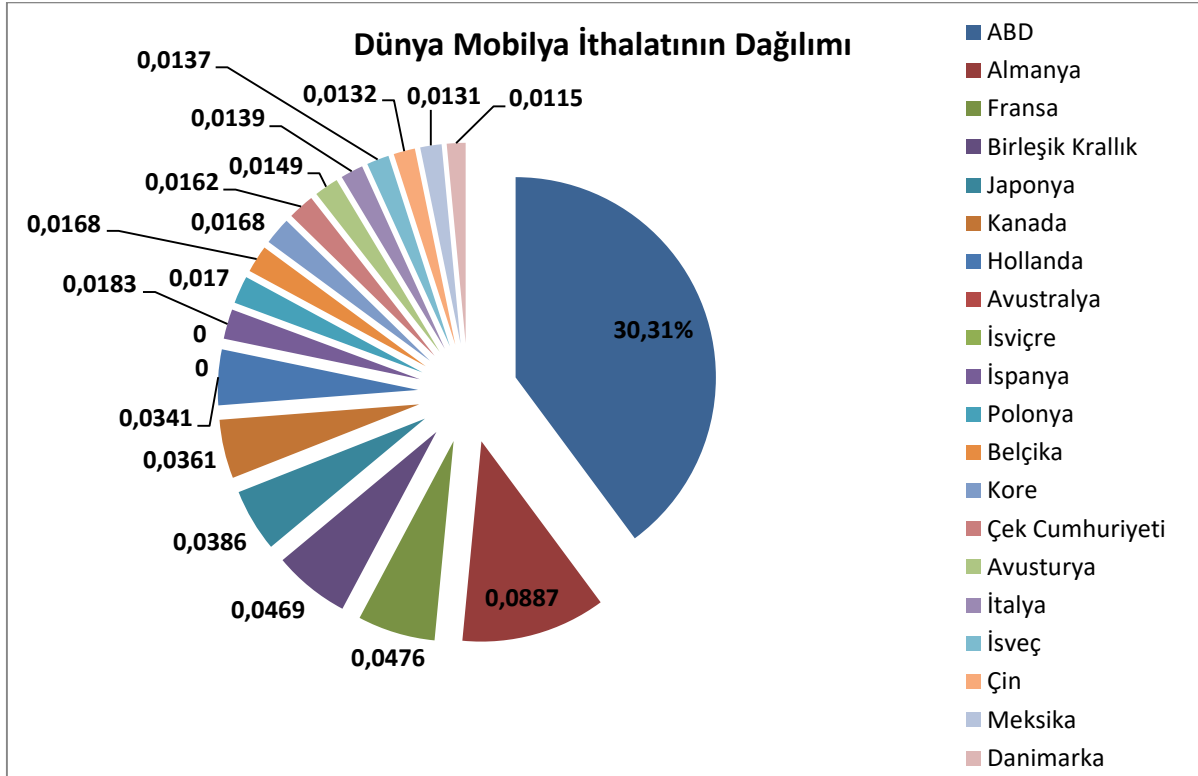

Şekil 34. Türkiye'nin Dünya Mobilya İhracatındaki Payı

Dünya Mobilya İthalatı: Dünya mobilya ithalatı 2010 yılında 134 milyar \$ değerinde iken, 2019 yılında 189 milyar \$'a çıkmıştır. 2020 yılında ise 181 milyar \$'a düşmüştür.

Şekil 35. Dünya Mobilya İthalatında Başlıca Ülkeler

Şekil 36. Dünya Mobilya İthalatının Dağılımı

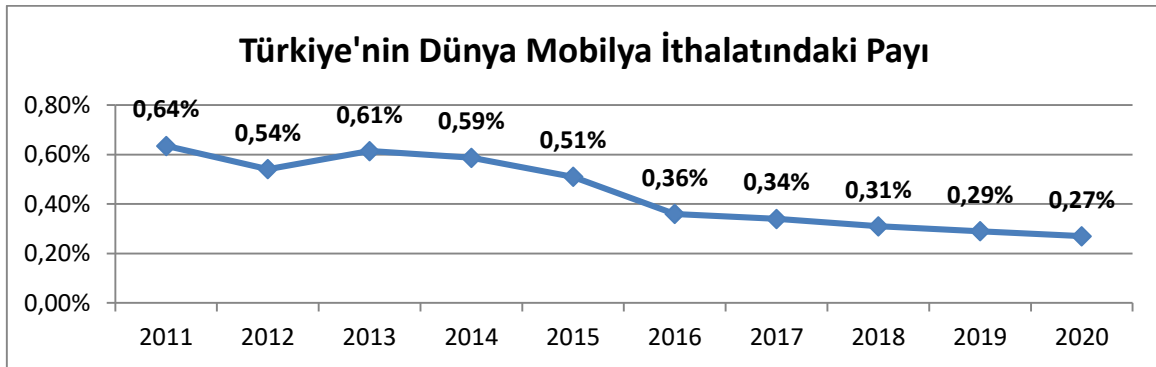
2009 yılından bu yana dünyanın en büyük mobilya ithalatçısı ABD olmuştur. 2020 yılında dünya mobilya ithalatının %30'unu yapan ABD'yi sırasıyla Almanya Fransa ve Birleşik Krallık takip etmiştir.

DÜNYA MOBİLYA İTHALATI (MİLYON \$)					
ÜLKE	2016	2017	2018	2019	2020
Dünya	166.656	178.637	192.133	189.188	181.753
Amerika Birleşik Devletleri	51.565	54.876	59.004	55.803	55.090
Almanya	14.816	15.295	16.195	15.754	16.117
Fransa	8.207	8.811	9.672	9.436	8.650
Birleşik Krallık	8.702	9.239	9.530	9.652	8.518
Japonya	6.534	6.734	7.054	7.229	7.007
Kanada	6.864	7.291	7.340	7.297	6.563
Hollanda	4.144	4.857	5.529	5.719	6.189
Avustralya	3.277	3.372	3.755	3.575	3.722
İsviçre	3.320	3.380	3.547	3.415	3.502
İspanya	3.226	3.392	3.732	3.630	3.324
Polonya	1.926	2.379	2.856	3.037	3.087
Belçika	2.836	2.907	3.040	3.089	3.058
Kore	2.287	2.478	2.624	2.753	3.052
Çekya	2.563	3.019	3.225	3.160	2.945
Avusturya	2.413	2.575	2.789	2.744	2.710
İtalya	2.548	2.699	2.949	2.741	2.524
İsveç	2.182	2.374	2.567	2.477	2.496
Çin	2.676	3.131	3.400	2.872	2.399
Meksika	2.853	2.894	3.034	2.935	2.374
Danimarka	1.550	1.734	1.914	1.924	2.094

Kaynak: Trademap.org (GTİP: 9401, 9402, 9403, 9404)

Tablo 28. Dünya Mobilya İthalatı

Türkiye 2019 yılında mobilya ithalatında 548 milyon \$'la 45 inci sırada yer almaktadır. Türkiye'nin yıllara göre mobilya ithalatı; 2011 yılında 941 milyon \$, 2012 yılında 817 milyon \$, 2013 yılında 968 milyon \$, 2014 yılında 991 milyon \$, 2015 yılında 850 milyon \$, 2016 yılında 605 milyon \$, 2017 yılında 614 milyon \$, 2018 yılında 592 milyon \$, 2019 yılında 548 milyon \$, 2020 yılında ise 498 milyon \$'dır. Türkiye'nin 2020 yılında mobilya ithalatındaki dünya payı ise % 0,27'dir.

Şekil 37. Türkiye'nin Dünya Mobilya İthalatındaki Payı

Sektörün Türkiye’deki Genel Durumu

Türk mobilya endüstrisi, genelde çoğu geleneksel yöntemlerle çalışan atölye tipi, küçük ölçekli işletmelerin ağırlıkta olduğu bir görünüme sahiptir. Buna karşın özellikle son yıllarda süreçte küçük ölçekli işletmelerin yanısıra orta ve büyük ölçekli işletmelerin sayısı artmaya başlamıştır.

Fabrikasyon üretim yapan firmaların, istihdam düzeyi ile paralel olarak büyük firmalardan oluştuğu düşünülmektedir. Fabrikasyon üretim yapan firmaların sayısı her geçen gün artmaktadır. Mobilya ve orman ürünlerinde, sektörde önemli bir yer tutmamakla beraber, faaliyet gösteren yabancı sermayeli firma sayısı, mutfak mobilyası başta olmak üzere artmaktadır. IKEA’nın İstanbul, İzmir, Bursa ve Ankara’da açtığı ve açmakta olduğu perakende mağazaları da sektöre dinamizm getirmiştir.

Türkiyede mobilya sektörü, pazarın yoğunlaştığı ve/veya orman ürünlerinin yoğun olduğu belirli bölgelerde toplanmıştır. Önemli mobilya üretim bölgeleri toplam üretimdeki paylarına göre; İstanbul, Ankara, Bursa (İnegöl), Kayseri, İzmir ve Adana olarak sıralanmaktadır.

İstanbulda mobilya sektörü muhtelif yerlere dağılmış olmakla beraber en önemli iki merkez İkitelli Organize Sanayi bölgesinde yer alan Masko ile Ümraniye’de bulunan mobilya sanayi sitesi Modoko’dur.

Ankara mobilya üretiminde her zaman için önemli bir merkez olmuştur. TÜİK verilerine göre toplam istihdam düzeyi ve işletme sayısı itibari ile İstanbul’un ardından gelmektedir. Ankarada mobilya sektörü Siteler semtiyle özdeşleşmiştir. Siteler 1960’lı yıllarda Marangozlar Odasının önderliğinde kurulmuş olup, bugün 5.000 dönüm arazi üzerinde faaliyet gösteren büyük bir organize sanayi bölgesidir. Bölge küçük ve orta ölçekli mobilya üretimi yapan birçok işletmeyi barındırmaktadır. Sitelerdeki firma sayısının 10.000’in üzerinde olduğu tahmin edilmektedir. Ancak bu işletmeler emek yoğun işletmeler olup, büyük ölçekli üretim yapan firma sayısı azdır.

Büyük ormanlık alanlara sahip olan ve bunun sonucu olarak ağaç sanayiinin hızlı bir gelişme gösterdiği Bursa-İnegöl Bölgesi de gelişme dinamiği yüksek bir bölgedir. Tarihi İpek Yolu üzerinde bulunmasının getirdiği ticari hareketliliği ve hammadde kaynaklarına yakın olmasının avantajını iyi değerlendiren İnegöl bugün bir mobilya merkezidir. Bursa-İnegöl mobilya sektörü istihdam düzeyi itibari ile Ankara’dan sonra gelmektedir. Ancak sektörde yapılan ihracatın bölgelerimize göre dağılımında Kayseri ve İstanbulun ardından üçüncü sıradadır. Bölgenin ihracatta yakaladığı bu başarı, Bursa-İnegölün mobilyada önemli bir uluslararası merkez olma yolunda olduğunu göstermektedir.

Kayseri’de mobilya sektörünün yükselişi kanepe, koltuk ve yatakla başlamıştır. Teknolojik gelişmeler ve yeni yatırımlarla bugün mobilyanın her dalında üretim yapan firmaları ile Kayseri, Türkiye’nin önemli bir mobilya merkezi haline gelmiştir. TOBB verileri ve TÜİK ihracat rakamlarına göre Kayseri, sektörün en büyüklerini içerisinde barındırmaktadır. Bunlardan yaklaşık 400 tanesi

fabrikasyon seri üretim yapabilen ihracata yönelik çalışan firmalardır. TÜİK verilerine göre, firma başına düşen 11,5 kişilik istihdam düzeyi ile bölgede Türkiye ortalamasının çok üzerinde bir oranla eleman istihdam edilmektedir. Firma başına düşen eleman sayısının yüksekliği Kayseri'nin, büyük ölçekli firmaların yoğunlaştığı bir bölgemiz olduğunu göstermektedir. 2012 yılında 355 milyon dolarlık ihracat ile Türkiye'nin mobilya ihracatının % 18,7'sini tek başına yapan Kayseri, ülkemizin en önemli mobilya üretim ve ihracat merkezi durumundadır.

İzmir bölgesi istihdam düzeyine göre Kayserinin ardından 5. sırada gelmektedir. Karabağlar ve Kısıkköy mobilya şehri sektörün yoğunlaştığı mekânlar olup, şehir sahip olunan liman, ulaşım kolaylığı ile de ihracatta önemli atılımlar içerisindedir. Firma başına düşen çalışan sayısı açısından 2,66 kişi ile Türkiye ortaamasının altında istihdam düzeyine sahip olan bölgede daha çok küçük firmalar bulunmaktadır.

Mobilya talebi büyük ölçüde yeni konut inşaatlarına ve gelir artışına paralel bir seyir izlemektedir. Ofis mobilyaları için ise talep büyük ölçüde işyeri açılması ve inşaatlarına, ofis otomasyon sistemlerinin kullanımına ve doğal olarak istihdamın artmasına bağlıdır. Bu nedenle talep esnekliği yüksek bir tüketim malı olan mobilyaya olan talep ve kapasite kullanım oranları ekonomik dalgalanmalara paralel olarak inişli çıkışlı bir seyir izlemektedir.

Kapasite kullanımının artırılmamasındaki en önemli etken iç pazardaki talep daralmasıdır. Sektörün tam kapasite ile çalışamamasının nedenlerinin başında iç talep, ikinci sırada dış talep yetersizliği gelmektedir. Talep yetersizliğini finansman, çalışanlarla ilgili sorunlar, yerli ve ithal hammadde yetersizliği gibi nedenler izlemektedir. Son 20 yıllık süreç değerlendirildiğinde ülkede üretim ve tüketim alışkanlıkları değişmiştir. Bu süreçte, tüketiciler, bireysel beğeni ve zevklerini tatmin etme amaçlı alışveriş yapma eğilimine girmiştir. Bunun doğal sonucu olarak ürünlerin tekil halde satın alımları artmaktadır. Grup mobilya satışları azalmış, kullanıcının ihtiyacı doğrultusunda satın alma eğilimli ve pazarlama süreci hızlanmıştır. Özellikle, geçmiş dönemlerde mobilya mağazacıları teslimiyetçi bir yaklaşımla Ankara, İnegöl ve İstanbul'dan mobilya satın alırlarken bugün satın-almada inisiyatifi ele geçirmişlerdir. Pazarlama stratejileri değişmiş ve satılan ürünün üretimi sürecine girilmiştir. İnegöl Mobilya Piyasası raporuna göre; eskiden mağazacıların birer depoları bulunurken bugün depolar ve ürün stoklama mantığı terk edilmiştir. Yine eski dönemlerde mağazacılar mümkün olduğunca bir tek üretici ile ticaret yapma alışkanlıkları edinmişken bugün bu eğilim bırakılmıştır. Bu süreç özellikle büyük ölçekli firmaların katılımı ile hız kazanmıştır. Mobilya ticaretine yeni başlayanlarda ise büyük kapalı alanlarda satış yapma eğilimi gözlenmektedir. Bunların, yeni işe atılmış satış mağazalarında başarılı olup tutunma oranı % 20'ler civarında; başarısız olanlar ise 2. yılın sonunda piyasadan çekildikleri iddia edilmektedir.

Büyük ölçekli işletmeler, kendilerine ait tasarım süreci sonucunda oluşturdukları ürünleri marka değerleri ile piyasaya arz ederken küçük ölçekli firmaların marka değeri taşımayan ürünlere yöneldikleri, esinlenme ve etkilenme sonucu üretim ve satış yaptıkları söylenebilir. İç ve dış pazarlar da büyümeler yaşanırken endüstriyel odun ihtiyacında dışa bağımlılığın yüksek olması, döviz kurlarında yaşanan anlamlı yükselişler, vergi yüklerinin yüksekliği gibi faktörlerle mobilya maliyetlerinde artışlar söz konusudur. Sektörde, marka ve satış sonrası hizmetlerin etkisi ile nihai tüketicilerin çoğunluklu olarak büyük ölçekli firma satışlarına yöneldikleri söylenebilir.

Özetle, mobilya sektörü, ülke ekonomisinde birçok paydaşı ile mühendislik, mimarlık, inşaat, orman ürünleri, metal ve maden, kimya, reklamcılık, ambalaj, basın-yayın, lojistik gibi birçok sektörle doğrudan ilişkisi olan mal ve hizmet grubunun bir araya geldiği endüstri koludur. Diğer taraftan mobilya ürün yaşam döngüsü sürecinde istihdamın en yüksek olduğu iş kollarından birisidir. Türkiye'nin 2023 vizyonu/öngörüsü, pek çok sektörde olduğu gibi mobilya sektöründe de bir ivme oluşturmuştur. Sektör, 10 milyar dolar ihracat ve 25 milyar dolar üretim hacmine ulaşma hedefi koymuş; gelişmelere paralel olarak ileri görüş arayışı ile kendini yenileyen ve güncelleyen bir sektör olmuştur.

Sektörün Türkiye'deki Üretimi ve Tüketimi

Sanayileşmenin tetiklediği kentleşme oranındaki artış, iş gücüne katılım, ülkemizin içine girmiş olduğu ekonomik kalkınma, milli gelirdeki kayda değer gelişmeye paralel olarak mobilya kullanımı ve tüketimi artmıştır.

Yine ülkede inşaat sektöründe oluşan hızlı artış mobilya tüketimini artırmıştır. Mobilya sektörünün ihracat-ithalat dengesinde artı yönlü olmasının en temel nedeni “üretim merkezli” bir sektör oluşudur. Türkiye'nin 2023'e yönelik makroekonomik planlarında mobilya sektörü anlamlı yer edinmektedir. Ancak sektör, üretim hacmi, verimlilik ve kapasitesi kullanımına ilişkin önemli sorunlarla karşı karşıyadır. Bu bağlamda hammadde yetersizliği, teknik bilgi ve sermaye eksikliği gibi nedenlerle kapasite kullanımının yetersizliği üretimin düşük kapasitede olmasına neden olmaktadır. AB'de mobilya sektöründe üretim kapasiteleri %90'ları bulurken ülkemizde küçük ölçekli işletmelerde %40, orta ölçekli işletmelerde %55, büyük ölçekli işletmelerde %80 ve sektörün son sekiz yıl ortalaması %70 olup kapasite kullanım oranları tatmin edici düzeyde değildir. Özellikle büyük işletmeler iç talepte azalma olduğu dönemlerde ihracata ağırlık vererek krizden daha az etkilenebilmekte olsalar da kapasite kullanımındaki yetersizlikler önemli bir üretim sorunu olarak varlığını sürdürmektedir.

2015 yılında mobilya sektöründe yaklaşık 16 milyar liralık üretim gerçekleştirilmiştir. Sektörün mobilya üretim miktarı ile ilgili son 3 yıldır veri açıklanmamıştır. Ancak, 10. Kalkınma Planı

gelecek öngörülerinde üretim miktarı 2016 yılı için 16,3 milyar, 2017 için 19, 2018 yılı içinse 22 milyar lira olarak tahmin edilmiştir.

Türkiye’de mobilya sektörünün genelde küçük ölçekli firmalardan oluşması geleneksel zanaatın sürdürülmesi anlamına gelmekle birlikte siparişe dayalı üretim, satılan ürünün üretilmesi son yıllarda sıklıkla kullanılan üretim şeklidir. Bu durum, stok yönetimi anlamında daha sorunsuz bir strateji olsa da, üretim yönetimi anlamında verimli bir yöntem değildir. Örneğin, İtalya’da bir yemek odasının her parçası farklı atölyelerde üretilmekte ve montajı markalaşmış uzman firmalar tarafından yapılarak pazarlanmaktadır. Böylece, üretim kapasitesi yükseltilebilmektedir. Bu noktada seri üretim-otomasyon teknolojilerine ağırlık verilmeli, seri üretime geçmiş firmaların belirli konularda uzmanlaşmaları sağlanmalı ve yeni üretim teknolojilerini kullanmaları teşvik edilmelidir. Bu, kapasiteyi arttıracak gibi, maliyetlerin düşmesine ve kalitenin de yükselmesine neden olacağı düşünülmektedir.

Tüketici alışkanlıklarının ve ihtiyaçların değişmesi, gelir düzeyinin artması tüketimi etkilemekte olup doğrudan üretime yansdığı söylenebilir. 10. Kalkınma Planı Mobilya Sektör Programına göre, üretim ve tüketim arasındaki öngörüler şu şekilde oluşmuştur.

Mobilya	Yıllar			Ortalama artış %	Hedef
	2016	2017	2018	2013- 2018	2023
Üretim	16.356	18.842	21.244	13	39.137
Tüketim	13.298	14.903	16.691	11	26.410
Dengesi	3.08	3.939	4.553	12	12.727

Tablo 29. Türkiye Mobilya Sektörü Üretim ve Tüketim Projeksiyonu (Milyon TL)

Sektörde üretimin 2013-2018 yılları arasında %13 ortalama ile büyüyeceği, buna paralel olarak tüketimde artışın %12 olacağı öngörülmüştür. 2023 hedeflerinde 39 milyar lira üretim, 26 milyar lira tüketim öngörülmüştür. Bu plan doğrultusunda sektör, hedef büyütürken kendine 25 milyar dolar üretim hacmi ve 10 milyar dolar ihracat hedefi koymuştur. Ancak, raporun hazırlığında TL – Dolar kuru 1.68 olarak hesaplanmıştır. 2017 altı aylık dolar ortalaması ise 3,58 TL’dir. Son yıllarda yaşanan ciddi artışlar (2015 % 68, 2016 % 22), konulan hedefe ulaşılması için sektörün daha çok üretim yapması gerektiğini ortaya koymaktadır. Diğer taraftan uluslararası rekabette devamlılık için TL yönlü sert hareketler üretim ve satışta maliyetleri etkilemekte, sektörün öngörülerini zorlaştırmaktadır.

Sektörün Bölgesel Yapısı ve Kümelenmeler

Mobilya sektöründe istihdamın en yoğun olduğu ilk 10 il sırasıyla İstanbul, Bursa, Kayseri, Ankara, İzmir, Kocaeli, Antalya, Düzce, Sakarya ve Mersin olarak sıralanırken, istihdamın en düşük olduğu iller; Ardahan, Bayburt, Tunceli, Gümüşhane, Ağrı, Hakkâri, Edirne, Iğdır, Kilis ve Van'dır. Sektörde işletme başına düşen istihdam % 4,07 iken sıralamada ilk onda bulunan illerin ortalaması %7,3'tür. Her iki ortalama da % 9,2 olan ülke imalat istihdam ortalamasının oldukça altındadır.

İllere göre, işletme başına düşen istihdam oranlarına göre en yüksek il, %21 ile Düzce olup Kayseri %17, Bursa ve Kocaeli 10,9, Sakarya % 8 ile takip etmektedir. En düşük illerden Ardahan'da hiç mobilya üreticisinin olmaması dikkat çekerken, diğer 9 ilde mobilya üreticisi ve istihdam son derece düşüktür.

İstanbul Bölgesi: Mobilya sektörü, muhtelif yerlere dağılmış olmakla beraber en önemli iki merkez İkitelli Organize Sanayi bölgesindeki Masko ve küçük sanayi sitesi Modoko'dur. İstanbul işletme başına ortalama 5,7 kişilik istihdam düzeyi ile Türkiye genel imalat sektörü ortalamasının altında istihdam yapısına sahiptir.

Düzce Bölgesi: % 21,6'lık istihdam oranı ile sektörde en yoğunluklu istihdama sahip bölge olup ülke mobilya imalat ortalamasının 5 katı, genel imalat istihdam ortalamasının ise 2 katına denk gelmektedir. Bölge hem iç pazara hem de dış pazara üretim yapmaktadır.

Bursa-İnegöl Bölgesi: Mobilya üretiminin yoğunlaştığı diğer bölge olup gelişme dinamiği yüksektir. Tarihi İpek Yolu üzerinde bulunmasının getirdiği ticari hareketliliği ve hammadde kaynaklarına yakın olmasının avantajını iyi değerlendiren bölge, bugün önemli bir mobilya merkezidir. Sektörün ihracat dağılımında Kayseri ve İstanbul'un ardından üçüncü sıradadır. Bölgenin ihracatta yakaladığı başarı, Bursa-İnegöl'ün mobilyada önemli uluslararası merkez olma yolunda olduğunu göstermektedir.

Kayseri Bölgesi: Bölgede mobilya sektörünün yükselişi kanepeler, koltuk ve yatak üretimi ile başlamıştır. Teknolojik gelişmeler ve yeni yatırımlarla bugün mobilyanın her dalında üretim yapan firmaları ile Kayseri, Türkiye'nin önemli mobilya merkezi haline gelmiştir. TOBB verileri ve TÜİK ihracat rakamlarına göre Kayseri ülke mobilya ihracatında bir numaralı bölgedir. İşletme başına istihdam ortalaması 17,7 olup Türkiye genel imalatının yaklaşık 2 katıdır.

Ankara Bölgesi: Mobilya üretiminde her zaman önemli merkez olmuştur. Siteler 1960'lı yıllarda Marangozlar Odası'nın önderliğinde kurulmuş olup, bugün 5.000 dönüm arazi üzerinde faaliyet

gösteren büyük organize sanayi bölgesidir. Bölge küçük ve orta ölçekli mobilya üretimi yapan birçok işletmeyi barındırmaktadır. Ankara mobilya işletmeleri, emek yoğun işletmeler olup, büyük ölçekli üretim yapan firma sayısı oldukça azdır. Bölgenin ciddi altyapı ve ulaşım sorunu vardır. İşletme başına düşen % 5,5 kişilik istihdam oranı ile Ankara, ülke genel mobilya imalat sektörünün üstünde ancak genel imalat ortalamasının oldukça altında eleman çalıştırmaktadır.

İzmir Bölgesi: Karabağlar ve Kısıkköy bölgeleri üretimin yoğunlaştığı merkezler olup, şehir sahip olunan liman, ulaşım kolaylığı ile de ihracatta önemli atılımlar içerisinde. İşletme başına düşen çalışan sayısı 6,0 kişi ile Türkiye ortalamasının altında istihdam düzeyine sahiptir. Bölgede büyük işletmelerin sayısı oldukça azdır.

Sektörün Kapasite Kullanımı

TÜRKİYE MOBİLYA SEKTÖRÜ					
DÖNEMSEL KAPASİTE KULLANIM ORANLARI (%)					
YILLAR	1. Çeyrek	2. Çeyrek	3. Çeyrek	4. Çeyrek	Yıllık Ortalama
2008	66,76	70,76	71,01	65,55	68,52
2009	58,85	68,72	71,91	68,09	66,89
2010	66,76	71,35	72,18	71,48	70,44
2011	69,30	72,10	75,59	73,32	72,58
2012	69,55	69,89	69,74	70,17	69,84
2013	69,24	72,30	72,39	71,70	71,41
2014	69,96	72,47	72,71	71,97	71,78
2015	70,33	71,76	73,77	73,72	72,40
2016	69,68	71,11	72,14	72,05	71,25
2017	71,62	75,64	75,95	74,13	74,34
2018	73,25	74,05	73,92	72,71	73,48
2019	74,58	75,67	75,42	76,27	75,49
2020	75,53	51,25	66,96	68,59	65,58
2021	67,25	66,97	76,76	76,79	71,94

Kaynak: TCMB (Elektronik Veri Dağıtım Sistemi)

Tablo 30. Türkiye Mobilya Sektörü Dönemsel Kapasite Kullanım Oranları

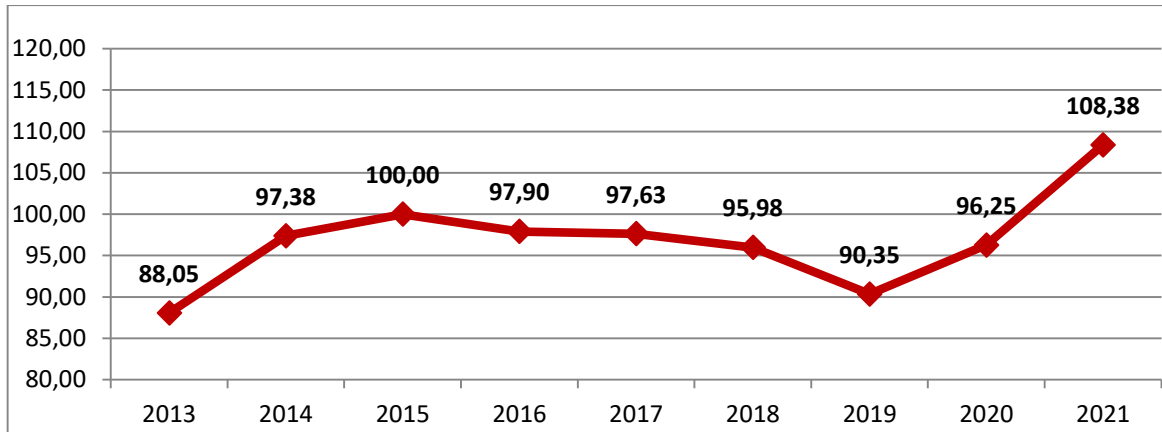
Mobilya talebi büyük ölçüde yeni konut inşaatlarına ve gelir artışına paralel bir seyir izlemektedir. Talep esnekliği yüksek bir tüketim ürünü olan mobilyaya olan talep ve kapasite kullanım oranları ekonomik dalgalanmalara ve mevsimsellik etkisine paralel olarak yıl içerisinde inişli çıkışlı bir seyir göstermektedir.

Türkiye mobilya sektörünün son 12 yıldaki kapasite kullanım oranları yıllık ortalama bazda değerlendirildiğinde kapasite kullanımı %71,07 olarak görünmektedir.

Sektörün İşyeri, İstihdam, Ciro ve Üretim Değeri İstatistikleri

Sektörde küçük işletmelerin varlığına rağmen, modern tasarımın öneminin anlaşılması tasarımcılarının yetiştirilmesine gereken ilginin gösterilmesi ve istihdamlarının sağlanması, sektörün gelişimi açısından önem arz etmektedir.

İstihdam düzeyi sıralamasına göre İstanbul’u sırası ile Bursa, Kayseri, Ankara ve İzmir takip etmektedir. İstanbul mobilya sektörü işletme başına, 6,4 kişi, Bursa mobilya sektörü 11,5 kişi, Kayseri mobilya sektörü 20,4 kişi istihdam etmektedir. Bursa ve Kayseri ise istihdam düzeyi olarak Ankara’dan sonra gelmektedir. TÜİK’in iş istatistiklerine göre mobilya imalat sektöründe çalışan sayısı 2017 yılı itibarıyla 177.944’tür.

Kaynak: TÜİK

Şekil 38. Mobilya Sanayi İstihdam Endeksi (2015=100)

Mobilya İmalatı sektöründe sanayi istihdam endeksi, 2013 yılından 2015 yılına kadar yükselişe geçmiş, 2015 yılından sonra düşüş sergilemiştir. 2018 yılında sektörün toplam istihdam sayısı 210.068 olarak gerçekleşmiştir.

	2016	2017	2018	2019	2020
Mobilya Üretim Miktarı (Milyon Adet)	160,01	159,56	133,68	187,19	200,42
Mobilya Üretim Değeri (Milyar TL)	17,10	21,66	24,73	29,86	38,13
Mobilya Satış Miktarı (Milyon Adet)	144,10	161,81	129,45	186,57	192,78
Mobilya Satış Değeri (Milyar TL)	16,48	21,38	23,48	29,42	37,73

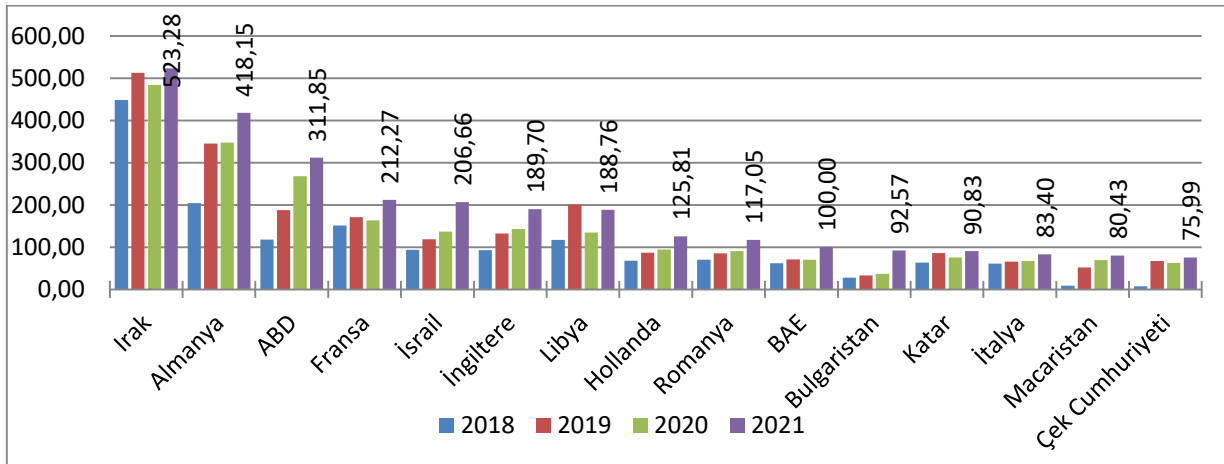
Kaynak: TÜİK

Tablo 31. Mobilya Sektörü Yıllık Sanayi Ürün İstatistikleri

2018 yılında mobilya üretim miktarı 133.16 Milyon adetken 2019 yılında 188,23 Milyon adet olarak gerçekleşmiştir. Bu üretim miktarı 2018 yılında 24.79 Milyar TL, 2019 yılında üretim adetlerinin artması ile 29.12 Milyar TL, 2020 yılında ise yine üretim adetlerinin artması ile 37,73 Milyar TL olarak gerçekleşmiştir. Satış miktarları ve satış değeride yine aynı şekilde artmıştır. İthal ürünlerin satışından elde edilen değer yine bu oranlara yansımıştır.

Sektörün İhracatı

Mobilya sektörü, işyeri sayısı ve yarattığı istihdam ile önemli bir sektör olmasına karşın ihracatımız içindeki payı sınırlı düzeydedir. Sektörün toplam ihracat içindeki payı 2020’de %2 olarak gerçekleşmiştir. Mobilya sektörünün gelişmesi mobilya ihracatının gelişmesine bağlıdır. Türkiye’nin mobilya ihracatı 2001 yılında 192 milyon dolar olarak gerçekleşirken, 2020 yılında önemli oranda artarak 3 milyar 422 milyon dolara ulaşmıştır. 2020 içerisinde ticarete olumsuz etkileri önemli ölçüde hissedilen pandemi koşullarına rağmen 2020 yılı mobilya ihracatı geçen seneye göre %12 oranında artış kaydetmiştir. 2021 yılında ise %24 oranında artış göstererek 4 milyar 226 milyon dolara ulaşmıştır.

Şekil 39. Türkiye Mobilya İhracatı (Milyon \$)

T.C. Ticaret Bakanlığı Sektör Raporu 2021’e göre sektördeki firmaların bir kısmı doğrudan ihracat yaparken, büyük bir kısmı, diğer firmalar ve özellikle yurtdışı taahhüt işleri yapan müteahhitlik ve mimarlık firmaları aracılığıyla ürünlerini ihraç etmektedir. Diğer yandan, son yıllarda yurtdışı pazarlara doğrudan kendi dağıtım kanalları ile açılan firmalarımızın sayısında önemli bir artış olmuştur.

1980’li yıllara kadar ihracatın büyük çoğunluğu Orta Doğu ülkelerine yönelmiş durumda iken 1990 sonrası AB ülkeleri, Bağımsız Devletler Topluluğu (BDT) ve Rusya Federasyonu’na yönelmiştir. Rusya Federasyonu ve Türk Cumhuriyetlerine gerçekleştirilen mobilya ihracatında, bu

ülkelerde alınan müteahhitlik işlerine paralel olarak bir artış yaşanmıştır. Ancak 1997 yılından itibaren ekonomik krizlerle birlikte Rusya Federasyonu'na gerçekleştirilen mobilya ihracatı eski seviyesini yakalayamamıştır. Son yıllarda komşu ve çevre ülkelere yapılan ihracat artarken AB ülkelerine yapılan ihracatın toplam mobilya ihracatına oranı azalmaktadır. Bu eğilimin pazar çeşitlenmesi açısından olumlu bir süreç olduğu söylenebilir.

Mobilya ihracatımız ülkeler bazında incelendiğinde 2020 yılından itibaren en büyük pazarın Irak olduğu görülmektedir. Bu ülkeye ihracatımızda 2021 yılında bir önceki seneye göre %8 oranında bir artış yaşanmış, 523 milyon dolar seviyesinde ihracat gerçekleştirilmiştir.

Mobilya ihraç ettiğimiz diğer önemli pazarlar ise Almanya, Suudi Arabistan, ABD, Fransa, İngiltere İsrail ve Libya'dır. İhracatın istenilen düzeylere ulaşamamasında pandemi koşulları, komşu ve çevre ülkelerde yaşanan siyasi sorunlar kadar modern ve tasarım odaklı üretimin yeterince kullanılmayışı da önemli bir etkidir. Finansman sorunları, özellikle orta ve küçük ölçekli firmaların dış pazarlar konusunda bilgi eksikliği ise ihracatta karşılaşılan diğer önemli problemlerdir.

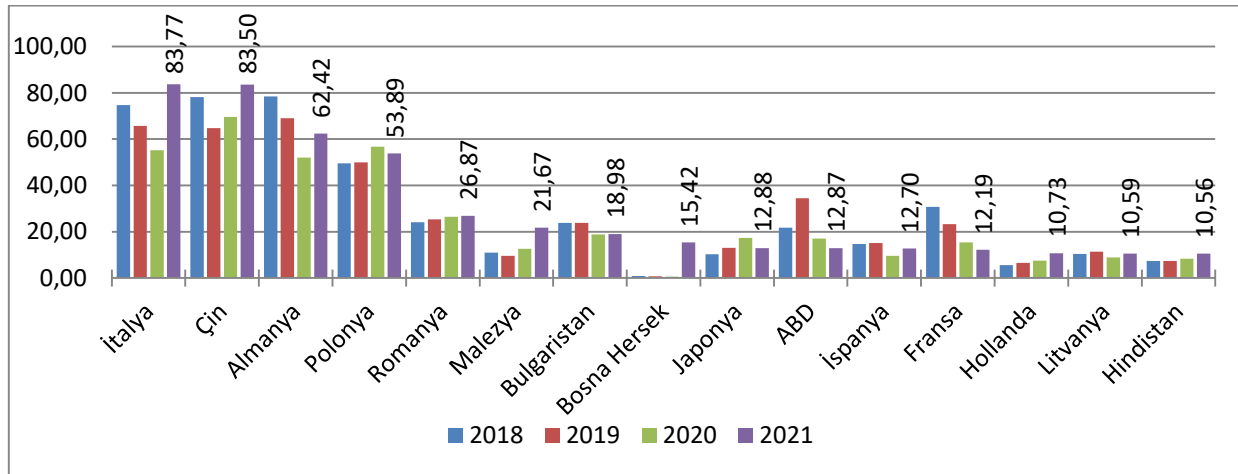
TÜRKİYE MOBİLYA İHRACATI (1.000 USD)					
Ülkeler	2017	2018	2019	2020	2021
Dünya	2.360.407	2.686.740	3.415.824	3.426.583	4.226.749
Irak	427.717	448.104	512.573	484.168	523.281
Almanya	177.097	204.096	345.523	347.653	418.146
ABD	87.432	118.263	187.515	268.389	311.849
Fransa	132.233	151.397	170.900	163.171	212.274
İsrail	75.406	93.727	118.460	136.871	206.655
İngiltere	78.770	93.223	132.286	143.356	189.699
Libya	75.027	117.636	200.817	134.618	188.760
Hollanda	58.866	67.904	86.770	94.505	125.806
Romanya	61.253	70.306	85.488	91.095	117.045
Birleşik Arap Emirlikleri	56.177	61.838	71.017	70.253	100.004
Bulgaristan	30.173	27.627	32.910	37.377	92.574
Katar	36.098	63.441	86.568	75.531	90.832
İtalya	51.890	61.485	66.051	67.294	83.402
Macaristan	6.556	9.188	52.005	69.566	80.429
Çek Cumhuriyeti	6.040	7.626	67.047	62.740	75.988
Belçika	31.761	37.201	43.118	58.795	72.122
Fas	34.097	36.417	42.206	48.266	71.631
Rusya	24.167	31.428	32.982	39.475	57.987
Azerbaycan	38.027	45.723	53.014	44.599	57.310
Sırbistan	15.578	19.440	25.610	26.391	50.386

Kaynak: Trademap.org (GTİP: 9401, 9402, 9403, 9404)

Tablo 32. Türkiye'nin Mobilya İhracatı (Bin Dolar)

Sektörün İthalatı

1986 yılında mobilya ithalatının daha fazla serbestleştirilmesi ve daha sonra 1996 yılında Gümrük Birliğine girmemiz ile mobilya ithalatında artış görülmüştür. 1994'te mobilya ithalatı 38 milyon dolar civarında gerçekleşirken bir sonraki yıl % 79'luk bir artışla 68 milyon dolar civarında gerçekleşmiştir. İthalattaki bu hızlı yükseliş daha sonraki yıllarda da devam etmiş ancak 2001 yılında, yaşanan krizin de etkisiyle mobilya ithalatı bir önceki yıla göre % 40 oranında azalarak 122 milyon dolara düşmüştür. Kriz sonrası dönemde mobilya ithalatında yaşanan gerileme 2002 yılı ile birlikte küçük bir artışla 128 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Sektör ithalatı sonraki yıllarda da, ekonomik iyileşmeye paralel olarak, artışını sürdürmüş ancak 2009 yılında küresel krize bağlı olarak bir önceki yıla oranla % 37 azalışla 568 milyon dolar seviyesinde gerçekleşmiştir. Krizin etkilerinin iyice azaldığı 2011 yılında ise sektör ithalatı, 2008 yılı değerlerini aşarak 941 milyon dolar olmuştur. 2020 yılında ise mobilya ithalatımız bir önceki yıla oranla %9,1 azalarak 498 milyon dolar seviyesine kadar düşmüştür. İthalattaki gerileme sektör dış ticaret fazlasına olumlu katkı yapmaktadır.

Şekil 40. Türkiye Mobilya İthalatı (Milyon \$)

Türkiye'nin mobilya ithalatı yaptığı ülkelerin başında AB ülkeleri ve Çin gelmektedir. 2021 yılı itibariyle en fazla ithalat yapılan ülke yaklaşık 84 milyon dolar ile İtalya olup, İtalya'yı 83 milyon dolarlık mobilya ithalatı ile Çin takip etmektedir. Mobilya ithalatımızda öne çıkan diğer ülkeler arasında, İtalya, Almanya, Romanya ve Polonya yer almaktadır.

Dünyanın en büyük üreticisi ve ihracatçısı konumunda olan bu ülkelerin Türk pazarında kabul görmesi, Türkiye'de de inovatif ve modern mobilya tüketebilecek geniş bir kesimin varlığını ortaya koymaktadır. İthal ettiğimiz başlıca ürün grupları; oturmaya mahsus mobilyaların aksam-parçaları diğer ahşap mobilyalar, diğer metal mobilyalar, metal iskeletli içi doldurulmuş oturmaya mahsus diğer mobilyalar, ahşap iskeletli içi doldurulmuş oturmaya mahsus diğer mobilyalar, metal iskeletli içi doldurulmamış oturmaya mahsus diğer mobilyalar şeklinde sıralanabilir.

TÜRKİYE MOBİLYA İTHALATI (1.000 USD)					
Ülkeler	2017	2018	2019	2020	2021
Dünya	614.781	592.840	553.966	498.720	562.598
İtalya	76.072	74.750	65.775	55.211	83.765
Çin	68.631	78.108	64.819	69.614	83.503
Almanya	84.883	78.462	69.097	52.055	62.415
Polonya	52.798	49.606	49.957	56.794	53.887
Romanya	27.824	24.148	25.362	26.376	26.871
Malezya	15.412	10.988	9.618	12.545	21.669
Bulgaristan	30.284	23.802	23.751	18.822	18.981
Bosna Hersek	1.540	892	771	533	15.422
Japonya	13.828	10.250	13.025	17.297	12.878
ABD	14.856	21.764	34.456	17.098	12.872
İspanya	25.020	14.732	15.124	9.593	12.700
Fransa	29.169	30.731	23.279	15.360	12.194
Hollanda	5.055	5.573	6.551	7.432	10.728
Litvanya	10.773	10.454	11.295	8.904	10.590
Hindistan	7.091	7.361	7.414	8.349	10.561
Tayland	14.503	19.509	11.776	14.457	10.341
Güney Kore	13.286	11.816	10.174	8.725	9.554
Çek Cumhuriyeti	11.988	9.444	8.061	6.814	9.007
Slovakya	6.565	6.656	5.562	8.544	8.732
Vietnam	6.037	6.950	6.184	7.357	8.415

Kaynak: Trademap.org (GTİP: 9401, 9402, 9403, 9404)

Tablo 33. Türkiye'nin Mobilya İthalatı (Bin Dolar)

2015 yılında Türkiye'nin en fazla mobilya ithal ettiği ülke 239,7 milyon \$'la Çin iken, 2019 yılında en fazla mobilya ithalatı yapılan ülke 67 milyon \$'la Almanya olmuştur. Çin, İtalya, Polonya, ABD, Romanya ve Bulgaristan onu takip eden ülkelerdir. 2021 yılına geldiğimizde İtalya, Çin, Almanya ve Polonya şeklinde sıralama değişmiştir.

Sektörün 2013–2023 Projeksiyonu

Mobilya sektörü, küreselleşme, teknoloji ve bilgiye kolay ulaşım sonucu yeni bir dönemin içinde bulunmaktadır.

İtalya, Almanya ve Çin'de olduğu gibi organize, sadece mobilyaya yönelik, ihtisaslaşmış üretim sahaları, entegre olmuş üretim ve bunlarla beraber çalışan AR-GE birimleri yapılması hedeflenmektedir.

Üniversitelerde eğitimin, mobilya pazarlaması, mobilya tasarımı, genel iç mimari olarak değil mobilya üretim ve istihdamına yönelik olması için işbirliği çalışmaları yapılmaktadır.

Mobilya sektörü, ufuktaki hedefleri için 2023 yılını belirlemiştir. Sektör 2023'te 25 milyar \$ üretim, 10 milyar \$ ihracata ulaşmayı ve dünyanın 5. büyük mobilya üreticisi olmayı hedeflemektedir.

3.10.4. İnegöl Mobilya Sektörü

Cumhuriyet dönemiyle birlikte İnegöl'de ekonomi; özellikle coğrafi pozisyonu gereği önemli gelişmeler göstermiştir. 1927 yılında üç dokuma fabrikası, iki tahıl fabrikası, bir kereste fabrikası, iki tereyağı, yoğurt ve peynir imalathanesi, Romanya göçmeni Salih Anıl'ın mısır kırma makineleri ve yün tarakları ile çorap ve fanila imalathaneleri kurularak İnegöl ekonomisi gelişimini sürdürmüştür.

Çevresindeki ormanlar nedeniyle 1980'lere kadar orman ürünleri alanında imalat sanayi gelişmiş, ağaç ve kereste işletmeciliği üzerine faaliyet ön planda olmuştur. O yıllarda ayrıca makineli tarım öncesinde çiftçinin en önemli araçlarından biri olan döğen imalatı da yapılmıştır. 1943'ten sonra İnegöl'de mobilya imalatına başlanmıştır. Aslında şehrin şu anki ekonomik aktivitesini belirleyen önemli kilometre taşlarından biri de bu olmuştur.

İnegöl'de fabrika olarak nitelendirilebilecek ilk tesis 150 girişimcinin bir araya gelerek kurdukları ve 4 Ağustos 1957'de günlük 24 bin kapasiteyle üretime başlayan tuğla fabrikasıdır. İnegöl'de üretilen ve ilçe dışına satışı yapılan başlıca ürünler tütün, tahıl, kereste, koza, yaş sebze ve kuru meyveden oluşmaktadır.

Köylülerin geçim kaynağını orman ürünleri ve tarım oluşturmaktadır. Tarla tarımında patates, lahana, domates, pancar ön sıralarda gelmektedir. Yörede meyvecilik de bir hayli gelişmiştir. Özellikle şeftali, armut, erik, elma ve çilek meyvecilikle uğraşan yöre halkının başlıca geçim kaynağını oluşturmaktadır. Son yıllarda ilçede meyve fidancılığı da büyük bir ivme kazanmıştır.

İstihdam açısından incelendiğinde, İnegöl'de en yüksek istihdamın sanayi sektöründe olduğu görülmektedir. Toplam işgücünün %47'si sanayi sektöründe çalışmaktadır. Ayrıca, ilçe dışından da sanayi sektörü önemli miktarda işgücü çekmektedir.

1976 yılında İnegöl Belediyesi ile İnegöl Ticaret ve Sanayi Odası'nın teşebbüsüyle kurulan İnegöl Organize Sanayi Bölgesi (İOSB) Türkiye'nin ilk organize sanayi bölgeleri arasında yer alır. 1980 sonrasında ise İOSB'nin kurulması ile birlikte orman ürünlerinin yanında tekstil, otomotiv yan sanayi ve diğer sanayi kolları da gelişmiştir. Bölgede ağırlıklı olarak tekstil ve konfeksiyon işletmeleri göze çarpmakla birlikte, sünger üretimi, sunta ve kontra plak üretimi, gıda üretimi, yem üretimi, ambalaj, cam, orman ürünleri-mobilya, kimya, gıda, döküm ile otomotiv yan sanayi sektörlerinde faaliyet gösteren işletmeler vardır. İlçede faaliyet gösteren fabrikaların il içindeki katma değere katılma oranı %84, il dışına ise %16 oranındadır. Türkiye toplam ihracatının %1'ini, mobilya ihracatının %10'unu, yurt içi mobilya talebinin ise %40'ını bu şehir karşılamaktadır.

İnegöl'de mobilyacılığın geçmişi, yüzyıl öncesine, 1900'lü yılların başına dayanır. O yıllarda İnegöl'ün etrafının ormanlarla kaplı oluşu, ağacın kereste atölyelerinde işlenip kalas halini alarak yurt içinde ihtiyacı olan yerlere nakli ile başlamış, Cumhuriyet'in kurulduğu yıllarda da kerestecilik, yumurta sandığı, at arabası imalatı, daha sonra sandalyecilik ve koltuk imalatları yerini günümüzde son teknolojik imkânların, makinelerin kullanıldığı bir döneme bırakmıştır.

Ağaçlarla uğraşmak zamanla ana kaynağımız haline gelmiştir. İnegöl coğrafi konum itibarıyla Ankara-Bursa karayolu üzerinde bulunması nedeniyle mobilya sanayi bölgemize her gün ziyaretçi ve müşteri olarak gelen halkımızın ilgisini çekmektedir.

Sektördeki çeşitlerden modern ve klasik koltuk takımları, yatak odası ve yemek odası takımları, oturma grupları, çekyat, kanepeler, çocuk ve genç odası mobilyaları, mutfak ve mobilya aksesuarları büyük beğeni toplamaktadır.

İnegöl mobilyacılığın bugünkü ekonomiye katkısı azımsanmayacak kadar büyüktür. Kurulduğu yıllarda parmakla sayılabilecek kadar az olan mobilyacı işyerleri bugün yerini yüzlercesine bırakmıştır. Bu iş yerlerinde üretilen mobilyaların çeşitleri ve modelleri oldukça zengindir.

Sektördeki firmalarımız, İnegöl'de her yıl organize edilen mobilya dekorasyon fuarları ile hem ulusal hem de uluslararası düzeyde işadamları ve tüketicileri misafir etmekte ve onlara İnegöl mobilyasını tanıtmaya fırsatı sunmaktadır.

İHRACAT	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012
Mobilya	663,15	533,33	574,56	424,70	378,50	342,63	330,24	343,33	312,87	251,24
Orman Ürünleri	188,46	94,88	88,61	96,99	76,93	43,83	43,23	73,94	52,42	52,57

Tablo 34. İnegöl’ün Sektörlere Göre İhracatı (Milyon \$)

3.11. İŞ YERİ İSTATİSTİKLERİ

3.11.1. İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı

İnegöl Belediyesi Zabıta Müdürlüğü tarafından iş yeri açılış ruhsatı ve daha önce verilen ruhsat sayıları aşağıda verilmiştir. Buna göre 2021 aylık dağılım incelendiğinde toplam 397 işyeri açma ruhsatı verilirken 181 ruhsat iptal edilmiştir. 2021 yılı sonu itibariyle İnegöl Belediyesi Zabıta Müdürlüğü’nde 9.242 işyeri açma ve çalışma ruhsatı kaydı bulunmaktadır.

AYLAR	VERİLEN RUHSAT SAYISI	İPTAL EDİLEN RUHSAT SAYISI
Ocak	36	18
Şubat	52	23
Mart	55	21
Nisan	30	11
Mayıs	22	9
Haziran	35	15
Temmuz	18	8
Ağustos	30	12
Eylül	27	14
Ekim	26	12
Kasım	29	20
Aralık	37	18
TOPLAM	397	181

Tablo 35 İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı İstatistikleri

3.11.2. Vergi Mükellefiyeti İstatistikleri

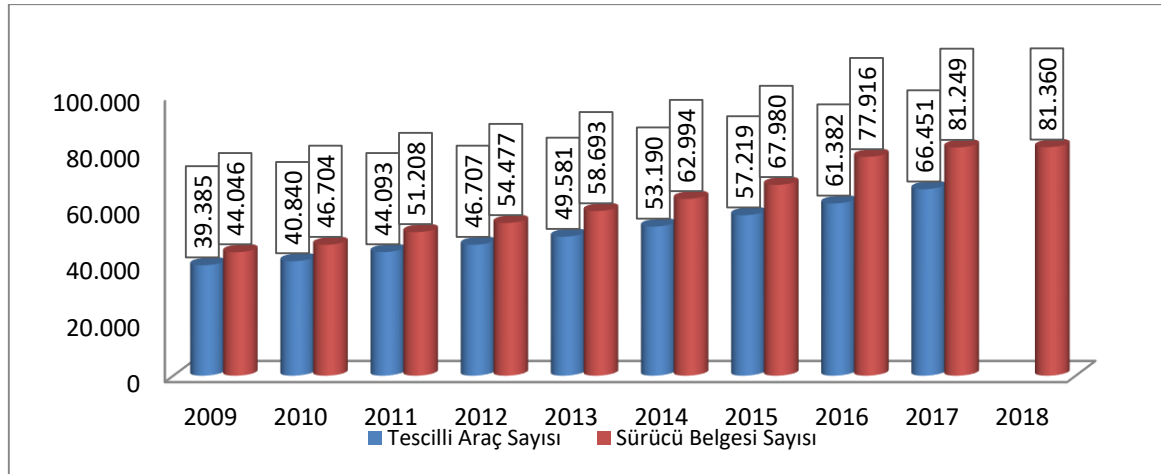
İnegöl Vergi Dairesi Müdürlüğüne 2021 yılı içerisinde vergi mükellefiyeti başlatılan ve vergi mükellefiyeti terk edilen mükellef sayıları aylık olarak aşağıda sunulmaktadır. İşe başlama ve vergi kaydı terk sayılarına yıllık olarak bakıldığında Ocak ayında 372 vergi kaydı açılarak yılın en yüksek vergi kaydının bu ayda gerçekleştiği, Eylül ayı 197 vergi kaydı terki yapılarak en yüksek vergi kaydı terk işlemini bu ay içerisinde gerçekleştiği görülmektedir. 2021 yılında toplam 3.056 vergi kaydı açılışı ve 1.600 vergi kaydı terki gerçekleşmiştir.

AYLAR	İŞE BAŞLAMA	VERGİ KAYDI TERK
Ocak	372	113
Şubat	242	115
Mart	274	142
Nisan	342	93
Mayıs	187	97
Haziran	282	141
Temmuz	173	109
Ağustos	244	161
Eylül	270	197
Ekim	277	144
Kasım	216	155
Aralık	177	133
TOPLAM	3056	1600

Tablo 36. Vergi Kaydı Açılış ve Terk İstatistikleri

3.12. BİNEK ARAÇ VE TESCİL İSTATİSTİKLERİ

İnegöl İlçe Emniyet Müdürlüğü’nden alınan verilere göre 2009 yılından başlayarak 2018 yılı sonuna kadar hem tescilli araç sayısında hem de sürücü belgesi sayısında her yıl bir artış yaşandığı görülmektedir.

Şekil 41. Yıllara Göre Tescilli Araç ve Sürücü Belgesi Sayısı Grafiği

Tescilli araç sayıları açısından bakıldığında 2008’de 38.227 olan tescilli araç sayısı, 2009’da yaklaşık %3 artarak 39.385’e çıkmıştır. 2010’da ise bu sayı yine bir önceki yıla göre yaklaşık %4 artarak 40.840 olmuştur. 2011 yılı itibariyle ise 44.093’e ulaşan tescilli araç

sayısında 2010'a göre yaklaşık %8'lik bir artış görülmüştür. 2012 yılında tescilli araç sayısı, bir önceki yıla göre %5,9'luk bir artışla 46.707'ye yükselmiştir. 2013 yılında tescilli araç sayısı %6 oranında artarak 49.581'e yükselmiştir. 2014 yılında bir önceki yıla göre %7 artış göstermiş ve 53.190'a ulaşmıştır. 2015 yılında bir önceki yıla oranla %7,5 oranında artış göstererek 57.219'a ulaşmıştır. 2016 yılında bir önceki yıla oranla %7,3 oranında artış göstererek 61.382'ye ulaşmıştır. 2017 yılında ise bir önceki yıla oranla %8,2 oranında artış göstererek 66.451'e ulaşmıştır.

NOTER	ARAÇ SATIŞ TESCİL SAYISI
İNEGÖL 1. NOTERLİĞİ	1.524
İNEGÖL 2. NOTERLİĞİ	2.270
İNEGÖL 3. NOTERLİĞİ	4.904
İNEGÖL 4. NOTERLİĞİ	8.904
İNEGÖL 5. NOTERLİĞİ	6.877
İNEGÖL 6. NOTERLİĞİ	7.902
TOPLAM	32.381

Tablo 37. İnegöl'de Tescil Edilen Araç Satış Sayıları

2021 yılında sadece İnegöl'de bulunan noterliklerde 32.381 araç tescili gerçekleşmiştir. Bu işlemler toplam 6 noterlikte sırası ile 1. Noterlik 1524, 2. Noterlik 2270, 3. Noterlik 4904, 4. Noterlik 8904, 5. Noterlik 6877, 6. Noterlik 7902 adet araç tescil işlemi gerçekleştirmiştir. Ancak bu rakam İnegöl genelinde yapılan tüm araç tescil işlemi sayısını ülkemiz diğer noterliklerinde de işlem yapılabildiğinden tam sayıyı vermemektedir.

	YILLAR									
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Tescilli Araç Sayısı	39.385	40.840	44.093	46.707	49.581	53.190	57.219	61.382	66.451	-*
Sürücü Belgesi Sayısı	44.046	46.704	51.208	54.477	58.693	62.994	67.980	77.916	81.249	81.360

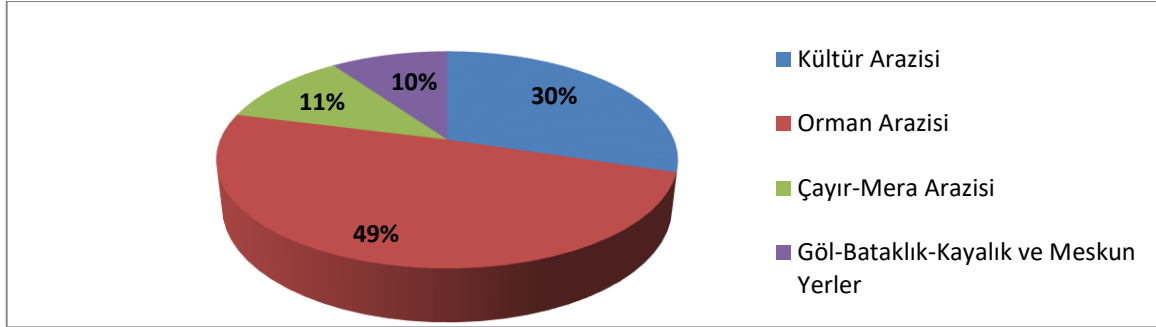
* 2018 yılında araç tescili Noterlere devredildiğinden dolayı net sayı tespit edilememektedir.

Tablo 38. Yıllara Göre Tescilli Araç ve Sürücü Belgesi Sayısı

Sürücü belgesi sayıları açısından bakıldığında ise 2009 yılından 2018 yılı sonuna kadar sürekli bir artış görülmektedir. 2009'da 44.046 olan bu sayı, 2010'da %6 artarak 46.704'e, 2011'de da yaklaşık %10 artarak 51.208'e ulaşmış ve 2012'de %6,3 artarak 54.477'ye ulaşmıştır. Sürücü belgelerindeki artış devam etmiş 2013 yılında %7 artarak 58.693'e, 2014'de yine %7 artış göstererek 62.994'e ve 2015 yılında %8 artarak 67.980'e ulaşmıştır. Bu rakam 2016 yılında 77.916'ya, 2017 yılında 81.249'a, 2018 yılında da 81.360 adete yükselmiştir.

3.13. TARIM VE HAYVANCILIK

İnegöl İlçe Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü'nden alınan 2021 yılı verilerine göre, İnegöl'ün toplam kültür arazisi 297.840 da, orman arazisi 492.400 da, çayır-mera arazisi 112.240 da, göl-bataklık-kayalık ve meskun yerler 98.170 da alana sahiptir.

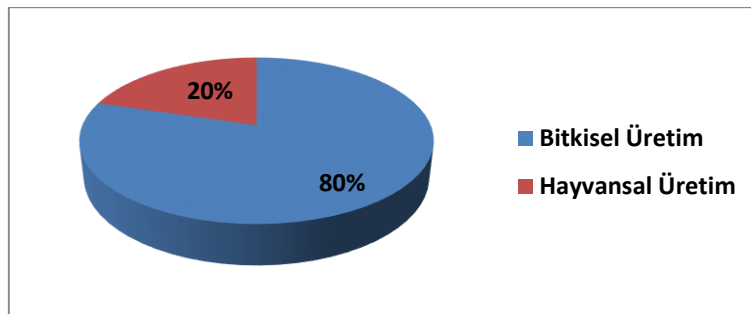

Şekil 42. Arazi Türlerini Dağılımı

İlçemizde toplam 297.840 dekar tarım alanı bulunmaktadır. Tarım alanının 152.978 dekarlık bölümü tarla arazisi, 128.263 dekarlık bölümü meyve bahçeleri arazisi, 8.886 dekarlık bölümü sebze arazisi ve 5.326 dekarlık bölümü ise tarıma elverişli olmayan arazi ve nadasa bırakılmış arazi olarak bilinmektedir.

ÜRÜN ADI	2019 ÜRETİM DEĞERİ (TL)	2020 ÜRETİM DEĞERİ (TL)	2021 ÜRETİM DEĞERİ (TL)
Bitkisel Üretim	848.536.598,41	1.235.436.732,62	1.253.207.652,57
Hayvansal Üretim	133.800.136,00	287.624.761,00	319.975.892,00
TOPLAM	982.336.734,41	1.523.061.493,62	1.573.183.544,57

Tablo 39. Hayvansal ve Bitkisel Üretim Değerleri (TL)

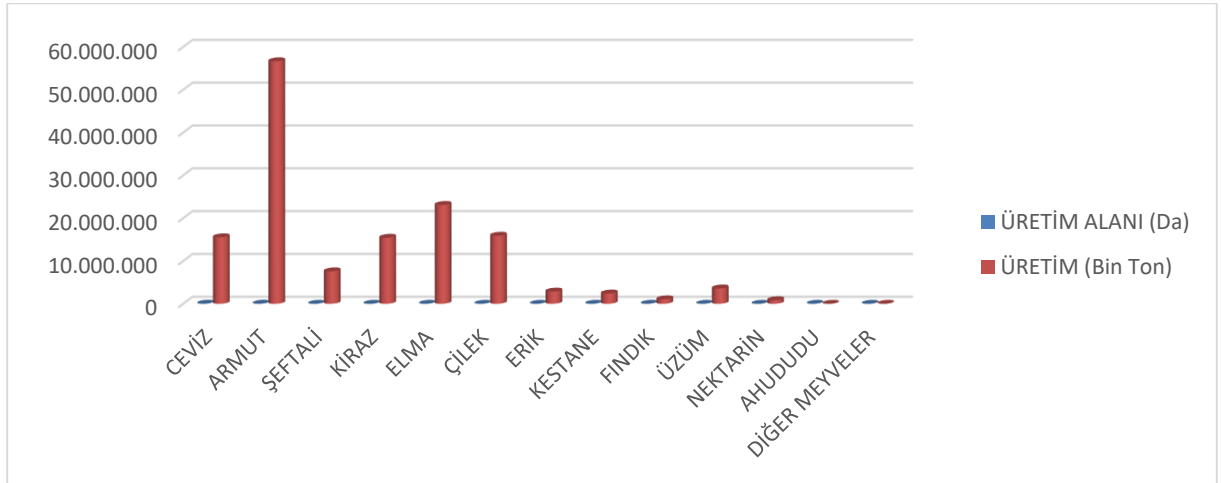
Şekil 43. Hayvansal ve Bitkisel Üretim Değerlerinin Dağılımı

İnegöl İlçe Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü'nden alınan 2021 yılı verilerine göre İnegöl'deki tarımsal üretimin toplam değerinin %79,66'sını 1.253.207.652,57 TL değeriyle bitkisel üretim oluştururken, geri kalan %20,34'lük kısmını 319.975.892,00 TL

değeriyle hayvansal üretim oluşturur. İnegöl’de gerçekleşen tarımsal ve hayvansal üretimin toplam değeri ise **1.573.183.544,57 TL**’dir.

ÜRÜN ADI	ÜRETİM ALANI(DEKAR)	ÜRETİM (TON)	ÜRETİM DEĞERİ (TL)
CEVİZ	29.406,80	15.526.790,40	232.901.856,05
ARMUT	28.319,11	56.638.220,00	184.074.215,00
ŞEFTALİ	15.151,96	7.575.980,00	89.729.927,90
KİRAZ	11.948,89	15.414.070,68	64.739.096,86
ELMA	11.540,58	23.081.160,00	57.702.900,05
ÇİLEK	7.947,14	15.894.281,00	79.471.405,00
ERİK	5.708,37	2.854.185,00	8.562.555,00
KESTANE	5.345,45	2.405.452,50	43.298.145,00
FINDIK	3.362,15	1.042.266,50	18.760.797,00
ÜZÜM	2.062,50	3.580.500,00	14.322.000,00
NEKTARİN	1.673,00	836.500,00	2.844.100,00
AHUDUDU	801,84	721.656,00	10.824.840,00
DİĞER	4.876,11	-	12.712.950,10
TOPLAM	128.263,90	187.580.755,58	756.933.192,05

Tablo 40. Meyvelerin Üretim Alanları ve Miktarları

Şekil 44. Meyvelerin Üretim Alanları ve Miktarları

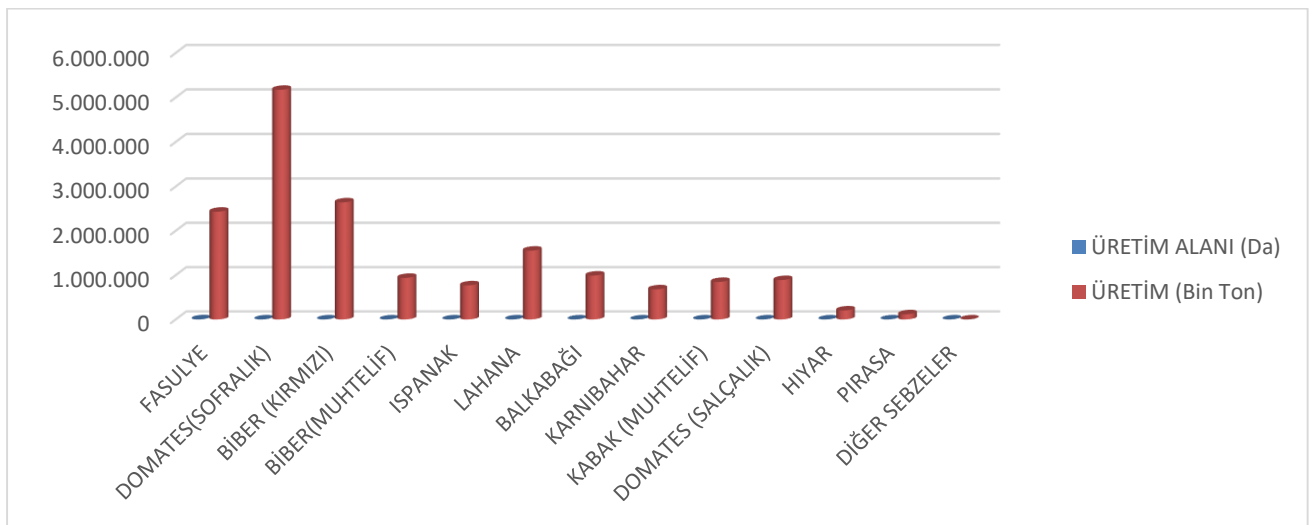
İnegöl’de üretilen çeşitli meyveleri üretim (ton) ve üretim alanı (Da) açısından karşılaştırdığımızda ceviz, armut, şeftali, kiraz, elma, çilek, erik, kestane, fındık, üzüm, nektarin arasında armudun 56.638.220 ton üretimle ilk sırada olduğu görülmektedir. Üretim alanı açısından yapılan kıyaslamada da ceviz 29.500 dekar üretim alanı ile yine birinciliğini korumaktadır. Üretim miktarı açısından ikinci sırada 23.081.160 ton üretim ile elma gelirken, üçüncü sırada 15.894,281 ton üretim ile çilek, dördüncü sırada 15.526.790 ton üretim ile ceviz, beşinci sırada 15.414.070 ton üretim ile kiraz, altıncı sırada 7.575.980 ton üretim ile şeftali, yedinci sırada 3.580.500 ton üretim ile üzüm sekizinci sırada 2.854.185 ton üretim ile erik, dokuzuncu sırada 2.405.452 ton üretim ile kestane, onuncu sırada 1.042.266 ton üretim ile

fındık, on birinci sırada 836.500 ton üretim ile nektarin, on ikinci ve son sırada 721.656 ton üretim ile ahududu yer almaktadır.

Üretim alanları açısından ise ikinci sırada 28.500 dekar üretim alanı ile ceviz gelirken, üçüncü sırada 15.000 dekar üretim alanı ile şeftali, dördüncü sırada 12.000 dekar üretim alanı ile kiraz, beşinci sırada 11.500 dekar üretim alanı ile elma, altıncı sırada 8.000 dekar üretim alanı ile çilek, yedinci sırada 6.000 dekar üretim alanı ile erik, sekizinci sırada 5.500 dekar üretim alanı ile kestane, dokuzuncu sırada 3.500 dekar üretim alanı ile fındık, onuncu sırada 2.000 dekar üreti alanı ile üzüm, on birinci sırada 1.500 dekar üretim alanı ile nektarin, on ikinci ve son sırada 1.000 dekar alanı ile ahududu yer almaktadır.

ÜRÜN ADI	ÜRETİM ALANI(DEKAR)	ÜRETİM (TON)	ÜRETİM DEĞERİ (TL)
FASULYE	3.038,24	2.430.592,00	9.236.249,60
DOMATES(SOFRALIK)	1.034,39	5.171.950,00	10.343.900,00
BİBER (KIRMIZI)	660,33	2.641.320,00	4.754.376,00
BİBER(MUHTELİF)	625,46	938.182,50	2.345.456,30
ISPANAK	512,76	769.140,00	1.538.280,00
LAHANA	456,48	1.552.032,00	2.328.048,05
BALKABAĞI	395,84	989.600,00	1.484.400,00
KARNİBAHAR	339,69	679.380,00	2.038.140,00
KABAK (MUHTELİF)	338,58	846.450,00	2.116.125,00
DOMATES (SALÇALIK)	177,80	889.000,00	889.000,00
HIYAR	73,73	202.757,50	405.515,00
PIRASA	46,69	116.725,00	192.596,25
DİĞER SEBZELER	1.186,95	-	4.136.302,20
TOPLAM	8.886,90		41.808.388,40

Tablo 41. Sebzelerin Üretim Alanları ve Miktarı

Şekil 45. Sebzelerin Üretim Alanları ve Miktarı

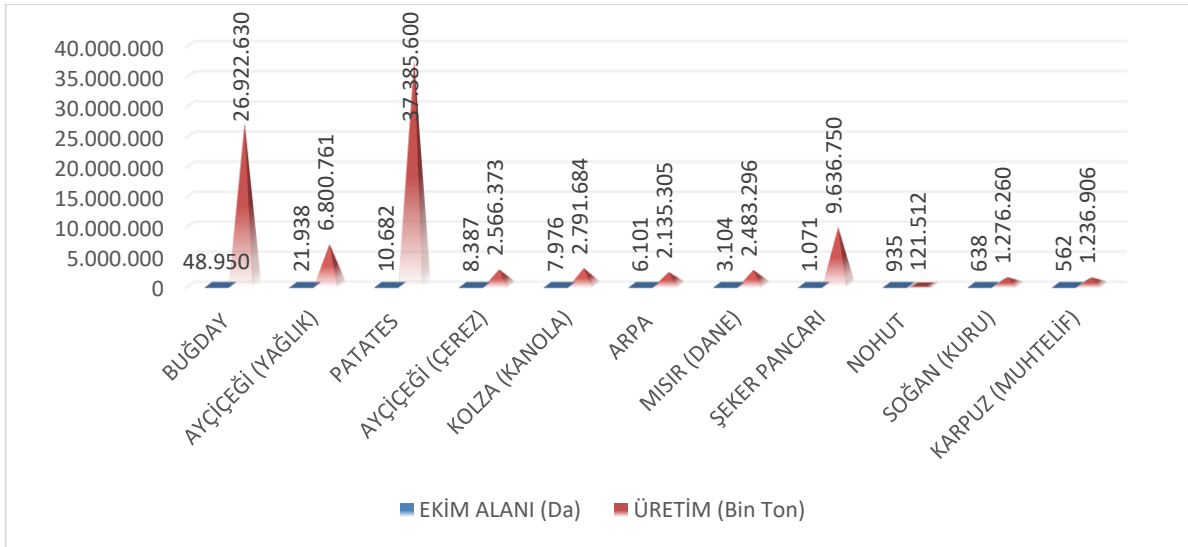
İnegöl’de üretilen çeşitli sebzeleri üretim (ton) ve üretim alanı (Da) açısından karşılaştırdığımızda arasında Fasulye, Domates (sofralık), Biber (kırmızı), Biber (muhtelif), Ispanak, Lahana, Balkabağı, Karnabahar, Kabak (muhtelif), Domates (salçalık), Hıyar, Pırasa, Diğer Sebzeler arasında 5.171.950,00 kg üretimle domates (sofralık) ilk sırada olduğu görülmektedir. Üretim alanı açısından yapılan kıyaslamada da fasulye 3.000 dekar üretim alanı ile yine birinciliğini korumaktadır.

Üretim miktarı açısından ikinci sırada 2.641.320 kg üretimle biber (kırmızı) üçüncü sırada 2.430.592 kg üretimle fasulye, dördüncü sırada 1.552.032 kg üretimle lahana, beşinci sırada 989.600 kg üretimle balkabağı, altıncı sırada 938.182 kg üretimle biber (muhtelif), yedinci sırada 889.000 kg üretimle domates(salçalık), sekizinci sırada 846.450 kg üretimle kabak(muhtelif), dokuzuncu sırada 769.140 kg üretimle ıspanak, onuncu sırada 769.140 kg üretimle karnabahar, on birinci sırada 202.757 kg üretimle hıyar, on ikinci ve son sırada 116.725 kg ton üretimle pırasa yer almaktadır.

ÜRÜN ADI	ÜRETİM ALANI(DEKAR)	ÜRETİM (TON)	ÜRETİM DEĞERİ (TL)
BUĞDAY	48.950,24	26.922.630,08	67.306.575,20
AYÇİÇEĞİ (YAĞLIK)	21.937,94	6.800.761,40	36.452.081,10
PATATES	10.681,60	37.385.600,00	56.078.400,00
AYÇİÇEĞİ (ÇEREZ)	8.386,84	2.566.373,04	19.247.797,80
KOLZA (KANOLA)	7.976,24	2.791.684,00	11.166.736,00
ARPA	6.100,87	2.135.304,50	5.338.261,25
MISIR (DANE)	3.104,12	2.483.296,00	6.208.240,00
ŞEKER PANCARI	1.070,75	9.636.750,00	4.047.435,00
NOHUT	934,71	121.512,30	1.944.196,80
SOĞAN (KURU)	638,13	1.276.260,00	1.786.764,00
KARPUZ (MUHTELİF)	562,23	1.236.906,00	1.855.359,00
DİĞER	653,62	-	1.166.676,02
TOPLAM	110.997,28	88.694.279,52	212.598.522,17

Tablo 42. Tahıl Üretim Alanları ve Üretim Miktarı

Üretim alanı açısından ise ikinci sırada 1.000 dekar üretim alanı ile domates (sofralık), üçüncü sırada 700 dekar üretim alanı ile biber (kırmızı), dördüncü sırada 650 dekar üretim alanı ile biber(muhtelif), beşinci sırada 550 dekar üretim alanı ile ıspanak, altıncı sırada 500 dekar üretim alanı ile diğer lahana, yedinci sırada 400 dekar üretim alanı ile balkabağı, sekizinci sırada 350 dekar üretim alanı ile karnabahar, dokuzuncu sırada 340 dekar üretim alanı ile kabak(muhtelif), onuncu sırada 200 dekar üretim alanı ile domates(salçalık), on birinci ve son sırada 50 dekar üretim alanı ile pırasa yer almaktadır.

Şekil 46. Tahıl Üretim Alanları ve Üretim Miktarı

İnegöl’de üretilen çeşitli tarla ürünleri üretim (ton) ve ekim alanı (Da) açısından karşılaştırdığımızda buğday, ayçiçeği (yağlık), ayçiçeği (çerezlik), patates, arpa, mısır (dane), kolza – konala, şeker pancarı, nohut, soğan ve karpuz(muhtelif) arasında patates 37.385.600,00 ton üretimle ilk sırada olduğu görülmektedir. Ekim alanı açısından yapılan kıyaslamada 48.950 dekar ekim alanı ile buğdayın birinci sırada olduğu görülmektedir.

Üretim miktarı açısından ikinci sırada 26.922.630,08 ton üretimle buğday, üçüncü sırada 9.636.750,00 ton üretimle şeker pancarı, dördüncü sırada 6.800.761,40 ton üretimle ayçiçeği (yağlık), beşinci sırada ise 2.791.684,00 ton üretimle kolza (kanola) altıncı sırada 2.566.373,04 ton üretim ile ayçiçeği (çerezlik), yedinci sırada 2.483.296,00 ton üretim ile mısır (dane), sekizinci sırada 2.135.304,50 ton üretim ile arpa, dokuzuncu sırada 1.276.260,00 ton üretim ile soğan(kuru), onuncu sırada 1.236.906,00 ton üretim ile karpuz, on birinci ve son sırada ise 121.512,30 ton üretim ile nohut yer almaktadır.

Ekim alanı açısından ise ikinci sırada 21.950 dekar ekim alanı ile ayçiçeği (yağlık), üçüncü sırada 10.700 dekar ekim alanı ile patates, dördüncü sırada 8.400 dekar ekim alanı ile ayçiçeği (çerezlik), beşinci sırada 8.000 dekar ekim alanı ile kolza-konala, altıncı sırada 6.100 dekar ekim alanı ile arpa, yedinci sırada 3.100 dekar ekim alanı ile mısır (dane), sekizinci sırada 1.100 dekar ekim alanı ile şeker pancarı, dokuzuncu sırada 950 dekar ekim alanı ile nohut, onuncu sırada 650 dekar ekim alanı ile soğan(kuru), on birinci ve son sırada 570 dekar ekim alanı ile karpuz(muhtelif) yer almaktadır.

HAYVANSAL ÜRÜNLER	ÜRETİM MİKTARI (KG)	ÜRETİM DEĞERİ (TL)
Kırmızı et	447.794	31.345.580,00
Süt	7.500.000	22.500.000,00
Beyaz Et	25.800.000	258.000.000,00
Bal	89.300	7.144.000,00
Deri (Adet)	54.808	767.312,00
Yumurta (Adet)	273.750	219.000,00
Gübre	30.000.000	960.000,00

Tablo 43. Hayvansal Ürünlerin Üretim Miktarı

İnegöl’de üretilen çeşitli hayvansal ürünlere bakıldığında kırmızı et, süt, beya et, bal, bal mumu, polen, deri, yumurta ve gübre görülmektedir. 2021 yılında kırmızı et 447.794 kg, süt 7.500.00 kg, beyaz et 25.800.000 kg, bal 42.000 kg, bal 89.300 kg, ,deri 54.808 adet, yumurta 273.750 adet, gübre 30.000 ton, üretilmiştir.

3.14. İNEGÖL’DE SOSYAL GÜVENLİK

	SOSYAL GÜVENCE	2019 KİŞİ SAYISI	2020 KİŞİ SAYISI	2021 KİŞİ SAYISI
AKTİF (ÇALIŞAN)	4A (SSK)	64.849	74.113	81.506
	4B (BAĞ-KUR)	10.042	10.485	8.107
	4C (EM. SAN.)	4.678	4.809	4.927
	GSS	21.077	19.001	25.968
	TOPLAM	100.646	108.408	94.540
PASİF (EMEKLİ)	4A (SSK)	22.600	23.929	24.242
	4B (BAĞ-KUR)	9.080	9.028	9.067
	4C (EM. SAN.)	4.223	4.306	4.300
	TOPLAM	35.963	37.263	37.609
BAKMAKLA YÜKÜMLÜ OLAN	4A (SSK)	45.918	44.872	45.495
	4B (BAĞ-KUR)	11.593	10.923	10.523
	4C (EM. SAN.)	4.661	4.470	4.382
	TOPLAM	69.172	60.265	60.400
GENEL TOPLAM		198.781	205.936	192.549

Tablo 44. Sosyal Güvenlik Verileri

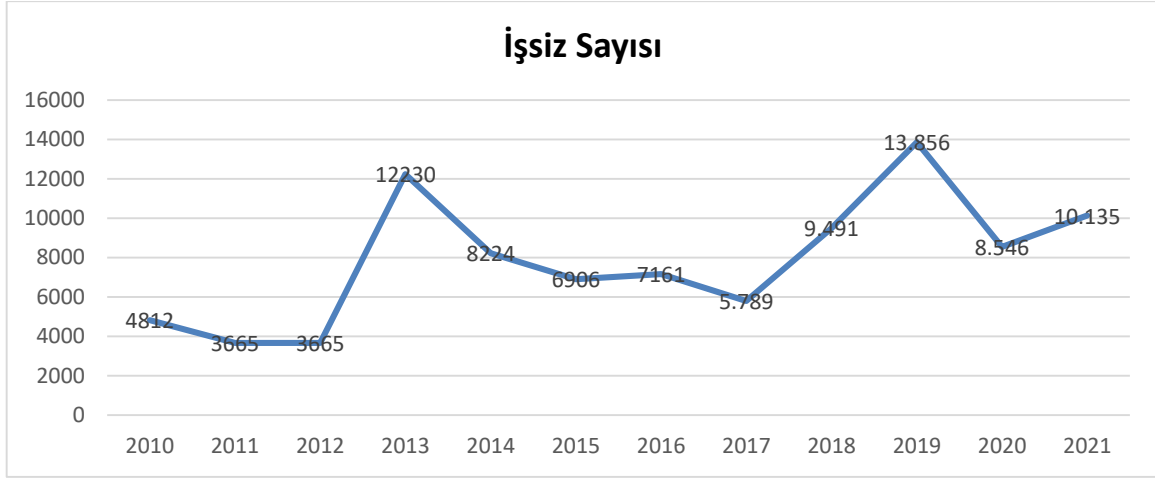
İnegöl Sosyal Güvenlik Merkezi'nden alınan verilere göre 2021 yılı sonu itibariyle ilçemizde SSK, BAĞ-KUR ve Emekli Sandığı'na bağlı aktif olarak 94.540 çalışan, 37.609 emekli ve bunların bakmakla yükümlü oldukları 60.400 kişi olmak üzere toplam 192.549 kişi sosyal güvence altında bulunmaktadır.

3.15. İNEGÖL'ÜN İŞSİZLİK RAKAMLARI

İNEGÖL İŞKUR 2021 YILI (01.01.2021 - 31.12.2021) TARİHLERİ ARASI FAALİYETLER

ÖZEL SEKTÖR İŞE YERLEŞTİRME FAALİYETLERİ		
1	Özel Sektörde İşe Yerleştirme	10.306
	a) Özel Sektörde Kadın İşe Yerleştirme	4.536
	b) Özel Sektörde Erkek İşe Yerleştirme	3.835
	c) Özel Sektörde Engelli İşe Yerleştirme	417
	d) Özel Sektörde Yüksek Öğretim Mezunlarından İşe Yerleştirme	1.219
	e) Özel Sektörde İ.Ö. alanlardan İşe Yerleştirme	237
	f) Sosyal Yardım Faaliyet (İşe Yerleştirme - İşbaşı Eğitim Programları - Meslek Edindirme Kursları - T.Y.P.)	112
DANIŞMANLIK FAALİYETLERİ		
1	Engelli Danışmanlığı (Danışan Sayısı)	702
2	İşveren Danışmanlığı	1.731
3	Özel Sektör İşyerleri İle İşbirliği	731
KURSLAR		
1-a	İstihdam Garantili Meslek Edindirme Kurs Sayısı	15
1-b	İstihdam Garantili Meslek Edindirme Kursları (MEK) Kursiyer Sayısı	282
2-a	İşbaşı Eğitim Programı Sayısı	555
2-b	İşbaşı Eğitim Programı Katılımcı Sayısı	1.137
3	İmalat ve Bilişim Sektöründe İEP Katılımcı Sayısı	899
4	İEP Engelli Katılımcı Sayısı	21
İŞSİZLİK SİGORTASI ÖDEMELERİ		
1	Başvuran Kişi Sayısı	7.551
2	İşsizlik Ödemesi Almaya Hak Kazanan Kişi Sayısı	4.562
3	Ödeme Miktarı (Damga Vergisi Dahil)	22.339.187,90 ₺
KISA ÇALIŞMA ÖDENEĞİ ÖDEMELERİ		
1	Başvuran Kişi Sayısı	9.194
2	Ödemesi Biten Kişi Sayısı	8.481
3	Hak etmeyen Kişi Sayısı	655
4	Gerekçeli İptal Kişi Sayısı	51
5	Bildirge	7
6	Ödeme Miktarı (Damga Vergisi Dahil)	5.690.780,03 ₺
KURUMA KAYITLI İŞSİZ KİŞİ SAYISI		10.135

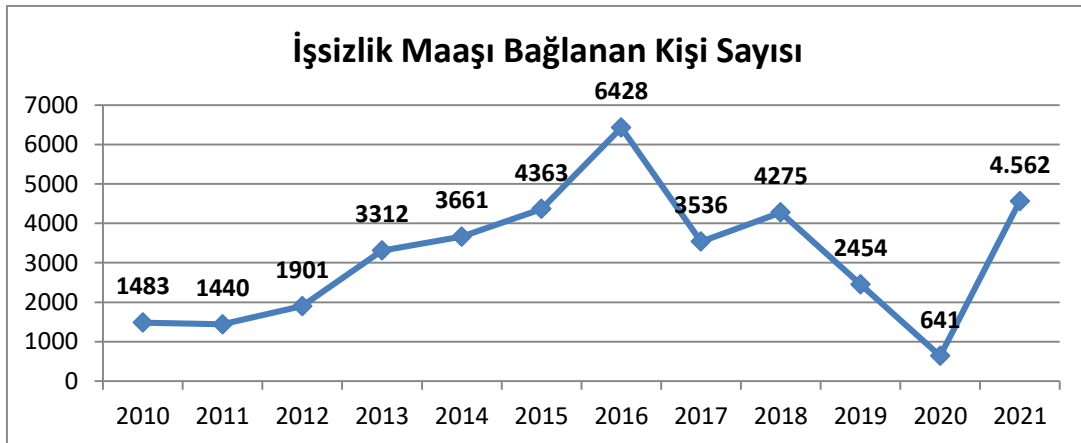
Tablo 45. İş-Kur Verileri

Şekil 47. İşsiz Sayısı

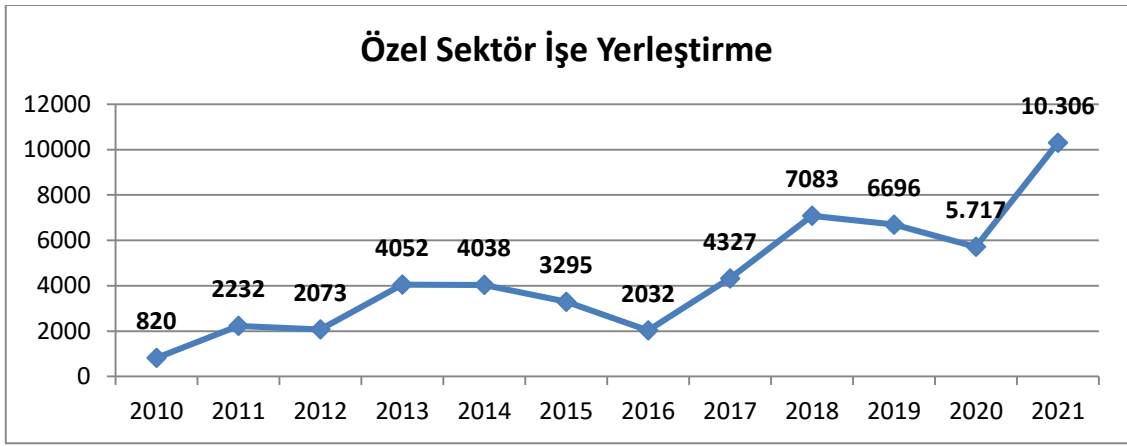
2010’da 4.812 kişi olan işsiz sayısı, 2011 yılında yaklaşık %24 azalarak 3.665’e düşmüştür. 2012 yılında işsiz sayısı bir önceki yıllara aynı kalmıştır. 2013 yılında işsiz sayısı %233 artarak 12.230 ulaşmış, 2014 yılında %33 azalarak 8.224 kişiye düşmüş, 2015 yılında ise bir önceki yıla kıyasla %16 azalarak 6.906 kişiye ulaşmış, 2016 yılında ise bir önceki yıla kıyasla %3,6 oranında artarak 7.161 kişiye ulaşmış, 2017 yılında ise bir önceki yıla kıyasla %19 azalarak 5.789 düşmüş, 2018 yılında ise %63 artarak 9.491 kişiye ulaşmıştır. 2019 yılında İnegöl’de işsizlik bir önceki yıla göre %46 artarak 13.856 kişiye ulaşmıştır bu artış pandemi sürecinin getirdiği nedenlere rağmen 2020 yılında düşüş eğilimine geçerek 2018 yılı altınıda gelmiştir. 2020 yılında işsizlik 8.546 kişi olmuştur. 2021 yılında ise işsizlik %18,59 oranında artarak 10.135 kişiye yükselmiştir.

Çevre ilçeler ve bölgelerden servis taşımacılığı yoluyla çok sayıda kişi ilçede faaliyet gösteren firmalara çalışma maksatlı olarak gelip gitmektedir. Mevcut durumda, bölgede nitelikli personel sıkıntısı sürmektedir.

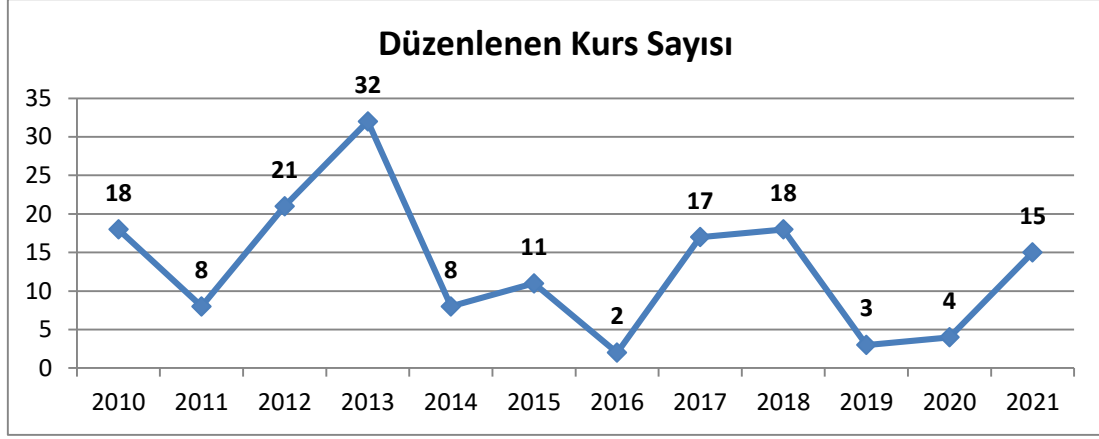
Şekil 48. İşsizlik Maaşı Bağlanan Kişi Sayısı

2010’da 1.483 kişi olan işsizlik maaşı bağlanan sayısı her yıl artarak devam etmiş 2016 yılında kadar 6428 kişi olmuştur 2017 yılında bu sayı %44 azalarak 3.536 sayısına düşmüş, 2018 yılında ise %20 artışla 4.275 kişiye ulaşmış, 2019 yılında ise bu sayı %42 azalış ile 2.454 kişiye işsizlik maaşı bağlanmıştır. 2020 yılına gelindiğinde pandemi sebebi ile işten çıkartma sayıları oldukça düşük kaldığından bağlanan işsizlik maaşı rakamlarında 641 ile sınırlı kalmıştır. 2021 yılında ise işsizlik maaşı bağlanan kişi sayısı 4.562 kişiye ulaşarak toplamda 22.339.187,90 TL ödeme gerçekleştirilmiştir 2021 yılında kısa çalışma ödeneği için ise 9.194 şirket başvuru yapmıştır. Kısa çalışma ödeneği kapsamında 5.690.780,03 TL ödeme yapılmıştır.

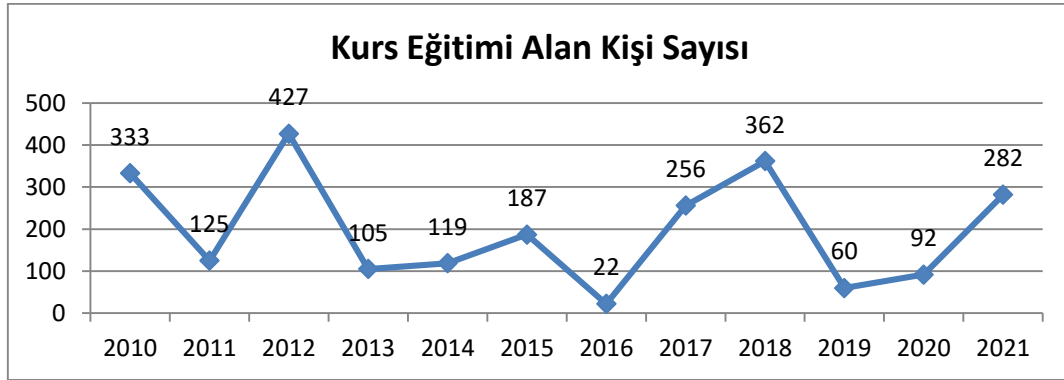

Şekil 49. Özel Sektör İşe Yerleştirme Sayıları

2010’da 820 olan sayı 2011’de 2010’a göre yaklaşık %172 artarak 2.232’ye ulaşmıştır. 2012 yılında bir önceki yıla göre %7 düşüşle 2.073 kişi özel sektörde işe yerleşmiştir. 2013 yılında ise bu rakam %95 artış göstermiş ve 4.052 olarak belirlenmiştir. 2014 yılında yaklaşık %1 oranında azalma yaşanmıştır, 2015 yılında ise 2014 yılına göre %18 azalmış 3.295 olarak belirlenmiştir. 2016 yılında ise bir önceki yıla göre %60 azalmış ve 2.032 olarak belirlenmiştir. 2017 yılında ise %112 artmış ve 4.327 olarak belirlenmiştir. 2018 yılında %63 artarak 7.089, 2019 yılında bu 6.696 sayısına düşüş yaşamıştır. 2020 yılında ise düşüş eğilimi devam ederek 5.717 sayısına gerilemiştir. 2021 yılında ise bu sayı %80 oranında artarak 10.306’ya ulaşmıştır.

Şekil 50. Düzenlenen Kurs Sayısı

Şekil 51. Kurs Eğitimi Alan Kişi Sayısı

2010 yılında, İş-Kur tarafından 18 adet, 2011 yılında 8 adet, 2012 yılında 21 adet, 2013 yılında 32 adet, 2014 yılında 8 adet ve 2015 yılında 11, 2016 yılında 2 adet, 2017 yılında 17, 2018 yılında 18, 2019 yılında 3 adet, 2020 4, 2021 yılında ise 15 kurs düzenlenmiştir. Düzenlenen bu kurslara katılım sayısı da 2010’da 333, 2011’de 125, 2012’de 427, 2013’de 105, 2014’de 119, 2015’de 187 ve 2016’da 22, 2017’de 256, 2018 yılında 362, 2019 yılında 60 kişi, 2020 yılında 92 kişi, 2021 yılında 282 kişidir.

İş-Kur tarafından 2020 yılında 1.711 işyeri ziyareti yapılmış, 8.716 iş ve meslek danışmanlığı hizmeti verilmiştir. İstihdam Seferberliği kapsamında, İnegöl Kaymakamlığı himayesinde İnegöl Belediyesi, Türkiye İş Kurumu (İŞKUR), İnegöl TSO, İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü, Uludağ Üniversitesi İnegöl İşletme Fakültesi ve Uludağ Üniversitesi İnegöl Meslek Yüksek Okulunun işbirliği ile 2019“İstihdam Fuarı” düzenlenmiştir. Pandemi nedeni ile 2020-2021 yıllarında fuarın tekrarı gerçekleştirilememiştir.

3.16. İNEGÖL'DE YEREL BASIN

2021 yılı Aralık ayı itibariyle İnegöl'de 1 yerel TV kanalı, 4 yerel günlük gazete, 1 yerel haftalık gazete, 11 internet haber sitesi ve 4 yerel radyo kanalı olmak üzere toplam 18 basın-yayın kuruluşu faaliyet göstermektedir. Bu basın yayın kuruluşlarında 15 basın kartı sahibi ve 19 henüz basın kartı sahibi olmayan 34 muhabir ve fotoğrafçı çalışmaktadır.

İNEGÖL YEREL BASIN-YAYIN KURULUŞLARI	
BASIN-YAYIN KURULUŞU	MECRA
Süper Kanal	Yerel Televizyon Kanalı
Genç Gazete	Yerel Gazete
Haber Yorum	Yerel Gazete
Okur Gazetesi	Yerel Gazete
Yıldırım Gazetesi	Yerel Gazete
Söz Gazetesi	Yerel Haftalık Gazete
E-İnegöl (www.e-inegol.com)	İnternet Haber Sitesi
İnegöl Online (www.inegolonline.com)	İnternet Haber Sitesi
İnegöl'ün Sesi (www.inegolunesi.com)	İnternet Haber Sitesi
Gazete İnegöl (www.gazeteinegol.com)	İnternet Haber Sitesi
Gündem İnegöl (www.gundeminegol.com)	İnternet Haber Sitesi
İnegöl Yerel Haber (www.inegolyerelhaber.com)	İnternet Haber Sitesi
Mobilyanın Başkenti (www.mobilyaninbaskenti.com)	İnternet Haber Sitesi
İnegölde Bugün (www.inegoldebugun.com)	İnternet Haber Sitesi
Kanal İnegöl (www.kanalinegol.com)	İnternet Haber Sitesi
Gözlem Gazetesi (www.gozlemgazetesi.com)	İnternet Haber Sitesi
Genç Ses FM (92.4)	Yerel Radyo Kanalı
Radyo Güneş (94.8)	Yerel Radyo Kanalı
Radyo Deniz (102.1)	Yerel Radyo Kanalı
Radyo Medya (101.7)	Yerel Radyo Kanalı

Tablo 46. 2021 Yılı Yerel Basın-Yayın Kuruluşları

2021 YILI İNEGÖL YEREL BASIN ÇALIŞANLARI	
Basın Kartlı Çalışan (Muhabir ve Fotoğrafçı)	15
Basın Kartsız Çalışan (Muhabir ve Fotoğrafçı)	19
TOPLAM	34

Tablo 47. 2021 Yılı İnegöl Yerel Basın Çalışanları

4. İNEGÖL TİCARET VE SANAYİ ODASI

4.1. ÜYE İLİŞKİLERİ

4.1.1. İnegöl Ticaret ve Sanayi Odası Üye Profili

2021 Aralık ayı itibariyle Oda'ya kayıtlı üye sayısı 4.996'dır. Kayıtlı üyelerin 4.300 tanesi faal durumdadır. Üye profili; üye sayısı, şirket tipine göre aşağıda yer alan tablolarda belirtilmiştir.

ŞİRKET TİPİ	ADET
Anonim Şirket	592
Kooperatif	115
Limited Şirket	2.792
Şahıs İşletmesi	1.487
İktisadi İşletme ve Kolektif Şirket	10
TOPLAM	4996

Tablo 48. İnegöl Ticaret ve Sanayi Odası Üye Profili

2021 Aralık ayı itibariyle NACE kodlarına göre belirlenmiş meslek gruplarına göre üye sayısı aşağıdaki tabloda belirtilmiştir.

MESLEK GRUBU	FAAL	ASKI	TOPLAM
Tarım ve Hayvancılık	117	26	143
Gıda	262	24	286
Tekstil	205	50	255
Orman Ürünleri	164	18	182
Makine-Metal ve İmalat Sanayi	290	34	324
Toptan ve Perakende	119	32	151
İnşaat ve Gayrimenkul	430	55	485
İnşaat Malzemeleri ve Hizmet	257	45	302
Mobilya İmalatı	511	90	601
Mobilya Oturma Grubu	429	51	480
Mobilya Dekorasyon	137	34	171
Mobilya Toptan ve Perakende	366	60	426
Finans	97	13	110
İhracat ve E-Ticaret	164	26	190
Ulaştırma	279	52	331
Eğitim ve Sağlık	115	10	125
Yiyecek ve İçecek	175	43	218
Hizmet	183	33	216
TOPLAM:	4300	696	4996

Tablo 49. Meslek Gruplarına Göre Üye Sayısı

4.2. Firma Açılış ve Kapanışları

İnegöl Ticaret ve Sanayi Odası Ticaret Sicil Müdürlüğü tarafından 2021 Yılında;

- Anonim Şirket statüsünde **52**
- Limited Şirket statüsünde **411**
- Şahıs Firması statüsünde **135**
- İktisadi İşletme **1** olmak üzere toplam **599** firma kayıt işlemi gerçekleştirilmiştir.

Ayrıca 2021 yılında;

- Anonim Şirket statüsünde **75**
- Limited Şirket statüsünde **53**
- Şahıs Firması statüsünde **148**
- Kooperatif statüsünde **2** olmak üzere toplam **139** firma kayıt silme işlemi gerçekleştirilmiştir.

4.3. SWOT (GZFT) Analizi

SWOT (GZFT) Analizi, incelenen kurumun, güçlü ve zayıf yönlerini belirlemekte, dış çevreden kaynaklanan fırsat ve tehditleri saptamakta kullanılan bir tekniktir. Bu analiz genel olarak kurumu, bulunduğu çevrenin içinde sistematik olarak inceler. Strateji belirleme sürecinin ilk adımını oluşturan SWOT (GZFT) analizi, takip eden aşamalar için kaynak oluşturması ve rehberlik etmesi açısından büyük önem taşır.

SWOT (GZFT) analizinde, kurumun iç bünyesinden kaynaklanan ve kontrol edebildiği “Güçlü Yönleri” ve “Zayıf Yönleri” ile dış çevrede oluşan ve kurumun kontrolü dışında gerçekleşen “Fırsatlar” ve “Tehditler” belirlenir ve değerlendirilir.

Güçlü yönler kurumun amaçlarına ulaşması için yararlanabileceği olumlu hususlar, zayıf yönler ise kurumun başarılı olmasına engel teşkil edebilecek eksiklikler, diğer bir ifadeyle aşılması gereken olumsuz hususlardır. Güçlü ve zayıf yönler belirlenirken kurumun organizasyon yapısı, birimlerin görev ve yetkileri, personel durumu, kurum kültürü, fiziksel kaynaklar, teknolojik altyapı ve mali durum gibi konular dikkate alınır.

Fırsatlar, kurumun kontrolü dışında dış çevrede meydana gelen değişiklik ve gelişmelerden kuruma avantaj sağlaması muhtemel olan durumlardır. Tehditler ise yine kurumun kontrolü dışında, dış çevrede gerçekleşen ve kurumun çalışmalarını sekteye uğratabilecek dış faktörlerdir. SWOT (GZFT) analizi özet olarak, bir kurumun kendini tanıma çabası olup, gelişim için çıkılan yolda “Şu anda neredeyiz?” sorusunun cevabını verir.

Bu düşünceden hareketle, İnegöl Ticaret ve Sanayi Odası “Kurumsal SWOT Analizi” çalışması Paydaş ve İlişkiler Müdürlüğü tarafından Oda Meclis Üyeleri ve Oda personeli ile yapılan görüşmeler neticesinde gerçekleştirilmiştir.

Bu çalışmada katılımcıların ortak aklını kullanarak, değişen çevresel eğilimler doğrultusunda yaratıcı ve yenilikçi bir anlayışla, İnegöl Ticaret ve Sanayi Odası’nın geleceğini şekillendirecek stratejik amaç ve hedeflerine veri teşkil edecek “İnegöl Ticaret ve Sanayi Odası Kurumsal SWOT (GZFT) Analizi” yapılmıştır. Ayrıca çalışma kapsamında, katılımcılardan, kurumsal SWOT analizinden elde edilen bilgiler ışığında, Odanın kurumsal gelişimine yönelik görüş ve öneriler alınmıştır. Çalışmalar sonucunda hazırlanan İnegöl Ticaret ve Sanayi Odası SWOT (GZFT) Analizi aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Güçlü Yönler:

- **G1:** Bölgesinde gelişime öncü olması.
- **G2:** Eski ve köklü kurum kültürüne sahip olunması.
- **G3:** Deneyimli, dinamik ve güçlü yönetim yapısı.
- **G4:** ISO 9001:2015 Kalite Yönetim Sistemi TOBB Oda/Borsa Akreditasyon Sisteminde akredite olmuş (Mükemmel) A sınıfı bir oda olması.
- **G5:** Prestijli ve itibarlı bir kurum olması.
- **G6:** Memnuniyete dayalı üye ilişkilerinin sağlanmış olması.
- **G7:** Oda Meclisi ve Meslek Komitelerinin aktif çalışmaları.
- **G8:** Kanun ve yönetmeliklerle bağlı olarak çalışmalarını yapabiliyor olması.
- **G9:** Odaya, üyelerine ve İnegöl'e mükemmel hizmet verebilecek kapasiteye sahip Hizmet Binasının olması.
- **G10:** Sosyal sorumluluklardaki tutumunun yüksek olması.
- **G11:** İlçede bulunan 3 adet OSB'de ile etkin iş birliğinin olması.
- **G12:** Yönetim Kurulu Başkanı ve üyelerimizin TOBB bünyesindeki oluşumlarda yer almaları ve TOBB Başkanı ile ilişkilerinin güçlü olması.
- **G13:** Lobi faaliyetlerinin etkin bir şekilde gerçekleşmekte olması.
- **G14:** Benzer ölçekteki Odalara kıyasla daha iyi ve kaliteli hizmet veriyor olması.
- **G15:** Belge hizmetlerinde hızlı ve yerinde hizmet anlayışının olması.
- **G16:** Nitelikli proje ve çalışmalar hazırlıyor ve yürütebiliyor olmak.
- **G17:** Oda tarafından yapılan düzenli yayınların niteliği ve kapsamının yüksek nitelikte olması.
- **G18:** İnsan kaynağı açısından nitelikli ve dinamik personel yapısına sahip olması.
- **G19:** Tüm süreçlerinde kolay ulaşılabilir olması
- **G20:** İlçe ticaret ve sanayi hayatına sunduğu katma değerli hizmetlerin oluşturulması.

Zayıf Yönler:

- **Z1:** Odamıza üye olmasına rağmen sadece aidat ödediklerini düşünüp aidat ödemesi dışında bir hizmet almadığını düşünen üyelerimizin olması.
- **Z2:** Odanın sunduğu/sunabileceği imkânlardan bazı sektörlerin diğerlerine göre daha fazla yararlanıyor olması.
- **Z3:** Üye ihtiyaçlarının ve taleplerinin düzenli ve firma özelinde tespit edilmemesi, buna yönelik olarak firma özelinde çalışmaların yapılmaması.
- **Z4:** Bölgede bulunan tüm yerel aktörler ile yeterli düzeyde koordinasyon gerçekleştirilememesi.
- **Z5:** Saha çalışmalarına yeterince ağırlık verilememesi.
- **Z6:** Kurum içi diyalog eksikliğinin bulunması.
- **Z7:** İnsan kaynakları ve yönetim süreçlerinde yeniliğe gidilmemesi.
- **Z8:** Ulusal ve uluslararası fuarlara yeterli düzeyde katılım organizasyonu yapılamaması.
- **Z9:** Gelir arttırılmasına yönelik kar amaçlı işbirliklerinin ve iştiraklerinin olmaması.
- **Z10:** Odanın konferans salonunun yüksek katılımlı toplantı ve etkinlikler için kapasitesinin yetersiz kalması.
- **Z11:** Kamuoyunda Oda etkinliklerinin ve faaliyetlerinin hak ettiği ölçüde tanınamaması.
- **Z12:** Mobil uygulamaların olmaması.
- **Z13:** Odanın bazı birimlerinde artan iş yüküne karşı sınırlı çalışan sayısının olması.
- **Z14:** Üye firmaların Oda etkinliklerine yeteri kadar ilgi göstermemesi.
- **Z15:** Kamu, Üniversite, Sanayi işbirliğinin yeterli sayıda olmaması.
- **Z16:** Kümelenme potansiyelinin yeterince değerlendirilmemesi.
- **Z17:** Odanın mali kaynaklarının kısıtlı olması.
- **Z18:** Meclis ve Yönetim Kurulunda kadın üyelerinin yeterli sayıda yer almaması.
- **Z19:** Personelin görüşlerini açık bir şekilde ifade etmekte sıkıntı yaşaması.

Fırsatlar:

- **F1:** İktisadi sirkülasyonu güçlü bir şehre sahip olması.
- **F2:** Elektronik Ticaretin gelişmesi ile artan üye kapasitesinin olması.
- **F3:** Kendini geliştirmeye çalışan üye yapısının olması.
- **F4:** Odanın Mobilya kentinin sorumluluğunu üstlenmesi.
- **F5:** İnegöl’de bulunan iş sektörlerinin uluslararası öne çıkma potansiyelinin olması.
- **F6:** İlçemizin stratejik ve coğrafi konumunun birçok alanda avantaj sağlaması.
- **F7:** Türkiye’de popülaritesi olan yerel ürünlerinin olması.
- **F8:** Hava yolu, deniz ulaşımı, karayolu ulaşım ağlarının ilçe etrafında bulunuyor olması.
- **F9:** İnegöl’ün turizm potansiyelinin yüksek olması.
- **F10:** İlçemizde bir fakülte ve MYO’nun varlığı olması.
- **F11:** İnegöl’ün tarım potansiyelinin yüksek olması.
- **F12:** Kümelenme potansiyelinin varlığının olması.
- **F13:** Sanayi üretiminin katma değerini arttırma ihtiyacının olması.
- **F14:** Yerelleşme, yerlileşme çalışmaları olması.
- **F15:** Yerel ve ulusal yönetimlerle işbirlikleri geliştirilebilmesi.
- **F16:** İnegöl’ün Türkiye ekonomisindeki yeri (Dış ticaret fazlası, dış ticaret verileri vb.)
- **F17:** Potansiyel olarak mesleki eğitim ve tehlikeli işlerde belge alma zorunluluğu olan firma sayısının çokluğunun olması.
- **F18:** Üyelerin işletmelerin nitelikli istihdam ile ilgili beklentilerinin yüksek olması.
- **F19:** Dijital ve diğer nitelikli sanayi dönüşümünde bölgenin henüz süreçlere yeni başlıyor olması.
- **F20:** Artan üye niteliği ile üyelerin değişen hizmet ihtiyaçları ve yeni iş alanları potansiyelinin olması.
- **F21:** Sanayi üretiminin katma değerini arttırma ihtiyacının olması.
- **F22:** Mevzuat değişikliği ile görev-yetki alanının genişlemesi ve yeni hizmetleri sunma potansiyelinin olması.
-

Tehditler:

- **T1:** İnegöl'ün İlçe statüsüyle idare edilemeyecek büyüklükte bir ilçe olması.
- **T2:** İlçede üniversite, araştırma merkezleri ve teknoparkların bulunmaması.
- **T3:** Bölgedeki firmaların AR-GE ve/veya tasarım merkezi kurma eğilimlerinin olmayışı, işletmelerin bu konuda farkındalıklarının bulunmaması.
- **T4:** Üyelerin dijital ve diğer dönüşüm süreçlerinde yetersiz oluşu.
- **T5:** Bölgenin nitelikli istihdam karşısında yetersiz kalıyor ve üyelerin bu konuda sıkıntı yaşıyor olması.
- **Z6:** Yeni sanayi, üretim ve ticari alanların İnegöl genelinde oluşturulmamış olması ve bu konularda yaşanan güçlükler ile ilgili yeni politikaların yetersiz kalması.
- **T7:** Sanayiden kaynaklı hava kirliliğinin olması.
- **T8:** Plansız sanayileşmenin hızlanmasından kaynaklı sorunların oluşu.
- **T9:** Nitelikli işgücü ve istihdam sorunlarının giderilmesine yönelik bölgede etkin bir merkezi yapının olmaması.
- **T10:** Bölgede toplantı salonları, sergi alanları, kültür alanları gibi fiziki altyapıların yetersizliği.
- **T11:** Pandemi nedeni ile tüm dünyayı etkisi altına alan ekonomik daralmanın oluşması.
- **T12:** Tedarikçi geliştirme süreçlerinde yaşanan sorunlar.
- **T13:** Yaşanan ham madde sıkıntısına bağlı olarak bölge ticari hayatının etkilenmesi.
- **T14:** Küreselleşme ve rekabete uyum sağlayama konusunda yaşanan sorunlar.
- **T15:** İlçemizin alt yapısal gelişiminin yetersiz oluşu.
- **T16:** İlçeye gelen ulusal ve uluslararası dış göç.
- **T17:** Deprem riskinin bulunması.
- **T18:** Kentleşme problemlerinin yarattığı sorunlar.
- **T19:** Bölgede sosyal aktivite ve mekânların yetersizliğinin olması.
- **T20:** Ülke ekonomisindeki sanayiye ve ticareti etkileyen darboğaz.
- **T21:** Hizmet kalemlerinin azalmasından dolayı gelirin düşebilecek olması.
- **T22:** Nüfus artışına bağlı güvenlik yetersizliğinin olması.
- **T23:** Plansız girişimcilik ve girişimcilik programlarının olmayışı, disipline edilememesi.

- **T24:** Atık bertaraf tesislerinin, geri dönüşüm tesislerinin yetersizliği.
- **T25:** Enerjinin verimsiz kullanılması.
- **T26:** Kamu kurum ve kuruluşlarının sivil toplum örgütleriyle ortak paydada buluşamaması.

4.4. PEST Analizi

Çevre analizi kapsamında dünyada ve Türkiye’de yaşanan ekonomik ve sosyal değişimler ışığında İnegöl Ticaret ve Sanayi Odası “PEST Analizi” oluşturulmuştur. Bu bağlamda, dünyada ve Türkiye’de meydana gelen, Odayı etkileyen ve etkileme olasılığı bulunan politik, ekonomik, sosyo-kültürel ve teknolojik dış çevre unsurları ele alınarak aşağıda sunulan PEST Analizi hazırlanmıştır.

	OLUMLU AKIMLAR	OLUMSUZ AKIMLAR
EKONOMİK	- Türk bankacılık sektörünün, mali ve kurumsal yapı itibariyle güçlü seviyede bulunması - İnegöl ve çevresindeki üretim tesislerinin mal ve hizmet talep edene kolay ulaşım imkânı vermesi - Finansal hizmetlerin gelişiminin bölgemizdeki yatırımcılara sürdürülebilir büyüme imkânları yaratması - Uygulanan mali disiplin sebebiyle işletmelerin uzun ölçekli planlarını gerçekleştirebilmeleri - Enerji ve yalıtım sektöründe devletin önemli adımlar atması, işletmelerin bundan pozitif fayda sağlamaları. - KOBİ’lerin düşük faiz avantajlarından yararlanıp, kaynak ihtiyaçlarını karşılayabilmeleri - KOBİ’lerin istihdam yüküne kısa çalışma ödeneği ile katkı sağlanması - KOBİ’lerin kamu bankalarına olan borçlarının ertelenmesi	- İşletme sermayelerinin oluşturulmasında sağlam olmayan, kısa süreli geçici çözümler üretilmesi - İşsizlik oranlarının yüksek olmasının nitelikli işgücünde sıkıntı yaratması - Yüksek enerji maliyetinin üretimi pahalı kılarken, Türk sanayisinin uluslararası piyasalarda rekabet gücünü de olumsuz yönde etkiliyor olması - İhracat yaptığımız ülkelerdeki yavaş büyüme, duraklama, siyasi ve ekonomik krizlerin ihracatımız üzerindeki olumsuz etkisi - Markalaşma açısından istenilen düzeye gelinememesi - Kayıt dışı ekonominin varlığının haksız rekabete yol açması - Enflasyonun, dövizin ve faizlerin yükselmeye devam etmesi - Yabancı yatırımcıların ülkemizdeki riski nispeten yüksek görmesi sebebiyle likiditelerini ülkemizden çekmeye başlaması

	OLUMLU AKIMLAR	OLUMSUZ AKIMLAR
TEKNOLOJİK	- Bilgi teknolojilerinin gelişimiyle birlikte küresel pazarda iş yapılabilmesi - Covid-19 salgınının ortaya çıkardığı sosyal kısıtlamalar karşısında ticaret ve etkinliklerde elektronik altyapı ve sistemlerin gelişmesi - Şirketlerin değişen müşteri ihtiyaçlarına ve teknolojik yeniliklere cevap verebilmek için insan kaynaklarına yatırım yapması - Türkiye'nin biyokütle, hidroelektrik, güneş, rüzgâr ve jeotermal enerji açısından önemli bir potansiyele sahip olması - Firmaların çözüm odaklı teknoloji entegrasyonu için inovasyon çalışmalarına yönelmeleri - Çevresel ve ekolojik faktörlerin gittikçe önem kazanması, firmaların yeşil işletme kavramına önem vermelerinin sağlanması - İşletmelerin, teknolojinin transfer ve uygulama aşamalarında daha dikkatli bir şekilde planlama yapmaları ve uygulamalarda titizlik göstermeleri - Kamu kurumlarının işlemlerinin birçoğunun elektronik ortama aktarılmasının işletmelerin işlemlerini hızlandırması ve bürokrasinin azalması	- Ülkemizdeki mevcut enerji kapasitesinin değerlendirilmesinde devlet ve özel sektörün işbirliğinin hızlı gerçekleşmemesi - Firmalarımızın bilgi ekonomisine dayalı rekabette gelişmiş ülkelerdeki rakiplerinin gerisinde kalmaları - Karmaşık teknolojilerin belirlenmesi ve satın alınması sürecinde bazı firmaların bu aktivitelerin gerisinde kalması - KOBİ'lere bilgi ve danışmanlık sağlanarak, yenilikçi faaliyetleri destekleyen kaynak ve enstrümanlara erişimlerinin kolaylaştırılmasına yönelik AR-GE faaliyetlerinin henüz yeterli düzeyde olmaması
SOSYO-KÜLTÜREL	- Covid-19 salgınından korunmak için dünya genelinde kişilerin hareketliliği ve bir araya gelmesini kısıtlayan tedbirlerin alınması - Kamuoyunda artan çevresel hassasiyetin işletmelerin çevreye bakışı üzerinde etki oluşturması - Toplumun ihtiyaç ve isteklerini optimum seviyede karşılamak amacıyla işletmelerde ürün kalitesinin artırılmasına yönelik çalışmaların önem kazanması - Kaynakların etkin bir şekilde kullanılmasının sağlanması ile birlikte bu bölgelerde ekonomiyi canlandırmak ve ekonomik faaliyetlerin çeşitliliğini artırmak üzere girişimciliğin teşvik edilmesi ve desteklenmesi - Ülkenin gelişmesine bağlı olarak, bölgemizde hastane, okul, konut imkânının fazlalaşması ve sağlık, eğitim, barınma şartlarında düzelmeler görülmesi	- Yoğun göçün getirdiği kentleşme ve güvenlik sorunları - Suriye'den gelen yoğun göçün çalışma hayatında ve sosyal hayatta ortaya çıkardığı uyumsuzluklar - Firmaların mevcut rekabet ortamında ayakta kalabilmek adına, çalışan kesimin sosyal haklarını kesintiye uğratması - Bölgeler ve iller arasında gelişmişlik farklılığından kaynaklanan eğitim düzeyi farklılığının yaşanması - Gelir dağılımında bölgelere göre adaletsiz bir paylaşımın olması - Tarımsal nüfus ve dolayısıyla kırsal nüfusunun her geçen gün azalması - İnegöl'de hava kirliliği probleminin çözülememesi - Şehirde artan nüfus ve ekonomik büyümeye paralel olarak yaşanan trafik ve park yeri problemi

	OLUMLU AKIMLAR	OLUMSUZ AKIMLAR
POLİTİK-HUKUK	- Yasal düzenlemelerle ilgili istişare kültürünün oluşması - Yeni Türk Ticaret Kanununun yürürlüğe girmesinin birçok düzenlemeyi de beraberinde getirmesi - 5684 sayılı Sigortacılık Kanununun sektöre ivme kazandırması - Sanayi envanter sistemini esas alan yeni yatırım-teşvik sisteminin yürürlüğe girmesi - Sermayeyi destekleyen ve girişimciliği teşvik eden kümelenme çalışmalarının bir politika olarak uygulamaya geçirilmesi - Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın bölgesel kalkınmaya ve KOBİ'lerin rekabet güçlerini artırmaya yönelik çalışmaların daha hızlı, etkin ve verimli gerçekleştirilmesi - Çeşitli sektörlerde geçici süreli uygulanan KDV ve ÖTV indirimleri	- Yerel seçimler, genel seçimler ve referandumların sık yapılmasının ekonomi üzerindeki olumsuz etkileri - Kredi Garanti Fonunun işlevinin beklentilere cevap vermemesi - İnegöl'ün il olmaması sebebiyle yaşanan hukuki ve iktisadi engeller - Kentsel dönüşüm projelerinin sahada uygulanmaması nedeniyle alternatif şehir merkezlerinin kurulamaması - AB fonlarından yararlanmak üzere yeterli sayıda proje üretilmemesi - Çevre ülkeler ile yaşanan krizlerin ülke ekonomisine olumsuz etkileri - Komşu ülkelerdeki iç savaş ve bölünmüş yönetimlerin oluşturduğu zeminde ülkemize de etki eden terör eylemleri

Tablo 50. PEST Analizi

SONUÇ

İnegöl Ticaret ve Sanayi Odası'nın Ekonomi Raporu çalışmaları üst yönetimin yanı sıra iç ve dış paydaşlarımızın görüş ve önerileri dikkate alınarak yürütölmüş ve sonuçlandırılmıştır.

İnegöl Ticaret ve Sanayi Odası'nın daha güçlü bir kurumsal yapıya kavuşmasına katkı sağlayacak, yönetim ve uygulama kapasitemizi geliştirecek Ekonomi Raporu kapsamında ulaşmak istediğimiz nihai amacımız, ülkesinde ve bulunduğı bölgede sanayi ve ticaretin gelişmesine, sosyal, kültürel, eğitim ve çevre alanlarındaki faaliyetlerin artmasına katkıda bulunmak ve İnegöl'ün hak ettiğı gibi bir marka şehir olmasını sağlamaktır.

KAYNAKÇA

Yüceşahin, M. Murat, (2003); Şehirleşme Süreci Bakımından İnegöl İlçesi Şehirselleşmeler, Coğrafi Bilimler Dergisi, s.75-95

Gürpınar, Koray, (2007); Stratejik Yönetim Perspektifinden Mobilya Sektörünün Rekabet Durumunun Analizi ve Değerlendirilmesi

Cebelioğlu, Cengiz, (2006); SWOT Analizi ve Bir İşletme Üzerinde Uygulaması

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, Türkiye Mobilya Ürünleri Meclisi Sektör Raporu (2017)

OAİB (2016), “ Mobilya Sektörü Raporu”

İnegöl Ticaret ve Sanayi Odası, İnegöl 2020 Yılı Dış Ticaret İstatistikleri

DPT; 9. Kalkınma Raporu, Mobilya Sektörü Özel İhtisas Komisyon Raporu

CSIL-2011/Trademap-2019

10. Kalkınma Planı

OAİB Değerlendirme Raporu- 2008

www.tuik.gov.tr

www.inegol.gov.tr

www.inegol.bel.tr

www.trademap.org

PAYDAŞLAR

İnegöl Kaymakamlığı

İnegöl Belediyesi

İnegöl İlçe Emniyet Müdürlüğü

İnegöl Vergi Dairesi Müdürlüğü

İnegöl İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü

İnegöl Gümrük Müdürlüğü

İnegöl İlçe Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü

İnegöl Sosyal Güvenlik Merkezi

İnegöl Devlet Hastanesi

İnegöl Toplum Sağlığı Merkezi

İşkur İnegöl Şube Müdürlüğü

İnegöl Organize Sanayi Bölge Müdürlüğü

İnegöl Mobilya Ağaç İşleri İhtisas Organize Sanayi Bölge Müdürlüğü

Yenice Organize Sanayi Bölge Müdürlüğü

İnegöl Marangozlar ve Mobilyacılar Odası

İnegöl Esnaf ve Sanatkarlar Odaları

Bursa Uludağ Üniversitesi İnegöl İşletme Fakültesi

Bursa Uludağ Üniversitesi İnegöl Meslek Yüksek Okulu

İnegöl Noterleri

Uludağ Elektrik Dağıtım A.Ş.

İngaz A.Ş.

İnegöl Gazeteciler Derneği

İnegöl Ticaret ve Sanayi Odası
Süleymaniye Mah. 1. Cad. No:24
İnegöl / Bursa / Türkiye
Tel: 0 224 714 82 60 Faks: 0 224 714 98 59

www.itso.org.tr - itso@itso.org.tr
facebook.com/inegoltso – twitter.com/inegoltso – instagram.com/inegoltso